

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/20-09/38

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 25. kolovoza 2020.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvješće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019.*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 153. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18 i 102/19), dostavio Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, aktom od 29. lipnja 2020. godine.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

Središnja služba

A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb | T: +385 1 4595 401 | F: +385 1 4577 168 | E-mail: ravnatelj@mirovinsko.hr

KLASA: 041-01/20-02/5
URBROJ: 341-99-01/01-20-11

Zagreb, 29. lipnja 2020.

Hs**NP*021-12/20-09/38*341-20-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	30-06-2020
Klasifikacijska oznaka:	021-12/20-09/38
Org. jed.	65
Urudžbeni broj:	341-20-01
Pril.	1
Vrij.	CD

PREDSEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Trg sv. Marka 6-7
10000 Zagreb

**PREDMET: Dostava Izvješća o radu i poslovanju
Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019.**

U skladu s čl. 153. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18 i 102/19) i čl. 31. Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Narodne novine, br. 28/14, 24/15 i 79/19), dostavlja se Izvješće o radu i poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019.

Navedeno izvješće donijelo je Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje na sjednici održanoj 29. lipnja 2020.

Potrebna objašnjenja u vezi s navedenim izvješćem, u slučaju potrebe, podnijet će ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Ujedno, u prilogu dostavljamo Izvješće i na CD-u.

S poštovanjem

IZVJEŠĆE
O RADU I POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2019.

Zagreb, lipanj 2020.

IZVJEŠĆE O RADU I POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA MIROVINSKO OSIGURANJE ZA 2019.

S A D R Ź A J

	<i>stranica</i>
I. UVOD	1
II. STANJE SUSTAVA MIROVINSKOG OSIGURANJA MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	3
III. USTROJSTVO, LJUDSKI POTENCIJALI I INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA	19
1. Ustrojstvo Zavoda	19
2. Ljudski potencijali	21
3. Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda	27
IV. UPRAVLJANJE ZAVODOM – RAD UPRAVNOG VIJEĆA	30
V. OSTVARIVANJE PRAVA I RAD STRUČNE SLUŽBE ZAVODA	33
1. Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u upravnom postupku	33
<i>Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)</i>	35
<i>Rješavanje o pravima na doplatku za djecu</i>	37
<i>Provedba uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju</i>	37
2. Matična evidencija osiguranika i staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	44
3. Imovinskopravno poslovanje	48
4. Javnost rada Zavoda i odnosi s javnošću	50
VI. FINACIJSKO POSLOVANJE	53
1. Finacijsko poslovanje Zavoda	53
2. Poslovanje sredstvima za financiranje doplatka za djecu	61
VII. PORTFELJ ZAVODA	65
1. Portfelj Zavoda na dan 31. prosinca 2019.	65
2. "Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo" d.o.o. i Kapitalni fond d.d.	66
VIII. OSVRT NA IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA ZAVODA ZA 2019.	70
IX. SAŽETAK	86
X. TABLIČNI PRILOG	95

I.**UVOD**

Sustav mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj uređen je i provodi se kao obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti te kao obvezno i dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje. Predmet ovoga Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i rad Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod). Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u 2019. godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

Na dan 31. prosinca 2019. u Zavodu je bilo evidentirano 1 241 111 korisnika i 1 545 192 osiguranika, tako da je omjer između te dvije skupine bio nešto povoljniji nego u posljednjih nekoliko godina i iznosio je 1 : 1,25 (u 2017. godini omjer je bio 1 : 1,20, a u 2018. godini 1 : 1,22).

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 42,806 mlrd. kn, a rashodi 42,724 mlrd. kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 40,898 mlrd. kn, a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 95,72%. U odnosu na 2018. godinu veći su 4,2% (povećanje rashoda za mirovine i mirovinska primanja isto je kao 2018. u odnosu na 2017.).

Unatoč tome što je ukupna godišnja stopa usklađivanja mirovina u 2017. (2,8%), u 2018. godini (3,7%) i u 2019. (3,6%) bila veća nego u prethodnih sedam godina, posljednje tri godine smanjio se udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći, što je posljedica povećanog rasta plaća posljednje tri godine, osobito prosječne netoplaće. Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2019., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.507,03 kn (za prosinac 2018. iznosila je 2.405,96 kn), udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u R Hrvatskoj za prosinac 2019. iznosio je 38,22%, a prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.806,67 kn ili 42,79% prosječne netoplaće za prosinac 2019.

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju) za prosinac 2019. iznosila je 2.718,08 kn ili 41,44% prosječne netoplaće, a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.806,67 kn ili 42,79% prosječne netoplaće za prosinac 2019.

U međunarodnim se publikacijama kao prosječna mirovina najčešće navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i osiguranika koji obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost. Prema navedenim kriterijima, prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina, na dan 31. prosinca 2019. iznosila je 4.638,85 kn ili 70,72% prosječne netoplaće za prosinac 2019.

Osim obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke radi ostvarivanja prava na doplatak za djecu. Rashodi za doplatak za djecu za 2019. iznosili su 1,347 mlrd. kn i u odnosu na 2018. godinu veći su za 40,645 milijuna kn ili 3,1% zbog povećanog prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 8,5% i prosječnog broja djece za 6,4%, a prosječni iznos doplatka za djecu manji je 3,0%. U 2019. doplatak za djecu koristilo je prosječno 152 246 korisnika, za prosječno 295 257 djece, a doplatak za djecu iznosio je prosječno 379,90 kn po djetetu.

Tijekom 2019. Zavodu je podneseno ukupno 482 546 zahtjeva za priznanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga 472 409 zahtjeva u prvom stupnju, a 10 137 zahtjeva u drugom stupnju. Zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2019. na rješavanju bilo ukupno 547 939 zahtjeva o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje) i doplatka za djecu, od kojih su riješena 492 272 zahtjeva ili 89,84% (u 2018. ukupno je riješeno 483 768 zahtjeva ili 88,11% od ukupnog broja zahtjeva na rješavanju).

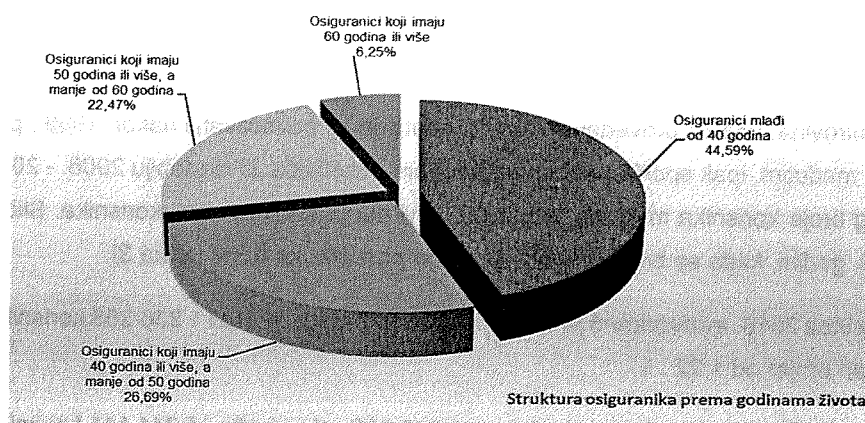
II.

STANJE SUSTAVA MIROVINSKOG OSIGURANJA GENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

Osiguranici na dan 31. prosinca 2019.

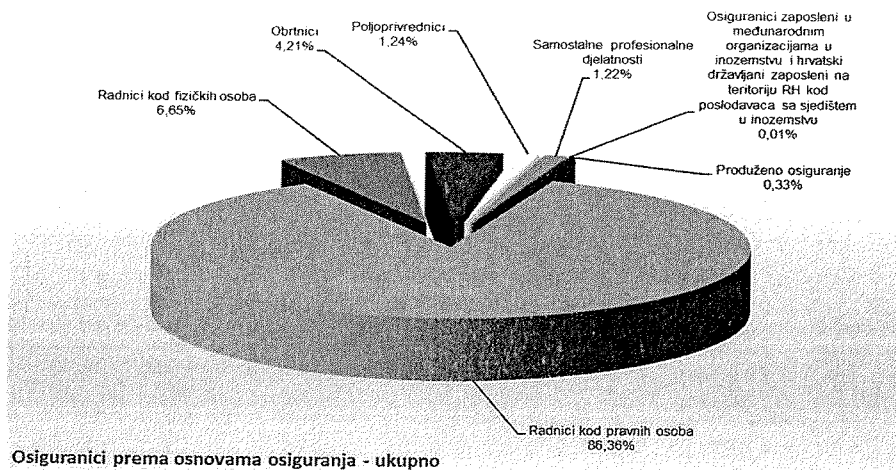
Na dan 31. prosinca 2019. u Zavodu su evidentirana 1 545 192 osiguranika. Od toga je evidentirano 689 059 (44,59%) osiguranika mlađih od 40 godina, 412 378 (26,69%) osiguranika u dobi od 40 do 49 godina, 347 186 (22,47%) osiguranika u dobi od 50 do 59 godina i 96 569 (6,25%) osiguranika u dobi od 60 i više godina.

Slika 1 - Osiguranici prema dobi na dan 31. prosinca 2019.

Prema osnovama osiguranja, evidentirana su 1 334 374 (86,36%) osiguranika zaposlena kod pravnih osoba, 102 691 (6,65%) osiguranik zaposlen kod fizičkih osoba, 64 998 (4,21%) obrtnika, 19 213 (1,24%) poljoprivrednika, 18 813 (1,22%) osiguranika koji obavljaju samostalnu profesionalnu djelatnost, 81 (0,01%) osiguranik zaposlen u međunarodnim organizacijama u inozemstvu i hrvatski državljanin zaposlen na teritoriju R Hrvatske kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu i 5 022 (0,33%) osiguranika prijavljena na produženo osiguranje.

Slika 2 - Osiguranici prema osnovi osiguranja na dan 31. prosinca 2019.

Odnos broja osiguranika i korisnika mirovina

Nakon znatnog pada broja osiguranika devedesetih godina, zbog reforme mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti od 1. siječnja 1999. i gospodarskog rasta, kontinuirano se povećavao broj osiguranika u razdoblju od 2001. do 2008. godine. Međutim, zbog gospodarske krize, koja je počela 2008., počeo se smanjivati broj osiguranika, što je, s iznimkom sezonskog povećanja tijekom ljetnih mjeseci, nastavljeno do kraja 2014. godine, kada je zabilježen najnepovoljniji omjer broja osiguranika i korisnika mirovina od 1,14 : 1.

Prvi put nakon šest godina kontinuiranog smanjivanja, broj osiguranika povećao se na 1 413 637 u prosincu 2015. Pozitivni trend nastavljen je i sljedećih godina. U prosincu 2016. evidentirano je 1 440 188 osiguranika, u prosincu 2017. evidentirana su 1 475 044 osiguranika, u prosincu 2018. evidentirano je 1 506 912 osiguranika te u prosincu 2019. evidentirana su 1 545 192 osiguranika.

Broj korisnika mirovina, unatoč provedenoj reformi, nastavio se povećavati i nakon 1999., prosječno za 1-2% godišnje, međutim, ipak sporije nego u prethodnom desetljeću. U razdoblju 2006. - 2016. usporen je rast ukupnog broja korisnika mirovina, a u 2017. prvi put je smanjen broj korisnika. Slična kretanja bila su i u 2019. godini, kada se broj korisnika mirovina povećao za 0,3% (Slika 3).

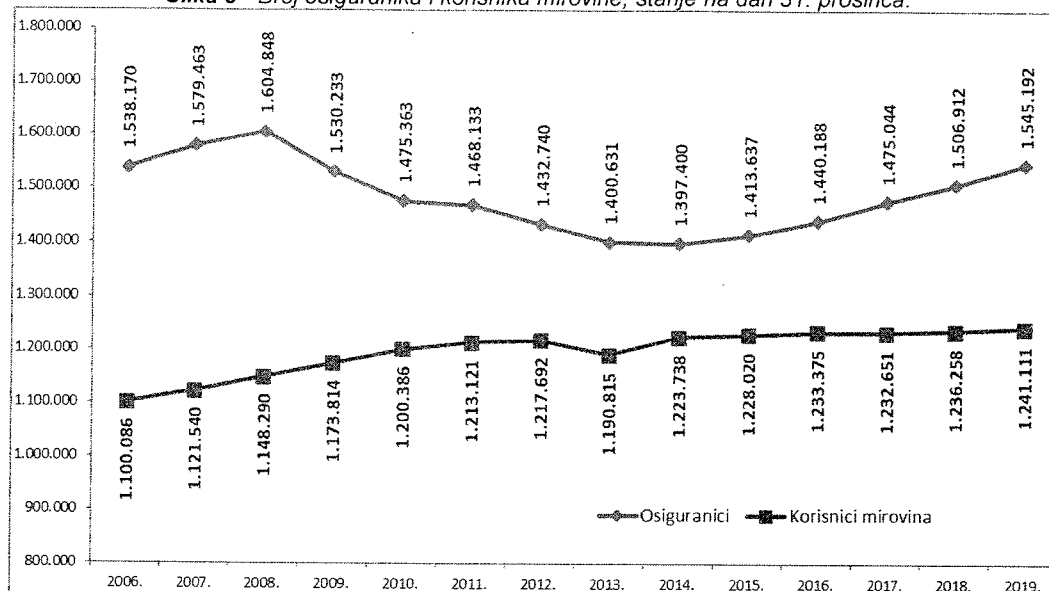
Na dan 31. prosinca 2018. evidentirano je ukupno 1 506 912 osiguranika i 1 236 258 korisnika mirovine, što je nepovoljan omjer od 1,22 : 1.

Na dan 31. prosinca 2019. evidentirana su ukupno 1 545 192 osiguranika i 1 241 111 korisnika mirovine, pa je i omjer povoljniji nego prethodne godine i iznosi 1,25 : 1.

Treba napomenuti da za prosinac 2019., zbog nedostavljenog OIB-a Zavodu, u skladu sa Zakonom o mirovinskom osiguranju¹, nije isplaćena isplata mirovine za 21 korisnika s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i 1 132 u inozemstvu, što je utjecalo na smanjenje ukupnog broja korisnika mirovina, kojih bi, da nije bilo obustave, bilo ukupno 1 242 264. Navedeno vrijedi i za ostale dijelove Izvješća u kojima su iskazani podaci o broju korisnika mirovina.

¹ Zakon o mirovinskom osiguranju – Narodne novine, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18 i 102/19

Slika 3 - Broj osiguranika i korisnika mirovine, stanje na dan 31. prosinca.

Tablica 1. Broj osiguranika i korisnika mirovina u razdoblju od 2006. do 2019.

Stanje na dan 31. prosinca

Godine	Osiguranici	Korisnici mirovina	Odnos
0	1	2	3
2006.	1.538.170	1.100.086	1,40
2007.	1.579.463	1.121.540	1,41
2008.	1.604.848	1.148.290	1,40
2009.	1.530.233	1.173.814	1,30
2010.	1.475.363	1.200.386	1,23
2011.	1.468.133	1.213.121	1,21
2012.	1.432.740	1.217.692	1,18
2013.	1.400.631	1.190.815	1,18
2014.	1.397.400	1.223.738	1,14
2015.	1.413.637	1.228.020	1,15
2016.	1.440.188	1.233.375	1,17
2017.	1.475.044	1.232.651	1,20
2018.	1.506.912	1.236.258	1,22
2019.	1.545.192	1.241.111	1,25

Napomena: * Provedba Zakona o mirovinskom osiguranju – članak 95. (NN 157/13)
 - obustava isplate mirovine zbog nedostavljenog OIB-a Zavodu

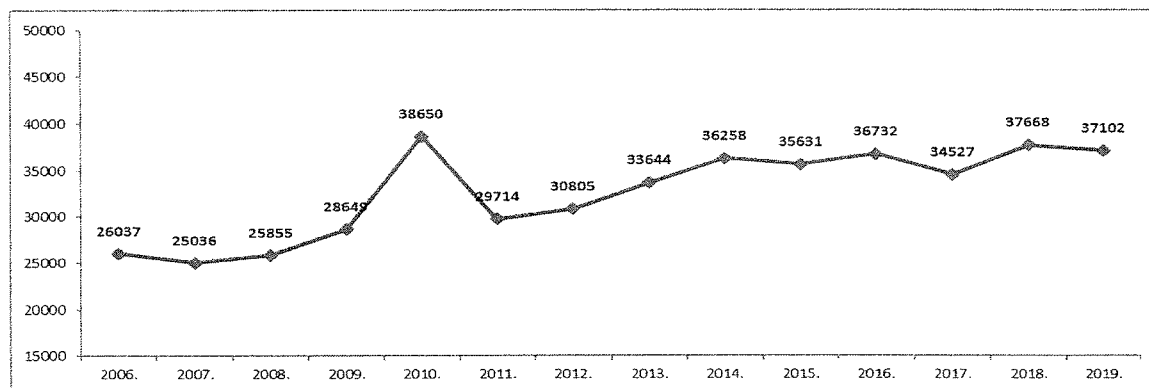
Kretanje broja korisnika mirovina

Nakon usporavanja rasta broja novih korisnika mirovina u razdoblju 2000. - 2004., u razdoblju 2005. - 2010. povećao se priljev novih korisnika, koji je zbog gospodarske krize i povećane nezaposlenosti bio najizraženiji tijekom 2009. te u 2010. godini, kada se broj novih korisnika povećao zbog stupanja na snagu novih, strožih odredbi koje se odnose na prijevremenu starosnu mirovinu. Ovaj nepovoljni trend ublažen je posljednjih šest godina. Na povećanje broja korisnika mirovina utječe i činjenica da posljednjih nekoliko godina u mirovinu odlazi najbrojnija tzv. *baby boom* generacija, rođena u prvom desetljeću nakon II. svjetskog rata.

U 2019. godini ukupno je evidentirano 50 220 korisnika koji su prvi put ostvarili pravo na mirovinu (37 102 starosne i prijevremene starosne mirovine, 2 454 invalidske mirovine i 10 664 obiteljske mirovine), što je smanjenje od 1,67% u odnosu na 2018. godinu, kada je bilo 51 075 novih korisnika.

Na *Slici 4* prikazan je broj novih korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine u razdoblju 2006. - 2019.

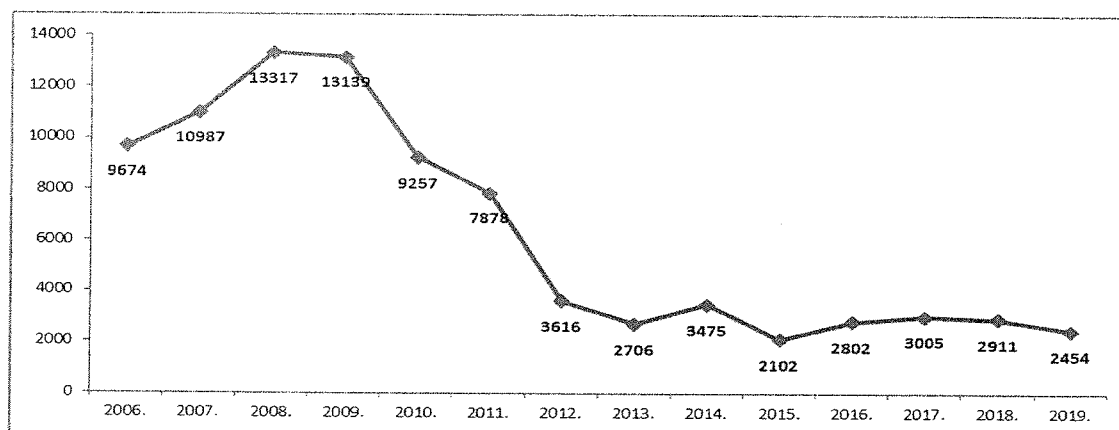
Slika 4 - Broj novih korisnika starosne i prijevremene starosne mirovine

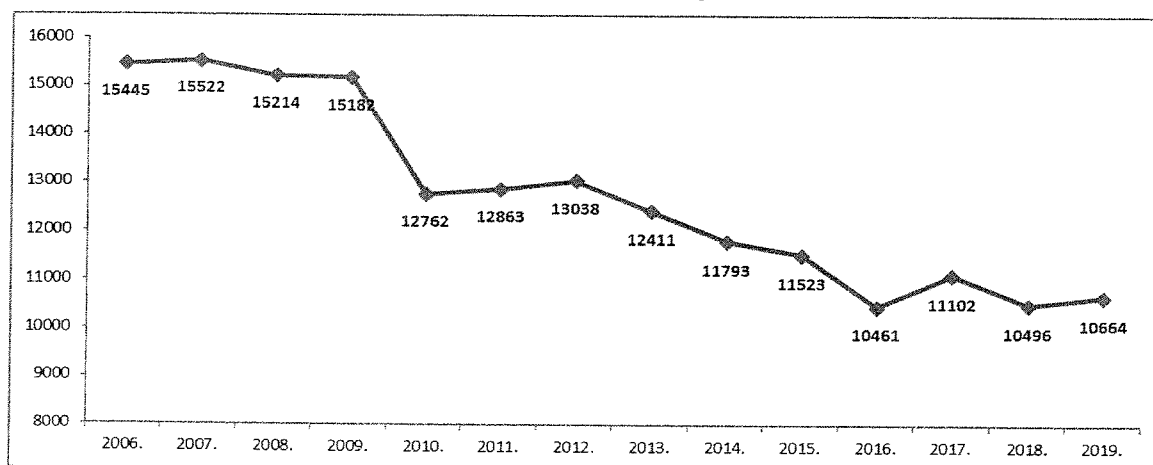
Broj novih korisnika *invalidske mirovine* (2 454) smanjio se u odnosu na 2018. godinu za 15,7% (2018. godine bilo je 2 911 novih korisnika invalidske mirovine). Priljev novih korisnika invalidske mirovine znatno se smanjio u odnosu na broj novih korisnika prije mirovinske reforme, s iznimkom u 1999. godini kada su dotadašnjim invalidima rada prevedena prava na invalidsku mirovinu. Zbog povećanja dobne granice za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu i starije životne dobi osiguranika kod kojih češće nastaje smanjenje ili gubitak radne sposobnosti, nakon 2000. godine ponovno se ubrzano povećavao broj novih korisnika invalidske mirovine, što je kulminiralo krizne 2008. i 2009. godine.

Na povećani priljev invalidskih mirovina utjecali su i socijalni razlozi i nezaposlenost, što je osobito došlo do izražaja tijekom gospodarske krize tijekom 2009. i 2010. godine, kao i činjenica da se invalidska mirovina povoljnije određuje od prijevremene starosne mirovine. Ovaj nepovoljni trend zaustavljen je 2010. godine, osobito tijekom posljednjih pet godina, kada se primjenom strožih kriterija za ocjenu radne sposobnosti priljev korisnika invalidske mirovine višestruko smanjio u odnosu na prethodno razdoblje.

Posljednjih pet godina broj novih korisnika invalidske mirovine znatno je smanjen (prosječno je bilo 2 655 novih korisnika godišnje) i uglavnom je stabilan (*Slika 5*).

Slika 5 - Broj novih korisnika *invalidske* mirovine

Kao posljedica povećanja ukupnog broja korisnika mirovina i povećanja prosječne životne dobi korisnika, do 2006. godine postupno se povećavao broj novih korisnika *obiteljske* mirovine. Međutim, posljednjih desetak godina broj novih korisnika obiteljske mirovine blago se smanjuje jer je određenom broju korisnika povoljnija osobna starosna, odnosno prijevremena starosna mirovina od obiteljske mirovine (Slika 6).

Slika 6 - Broj novih korisnika *obiteljske* mirovine

Korisnici mirovina prema godinama mirovinskog staža i trajanju korištenja mirovine

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 32 godine, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske mirovine 22 godine te mirovinski staž na temelju kojeg je određena obiteljska mirovina iznosi 28 godina.

Prosjek mirovinskog staža svih korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 31 godinu, a u posljednjih deset godina prosječni mirovinski staž povećao se za jednu godinu (Tablica 2.), na što je povoljno utjecala činjenica da novi korisnici mirovina imaju u prosjeku duži mirovinski staž od prosječnog staža svih korisnika mirovine (prosječan mirovinski staž novih korisnika koji su ostvarili mirovinu u 2019. godini iznosi 32 godine i 6 mjeseci).

Udio ukupnog broja korisnika s navršenim mirovinskim stažem od 40 i više godina u ukupnom broju korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u postupno se povećavao te je u 2014. iznosio 13,57%, a do 31. prosinca 2019. njihov udio povećao se na 16,97%.

Tablica 2. Broj korisnika prema vrstama mirovina i mirovinskom stažu – ZOMO

Stanje: 31. prosinca

Godina	VRSTE MIROVINA														
	Starosna			Prijevremena starosna			Invalidska			Obiteljska			UKUPNO		
	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina	Broj korisnika mirovina	Lančani indeks	Prosječan staž, broj godina
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006.	517523	100,4	32	55013	113,3	34	236847	100,9	23	233733	101,3	27	1043116	101,3	29
2007.	517317	100,0	32	61169	111,2	34	239972	101,3	23	235364	100,7	27	1053822	101,0	29
2008.	517626	100,1	32	69743	114,0	34	246566	102,7	23	237021	100,7	27	1070956	101,6	29
2009.	514501	99,4	32	83397	119,6	35	252345	102,3	24	237793	100,3	27	1088036	101,6	29
2010.	513895	99,9	32	105910	127,0	35	254555	100,9	23	237993	100,1	27	1112353	102,2	29
2011.	510704	99,4	32	119741	113,1	35	254437	100,0	23	239217	100,5	27	1124099	101,1	29
2012.	508132	99,5	32	132792	110,9	35	248537	97,7	23	238839	99,8	28	1128300	100,4	29
2013.	494377	97,3	32	146706	110,5	36	231498	93,1	23	226774	94,95	28	1099355	97,4	30
2014.	510159	103,2	32	160374	109,3	36	229191	99,0	23	231600	102,1	28	1131324	102,9	30
2015.	600186	117,6	32	170715	106,4	36	134665	58,8	22	229600	99,1	27	1135166	100,3	30
2016.	602802	100,4	31	179931	105,4	36	129613	96,2	22	227617	99,1	28	1140124	100,4	30
2017.	602982	100,0	32	186589	103,7	36	125510	96,8	22	225105	98,9	28	1140414	100,0	30
2018.	607022	100,7	31	193492	103,7	36	120101	95,7	22	222230	98,7	28	1143130	100,2	30
2019.	615224	101,4	31	199032	102,9	36	113127	94,2	22	219739	98,9	28	1147122	100,4	31

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

U prijevremenu starosnu mirovinu **nisu uključeni** korisnici prema čl. 36. Zakona o mirovinskom osiguranju.

Za obiteljske mirovine staž se odnosi na staž umrlog korisnika od kojega je određeno pravo na mirovinu.

Iako se postupno povećava prosječna životna dob odlaska u starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu, zbog postupnog povećanja prosječnog trajanja života, u 2019. godini bilježi se neznatan pomak u višegodišnjem trendu povećanja prosječnog trajanja korištenja starosne mirovine, koje iznosi 21 godinu i 2 mjeseca. Prosječno trajanje korištenja invalidske mirovine iznosi 18 godina i 6 mjeseci, a obiteljske mirovine 18 godina i 3 mjeseca (Tablica 3.).

Tablica 3. Prosječno korištenje mirovine (broj godina i mjeseci) – ZOMO

Stanje: 31. prosinca

Godina	Vrste mirovina						
	Starosna			Invalidska			Obiteljska
	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	
0	1	2	3	4	5	6	7
2006.	16 11	15 10	19 02	19 03	17 06	24 05	16 05
2007.	17 02	16 00	19 10	19 04	17 06	24 04	16 05
2008.	17 06	16 04	20 00	19 00	17 05	23 10	16 06
2009.	17 11	16 08	20 07	19 02	17 04	24 04	16 08
2010.	18 01	16 10	20 09	19 04	17 07	24 03	16 10
2011.	18 07	17 04	21 02	19 01	17 00	24 06	17 00
2012.	19 00	17 07	21 10	19 05	17 08	24 05	17 03
2013.	19 07	18 01	22 02	20 04	18 05	25 03	17 03
2014.	19 04	17 09	21 11	20 08	18 06	26 00	17 07
2015.	20 05	18 06	23 03	18 08	17 03	23 07	17 10
2016.	20 07	18 09	23 05	17 11	16 10	22 03	17 09
2017.	20 11	18 11	24 00	18 03	17 02	22 03	18 00
2018.	21 01	18 11	24 03	18 08	17 05	23 04	18 02
2019.	21 02	18 11	24 05	18 06	17 08	22 02	18 03

Napomena: U broj korisnika mirovina **nisu uključeni** korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Dobna struktura korisnika mirovina

Kao posljedica reforme mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti iz 1999. godine i promjena u mirovinskom sustavu u dosadašnjem razdoblju te postupnog povećanja prosječnog životnog vijeka, postupno se povećava prosječna starost umirovljenika.

U 2019. godini, prosječna životna dob korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u je 71 godina i 5 mjeseci (žene 71 godinu i 10 mjeseci, muškarci 70 godina i 10 mjeseci).

Prosječna životna dob korisnika starosne mirovine je 72 godine i 5 mjeseci, korisnika invalidske mirovine 61 godina i 3 mjeseca, a korisnika obiteljske mirovine 72 godine i 8 mjeseci.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina (272 132 korisnika odnosno 23,72%), udio korisnika u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje, a istodobno se povećava udio korisnika u starijim dobnim skupinama. Takav trend očekuje se i u buduću.

Tablica 4. Korisnici mirovina prema dobnim skupinama (starosna, invalidska i obiteljska mirovina)

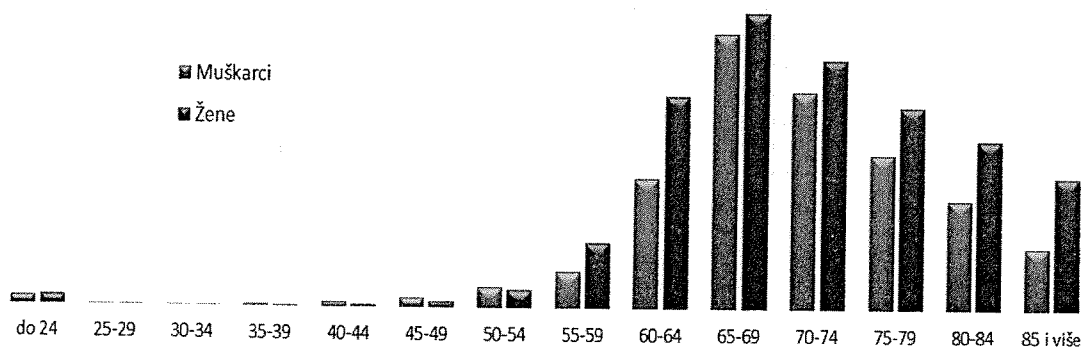
Stanje: 31. prosinca 2019.

Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24	8743	0,76	4116	0,83	4627	0,71
2.	25-29	707	0,06	336	0,07	371	0,06
3.	30-34	809	0,07	542	0,11	267	0,04
4.	35-39	2007	0,17	1296	0,26	711	0,11
5.	40-44	4099	0,36	2589	0,52	1510	0,23
6.	45-49	7632	0,67	4833	0,98	2799	0,43
7.	50-54	18703	1,63	9879	2,00	8824	1,35
8.	55-59	48896	4,26	17509	3,54	31387	4,81
9.	60-64	163700	14,27	62136	12,57	101564	15,55
10.	65-69	272132	23,72	131088	26,51	141044	21,60
11.	70-74	222629	19,40	103886	21,01	118743	18,18
12.	75-79	170459	14,86	73940	14,95	96519	14,78
13.	80-84	133357	11,62	52561	10,63	80796	12,37
14.	85 i više	93566	8,15	29746	6,02	63820	9,77
15.	Nepoznato	0	0,00	0	0,00	0	0,00
UKUPNO		1147439	100,00	494457	100,00	652982	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeka obrane.

Slika 7 – Korisnici mirovina prema dobnim skupinama (starosna, invalidska i obiteljska mirovina)

Korisnici mirovina prema dobnim skupinama i spolu koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju

Tablica 5. Korisnici **starosne** mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca 2019.

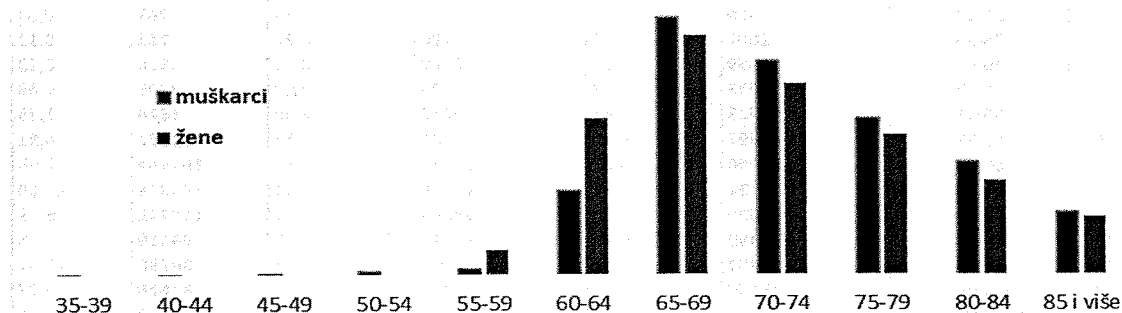
Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24						
2.	25-29						
3.	30-34						
4.	35-39	8	0,00	8	0,00		
5.	40-44	164	0,02	159	0,04	5	0,00
6.	45-49	810	0,10	760	0,19	50	0,01
7.	50-54	2021	0,25	1896	0,47	125	0,03
8.	55-59	14589	1,79	2995	0,74	11594	2,84
9.	60-64	108641	13,34	38102	9,37	70539	17,29
10.	65-69	224616	27,57	116455	28,65	108161	26,51
11.	70-74	182645	22,42	96400	23,71	86245	21,14
12.	75-79	133407	16,38	70533	17,35	62874	15,41
13.	80-84	93420	11,47	50862	12,51	42558	10,43
14.	85 i više	54252	6,66	28341	6,97	25911	6,35
15.	Nepoznato	0		0		0	
UKUPNO		814573	100,00	406511	100,00	408062	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 8 - Struktura korisnika starosne mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca 2019.

Korisnici **starosne** mirovine prema dobnim skupinama i spolu koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju

Tablica 6. Korisnici **invalidske** mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca 2019.

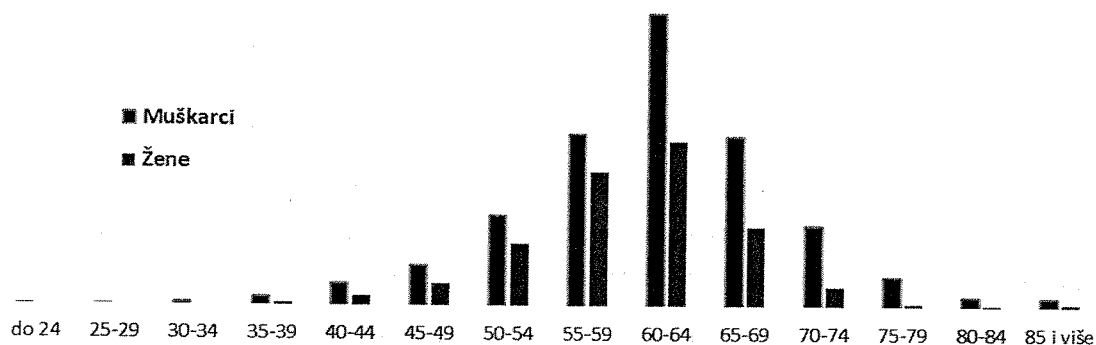
Red. br.	Dobne skupine	Ukupno		Muškarci		Žene	
		Broj korisnika	%	Broj korisnika	%	Broj korisnika	%
0	1	2	3	4	5	6	7
1.	do 24	5	0,00	4	0,01	1	0,00
2.	25-29	57	0,05	39	0,05	18	0,04
3.	30-34	393	0,35	295	0,40	98	0,24
4.	35-39	1184	1,05	839	1,15	345	0,86
5.	40-44	2672	2,36	1800	2,47	872	2,17
6.	45-49	5126	4,53	3275	4,49	1851	4,62
7.	50-54	11999	10,61	7074	9,69	4925	12,28
8.	55-59	23859	21,09	13373	18,31	10486	26,15
9.	60-64	35497	31,38	22661	31,03	12836	32,01
10.	65-69	19441	17,19	13239	18,13	6202	15,46
11.	70-74	8023	7,09	6384	8,74	1639	4,09
12.	75-79	2770	2,45	2431	3,33	339	0,85
13.	80-84	1056	0,93	853	1,17	203	0,51
14.	85 i više	1045	0,92	754	1,03	291	0,73
15.	Nepoznato	0		0		0	
UKUPNO		113127	100,00	73021	100,00	40106	100,00

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Slika 9 – Struktura korisnika invalidske mirovine prema dobnim skupinama i spolu

Stanje: 31. prosinca 2019.

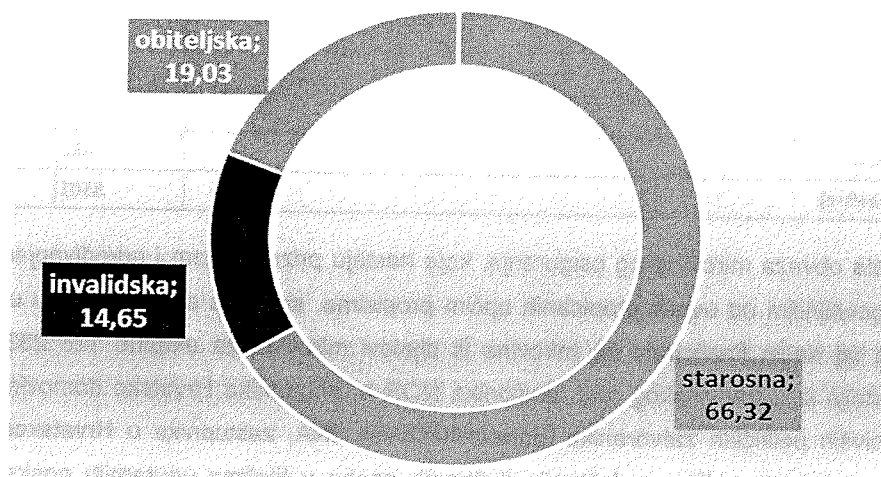
Korisnici *invalidske* mirovine prema dobnim skupinama i spolu koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju

Korisnici mirovina prema vrstama mirovina na dan 31. prosinca 2019.

Od ukupno 1 241 111 korisnika mirovine na dan 31. prosinca 2019., u koje su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirano je 823 069 (66,32%) korisnika starosne mirovine, u koji broj je uključeno 85 367 korisnika kojima je s navršenom životnom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvario je 181 871 korisnik (14,65%), a obiteljsku mirovinu 236 171 korisnik (19,03%), (Slika 10).

Zbog smanjenog priljeva novih korisnika invalidske mirovine te prevedenih invalidskih mirovina na starosne mirovine, izražen je trend smanjenja broja korisnika invalidske mirovine i njihov udio u ukupnom broju korisnika mirovine. Također je blago smanjen udio obiteljskih mirovina u ukupnom broju korisnika.

Slika 10 – Korisnici prema vrstama mirovina (u %)

Ostala prava iz mirovinskog osiguranja

Prema propisima koji su bili na snazi do 31. prosinca 1998., u sustavu mirovinskog osiguranja ostvarivala su se, uz mirovinu, i druga prava: zaštitni dodatak uz mirovinu, novčana naknada zbog tjelesnog oštećenja te doplatak za tuđu pomoć i njegu. Od 1. siječnja 1999., u sustavu mirovinskog osiguranja, od navedenih prava ostvaruje se samo pravo na novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenja nastalog kao posljedica ozljede na radu ili profesionalne bolesti, a ostala navedena prava ukinuta su ili se ostvaruju u drugim sustavima. Stoga se broj korisnika ovih prava postupno smanjuje.

Na dan 31. prosinca 2019. evidentirano je 36 977 korisnika zaštitnog dodatka uz mirovinu, s prosječnom svotom od 526,14 kn, 60 767 korisnika novčane naknade zbog tjelesnog oštećenja te 5 501 korisnik doplatka za pomoć i njegu, s prosječnom svotom od 887,70 kn (Tablica 7.).

Tablica 7. Korisnici ostalih primanja iz mirovinskog osiguranja (stanje: 31. prosinca 2019.)

Redni broj	Vrste prava	Broj korisnika	Prosječna svota naknade
0	1	2	3
1.	Korisnici kojima se uz mirovinu isplaćuje zaštitni dodatak ostvaren prema zakonima koji su se primjenjivali do 31. prosinca 1998.		
	Starosna	21423	527,37
	Invalidska	2667	569,84
	Obiteljska	12887	515,04
	UKUPNO	36977	526,14
2.	Naknada zbog tjelesnog oštećenja ostvarena prema ZOMIO-u koji se primjenjivao do 31. prosinca 1998.		
	Pravo uz mirovinu	48330	144,01
	Samostalno pravo	6924	131,78
	UKUPNO	55254	142,49
3.	Naknada zbog tjelesnog oštećenja ostvarena prema ZOMO-u		
	Pravo uz mirovinu	3397	289,49
	Samostalno pravo	2018	234,20
	UKUPNO	5415	268,88
4.	Naknada zbog tjelesnog oštećenja ostvarena prema ZOMIO-u i ZOMO-u	98	363,94
5.	Doplatak za pomoć i njegu ostvaren prema ZOMIO-u koji se je primjenjivao do 31. prosinca 1998.		
	a) Pravo uz mirovinu	5021	881,39
	b) Samostalno pravo - slijepi	178	1.174,69
	c) Samostalno pravo - ostali	302	823,43
	UKUPNO (b+c)	480	953,69
	UKUPNO (a+b+c)	5501	887,70

Za pokriće dijela obveza mirovinskog osiguranja, koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovina pod uvjetima povoljnijim od uvjeta propisanih općim propisima, sredstva se osiguravaju u državnom proračunu. Na taj način financiraju se mirovine ili dijelovi mirovina za ukupno 178 233 korisnika: hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, sudionika NOR-a, pripadnika Hrvatske domovinske vojske 1941.-1945., bivših političkih zatvorenika, pripadnika bivše JNA, zastupnika u Hrvatskom saboru i članova Vlade, pripadnika HV-a, ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i drugih skupina korisnika mirovina (Tablica 8.).

Tablica 8. Korisnici mirovina koji su mirovinu ostvarili prema posebnim propisima (stanje 31. prosinca 2019.)

Red. br.	Kategorije korisnika kojima su mirovine priznate i/ili određene prema posebnim propisima	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž
0	1	2	3	4
1.	Radnici na poslovima ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i pravosuđa, kao i na poslovima razminiranja: a) radnici na poslovima ovlaštenih službenih osoba u tijelima unutarnjih poslova i pravosuđa, kojima je pravo na mirovinu priznato prema propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu Zakona o pravima DVO, PS i OSO b) radnici na poslovima policijskih službenika, ovlaštenih službenih osoba pravosuđa i službene osobe s posebnim dužnostima i ovlastima u sigurnosno obavještajnom sustavu RH koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o pravima DVO, PS i OSO c) radnici na poslovima razminiranja	8576	4.348,76	32 01 03
		8283	4.252,29	34 08 21
		540	4.191,26	31 01 04
2.	Djelatne vojne osobe - DVO	15647	3.887,02	30 07 27
3.	Pripadnici Hrvatske domovinske vojske od 1941. do 1945. godine	4133	2.489,23	33 00 03
4.	Bivši politički zatvorenici	2827	3.975,37	33 02 00
5.	Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata - ZOHBDR	71293	5.925,92	18 07 26
6.	Mirovine priznate prema općim propisima, a određene prema ZOHBDR - u iz 2017. (čl. 27., 35., 36., 48. i 49. stavak 2.)	42560	2.753,77	28 05 21
7.	Pripadnici bivše Jugoslavenske narodne armije - JNA	5459	3.299,46	-
8.	Pripadnici bivše Jugoslavenske narodne armije - JNA - čl. 185. ZOMO	142	3.193,69	37 07 21
9.	Sudionici Narodnooslobodilačkog rata - NOR	9798	2.928,00	29 04 07
10.	Zastupnici u Hrvatskom saboru, članovi Vlade, suci Ustavnog suda i glavni državni revizor	674	10.039,94	33 01 15
11.	Članovi Izvršnog vijeća Sabora, Saveznog izvršnog vijeća i administrativno umirovljeni javni službenici	95	3.346,61	28 07 21
12.	Bivši službenici u saveznom tijelima bivše SFRJ - članak 38. ZOMO	34	3.761,79	-
13.	Redoviti članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti - HAZU	140	9.124,58	41 10 25
14.	Radnici u Istarskim ugljenokopima "Tupljak" d.d. Labin	254	3.924,12	29 08 03
15.	Radnici profesionalno izloženi azbestu	869	3.191,68	27 09 14
16.	Osiguranici - članovi posade broda u međunarodnoj plovidbi i nacionalnoj plovidbi - članak 129.a stavak 2. Pomorskog zakonika	177	2.104,50	29 01 14
17.	Pripadnici Hrvatskog vijeća obrane - HVO	6732	3.236,49	07 02 02
UKUPNO		178233	-	-

Udio mirovine u plaći

U međunarodnim publikacijama kao prosječna mirovina najčešće se navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i osoba koje samostalno obavljaju profesionalnu djelatnost. Prema navedenim kriterijima, starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2019. iznosila je 3.826,97 kn, odnosno 58,35% prosječne netoplaće za prosinac 2019. (6.559 kn), a prosječna starosna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 4.638,85 kn ili 70,72% prosječne netoplaće.

Tablica 9. Pregled broja korisnika i prosječnih mirovina na dan 31. prosinca 2019.
(korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)

Vrste mirovina	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Udio prosječne mirovine umanjene za porez i prirez u netoplaći za prosinac 2019.	Bez međunarodnih ugovora		
				Broj korisnika	Prosječna mirovina	Udio prosječne mirovine umanjene za porez i prirez u netoplaći za prosinac 2019.
0	1	2	3	4	5	6
Starosna	498815	2.718,08	41,44	410662	3.131,37	47,74
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	32028	3.663,34	55,85	27931	3.866,31	58,95
Starosna mirovina preveđena iz invalidske *	84381	2.394,50	36,51	72638	2.704,11	41,23
Ukupno starosna	615224	2.722,90	41,51	511231	3.110,82	47,43
Prijevremena starosna	199032	2.601,76	39,67	162845	2.904,45	44,28
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	317	2.848,02	43,42	309	2.857,83	43,57
Sveukupno starosna	814573	2.693,35	41,06	674385	3.060,87	46,67
Invalidska	113127	2.045,97	31,19	106863	2.137,87	32,59
Obiteljska	219739	2.053,70	31,31	189935	2.280,37	34,77
UKUPNO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili prema Zakonu o mirovinskom osiguranju	1147439	2.507,03	38,22	971183	2.806,67	42,79
(u broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina DVD, ZOHBDR i HVO)						

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2019., smanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.507,03 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2019. iznosio je 38,22%. Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 2.806,67 kn ili 42,79% prosječne netoplaće.

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) iznosila je 2.718,08 kn ili 41,44% prosječne netoplaće, a prosječna starosna mirovina bez mirovina ostvarenih primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju iznosila je 3.131,37 kn ili 47,74% prosječne netoplaće.

Najniži udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći zabilježen je 2000. godine (37,62%). U 2001. godini udio se povećao nakon primjene Zakona o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima, kada su mirovine ostvarene do 31. prosinca 1998. povećane od 0,5% do 20%. Nakon smanjenja u 2002. i 2003. godini, udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći povećao se 2004. godine nakon uračunavanja u mirovinu dodatka od 100 kn i 6%. U studenome 2007. počeo se isplaćivati dodatak u iznosu od 4% na mirovine ostvarene u 1999. godini do 27% na mirovine ostvarene od 1. siječnja 2010. prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, što je poboljšalo životni standard tzv. novih korisnika mirovina i ublažilo razlike među mirovinama ostvarenim u različitim razdobljima.

Tijekom 2010. i 2011. godine obustavljeno je usklađivanje mirovina, a od 1. siječnja 2012. mirovine se ponovno redovito usklađuju, u skladu s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju. Međutim, zbog neznatnog, odnosno negativnog rasta plaća i potrošačkih cijena, mirovine se nisu usklađivale tijekom 2014. i u prvoj polovici 2015. godine, a od 1. srpnja 2015. usklađene su za 0,30%. Od 1. siječnja 2016. mirovine su usklađene za 0,46%, a od 1. srpnja 2016. za 0,35%. Od 1. siječnja 2017. mirovine su

usklađene za 0,65%, a od 1. srpnja 2017. za 2,1%. Od 1. siječnja 2018. mirovine su usklađene za 0,94%, a od 1. srpnja 2018. za 2,7%. Od 1. siječnja 2019. mirovine su usklađene za 1,15%, a od 1. srpnja 2019. za 2,44%.

Unatoč tome što je ukupna godišnja stopa usklađivanja mirovina u 2017. (2,8%), 2018. (3,7%) i u 2019. godini (3,6%) bila veća nego u prethodnih sedam godina, posljednje tri godine smanjio se udio prosječne mirovine u prosječnoj plaći, što je posljedica povećanog rasta plaća u posljednje tri godine, osobito prosječne netoplaće.

Na prosječnu svotu mirovine nepovoljno utječe činjenica da se posljednjih petnaestak godina, brže od povećanja ukupnog broja korisnika, povećava broj korisnika koji su mirovinu ostvarili *primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju*, odnosno pravnih propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti. Na dan 31. prosinca 2019. evidentirano je 176 256 korisnika s mirovinom ostvarenom primjenom međunarodnih ugovora i njihov udio u sveukupnom broju korisnika mirovina iznosio je 14,2%, a npr. 2006. bila su evidentirana 91 592 takva korisnika ili 8,3% od ukupnog broja korisnika. Prosječna mirovina navedenih korisnika iznosi 856,03 kn i određena je na temelju prosječno približno 11 godina mirovinskog staža ostvarenog u R Hrvatskoj, a uz tu mirovinu korisnici su ostvarili i mirovinu od inozemnog nositelja osiguranja.

Prema podacima o visini mirovina ostvarenih prema ZOMO-u iz *Tablice 10.*, mirovinu u svoti do 1.500 kn ostvarilo je 285 656 ili 25% korisnika, što je posljedica kratkog mirovinskog staža i malih plaća, odnosno niskih osnovica tih korisnika.

Među korisnicima mirovina u svoti do 1.500 kn najzastupljenije su sljedeće skupine korisnika:

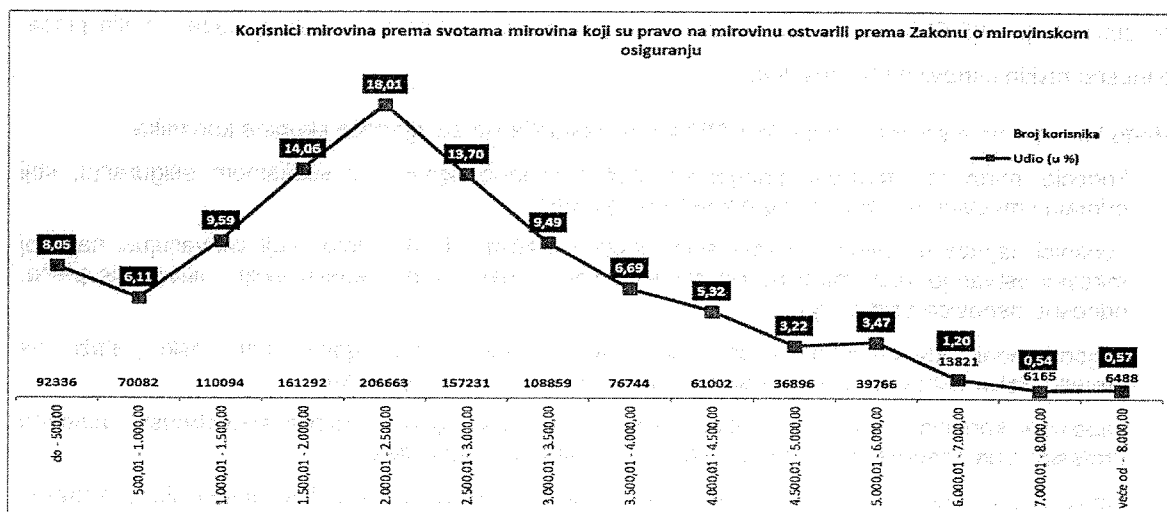
- korisnici mirovine ostvarene primjenom međunarodnog ugovora o socijalnom osiguranju, koji primaju i mirovinu od inozemnog nositelja osiguranja
- korisnici najniže mirovine s mirovinskim stažem kraćim od 20 godina, koji zahvaljujući najnižoj mirovini ostvaruju veću mirovinu od mirovine koju bi ostvarili na temelju svojih ostvarenih plaća, odnosno osnovica osiguranja
- poljoprivrednici koji su mirovinu ostvarili na temelju prosječno 21 godine mirovinskog staža, na temelju niskih osnovica, u visini najniže osnovice za obračun doprinosa
- zaposleni korisnici invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, odnosno profesionalne nesposobnosti za rad, koji uz mirovinu primaju i plaću
- ostali korisnici koji su zbog kratkog mirovinskog staža i niskih plaća/osnovica ostvarili nisku mirovinu.

Što se tiče spolne strukture, među korisnicima mirovina ostvarenih prema ZOMO-u u svoti do 1.500 kn veći je udio žena (58,7%), nego u ukupnom broju korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u (57,2%), što je posljedica toga što žene ostvaruju u prosjeku manju plaću, kraći mirovinski staž, a time i manju mirovinu od muškaraca.

Tablica 10. Korisnici mirovina ostvarenih prema ZOMO-u i svote mirovina prema vrstama mirovina na dan 31. prosinca 2019.

Svote mirovina	Ukupno			Starosna mirovina *			Invalidska mirovina *			Obiteljska mirovina		
	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž	Broj korisnika	Prosječna mirovina	Prosječan staž
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
do - 500,00	92336	232,84	30 11 00	66933	231,71	32 11 00	6165	275,49	19 01 15	19238	223,13	27 08 27
500,01 - 1.000,00	70082	767,44	23 04 18	42590	740,10	27 05 00	6022	776,31	14 10 26	21470	819,19	17 09 26
1.000,01 - 1.500,00	110094	1.253,98	20 03 15	64999	1.245,24	21 05 15	14767	1.286,14	15 00 04	30328	1.257,05	20 04 19
1.500,01 - 2.000,00	161292	1.767,12	26 02 29	98353	1.773,96	27 00 24	29724	1.762,51	21 07 23	33215	1.750,98	27 11 13
2.000,01 - 2.500,00	206663	2.234,30	29 02 15	128736	2.241,92	30 04 21	27660	2.235,71	23 04 24	50267	2.214,01	29 04 19
2.500,01 - 3.000,00	157231	2.758,61	33 05 09	113320	2.767,15	34 04 28	15633	2.765,03	25 07 10	28278	2.720,85	33 10 21
3.000,01 - 3.500,00	108859	3.236,62	35 01 05	86328	3.239,91	35 07 05	7137	3.212,98	27 00 20	15394	3.229,13	35 11 16
3.500,01 - 4.000,00	76744	3.736,44	36 05 25	65337	3.737,65	36 10 07	3059	3.715,73	28 06 10	8348	3.734,60	36 05 09
4.000,01 - 4.500,00	61002	4.227,30	37 09 05	53704	4.230,42	38 00 21	1419	4.199,09	29 07 07	5879	4.205,61	36 08 20
4.500,01 - 5.000,00	36896	4.727,63	38 06 02	33383	4.727,64	38 09 07	636	4.728,76	29 03 25	2877	4.727,30	37 05 03
5.000,01 - 6.000,00	39766	5.454,71	38 04 18	35635	5.453,58	38 06 28	605	5.442,92	29 03 09	3526	5.468,24	37 11 29
6.000,01 - 7.000,00	13821	6.425,77	38 03 04	13014	6.427,67	38 03 27	202	6.408,05	29 06 05	605	6.390,89	39 10 15
7.000,01 - 8.000,00	6165	7.444,63	39 00 03	5889	7.447,30	39 00 04	66	7.427,86	29 09 26	210	7.374,97	42 03 27
veće od - 8.000,00	6488	9.218,54	40 08 23	6352	9.215,86	40 09 17	32	9.178,94	29 04 06	104	9.394,41	40 01 23
UKUPNO	1147439	2.507,03	30 07 18	814573	2.693,35	32 05 07	113127	2.045,97	21 11 15	219739	2.053,70	28 04 07

Napomena: U broj korisnika mirovina nisu uključeni korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja i Hrvatskog vijeća obrane.

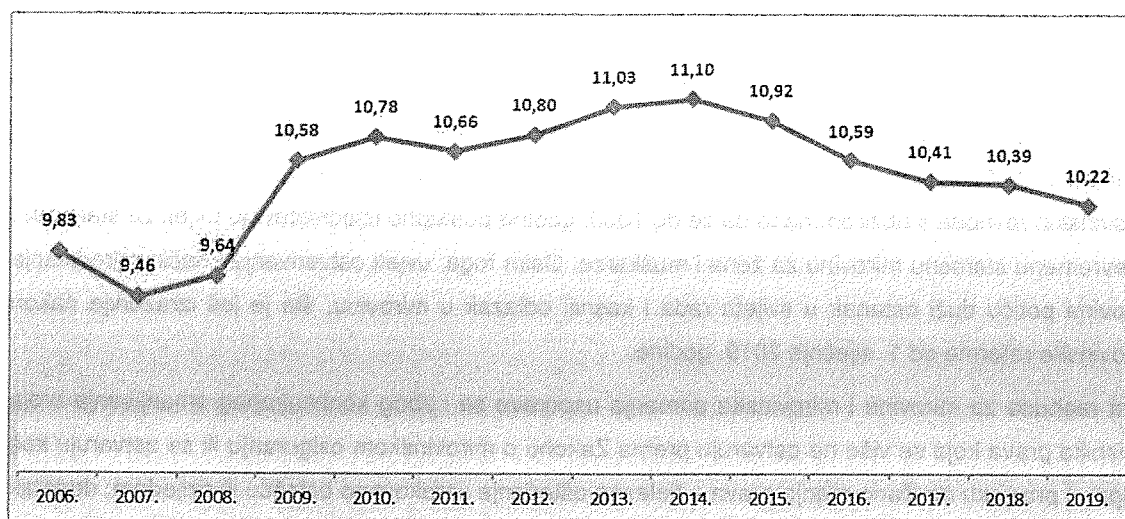
Slika 11 – Korisnici mirovina ostvarenih prema ZOMO-u prema svotama mirovina

Udio mirovinskih rashoda u bruto domaćem proizvodu

U razdoblju 2011.-2014. postupno se povećavao udio mirovinskih rashoda (uključujući i rashode poslovanja) u bruto domaćem proizvodu (BDP), koji je u 2014. godini iznosio 11,10%. U 2015. godini udio mirovinskih rashoda u BDP-u neznatno se smanjio na 10,92%, a u 2016. smanjio se na 10,59%. U 2017. godini i dalje se bilježi pad udjela mirovinskih rashoda u BDP-u, i to na 10,41%, što je posljedica rasta BDP-a te stagnacije ukupnog broja korisnika mirovina tijekom 2017. godine.

Sličan trend nastavljen je i u 2018. i 2019. godini (Slika 12).

Slika 12 - Udio ukupnih mirovinskih rashoda u BDP-u (%)

Napomena: Izvor podataka - Državni zavod za statistiku i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Udio mirovinskih rashoda u BDP-u bio je najveći u 2001. godini (11,82%), a sljedećih se godina postupno smanjivao te je u 2007. godini smanjen na 9,46%. U 2008. godini udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao se na 9,64%, na što je utjecala isplata dodatka na mirovine ostvarene od 1. siječnja 1999. prema Zakonu o mirovinskom osiguranju te povećanje broja korisnika prijevremene starosne mirovine i korisnika najniže mirovine nakon izmjena i dopuna Zakona o mirovinskom osiguranju od 1. siječnja 2008.

Udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao se na 10,58% u 2009. te na 10,78% u 2010. godini, što je posljedica povećanja ukupnog broja korisnika mirovine, isplate dodatka do 27% na mirovine i smanjenja BDP-a u tom kriznom razdoblju. Udio mirovinskih rashoda u BDP-u u 2011. godini blago se smanjio na 10,66%, što je posljedica neusklađivanja mirovina tijekom 2010. i 2011. godine.

Od 1. siječnja 2012. mirovine su se opet počele redovito usklađivati (2,06% u 2012. i 2,26% u 2013. godini), pa se, unatoč usporavanju rasta broja korisnika mirovine, udio mirovinskih rashoda u BDP-u povećao na 10,8% u 2012. te na 11,03% u 2013. godini. Zbog nastavka gospodarske krize, i u 2014. godini nastavljen je nepovoljni trend povećanja mirovinskih rashoda u BDP-u, iako se u 2014. mirovine nisu usklađivale zbog smanjenja potrošačkih cijena i prosječne plaće u R Hrvatskoj. U 2015. godini mirovine su se uskladile za 0,30%, osim mirovina odnosno dijelova mirovina ostvarenih, odnosno određenih prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima koje se financiraju iz državnog proračuna, usklađivanje kojih je bilo uvjetovano povoljnim gospodarskim kretanjima. Stoga, iako mirovinski rashodi nisu znatnije rasli posljednjih godina, udio rashoda u BDP-u povećavao se i zbog stagnacije BDP-a u tom razdoblju.

Od 1. siječnja 2017. mirovine ostvarene odnosno određene prema posebnim propisima počele su se opet usklađivati u istom postotku kao i mirovine ostvarene prema općim propisima o mirovinskom osiguranju, te je nadoknađeno usklađivanje koje nije bilo provođeno u razdoblju 2014.-2016. Također je zbog povoljnijih gospodarskih kretanja i rasta plaća, stopa usklađivanja mirovina bila veća nego prethodnih godina, ali se zbog povećanja BDP-a, po stopi većoj od povećanja rashoda za mirovine, udio

rashoda za mirovine u BDP-u smanjio na 10,41% u 2017., na 10,39% u 2018. te na 10,22% u 2019. godini.

Demografsko starenje stanovništva Republike Hrvatske dugoročno će nepovoljno utjecati na omjer broja osiguranika i korisnika mirovina i na financijsko stanje u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja na temelju generacijske solidarnosti. Unatoč tome, sljedećih godina očekuje se usporavanje rasta mirovinskih rashoda s obzirom na to da se do 2030. godine postupno izjednačavaju uvjeti za starosnu i prijevremenu starosnu mirovinu za žene i muškarce. Osim toga, uvjeti ostvarivanja i način određivanja mirovina potiču duži ostanak u svijetu rada i kasniji odlazak u mirovinu, što je još izraženije nakon mirovinske reforme od 1. siječnja 2019. godine.

Rast rashoda za mirovine i mirovinska primanja usporava se i zbog kontinuiranog smanjivanja broja korisnika prava koja se više ne ostvaruju prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili se ostvaruju kao druga, u prosjeku novčano manja prava – tjelesno oštećenje uzrokovano bolešću ili ozljedom, dodatak za pomoć i njegu, naknade iz invalidskog osiguranja te minimalna mirovina i zaštitni dodatak uz mirovinu.

Rast ukupnih rashoda posljednjih godina ublažen je racionalizacijom poslovanja Zavoda, kojom se postupno smanjio udio rashoda za administraciju mirovinskog sustava u ukupnim rashodima za mirovinsko osiguranje generacijske solidarnosti, s 1,7% u 2008. na približno 1% u posljednjih nekoliko godina.

III.

USTROJSTVO ZAVODA, LJUDSKI POTENCIJALI I INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

1. USTROJSTVO ZAVODA

Ustrojstvo Zavoda, prava, obveze i odgovornosti tijela upravljanja i vođenja Zavoda te obavljanje stručno-administrativnih, pravnih i ostalih poslova uređeno je ZOMO-om, Statutom Zavoda¹ te drugim aktima Zavoda. Zavod je javna ustanova koja ima javne ovlasti u rješavanju o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, u poslovima ostvarivanja prava osiguranih osoba, u provedbi uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te u provedbi i osiguravanju zakonitosti ostvarivanja prava osiguranih osoba. Zavod pruža stručnu pomoć pri ostvarivanju prava, provodi politiku razvitka i unaprjeđenja sustava mirovinskog osiguranja te obavlja druge poslove u vezi s provedbom i ostvarivanjem prava. U obavljanju svoje djelatnosti surađuje i razmjenjuje podatke s povezanim institucijama (Središnji registar osiguranika, Ministarstvo financija – Porezna uprava, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje itd.) i jedan je od glavnih nositelja obrade statističkih podataka iz područja mirovinskog osiguranja.

Zavodom, prema ZOMO-u, upravlja Upravno vijeće (ima devet članova) koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, a djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti utvrđeni su Statutom koji donosi Upravno vijeće, a potvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

Za zakonitost rada Zavoda odgovoran je ravnatelj. Ravnatelj rukovodi Zavodom i u okviru svoje mjerodavnosti organizira rad i poslovanje Zavoda, predstavlja i zastupa Zavod te poduzima sve pravne radnje u ime i za račun Zavoda. Ravnatelj predlaže osnove poslovne politike, financijski plan i godišnji plan rada, donosi odluke vezane uz poslovanje Zavoda, osim onih o kojima odlučuje Upravno vijeće. Donosi sve opće akte, osim onih za koje je prema Statutu Zavoda nadležno Upravno vijeće te obavlja druge poslove propisane ZOMO-om i Statutom. Ravnatelj ima zamjenika i šest pomoćnika (za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, za mirovinsko osiguranje, za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, za pravne, opće i poslove gospodarenja imovinom Zavoda, za ekonomske poslove i za informatiku) koji vode, koordiniraju, organiziraju i kontroliraju poslove sektora kojim rukovode, pružaju stručnu pomoć ravnatelju u obavljanju poslova iz svojega djelokruga i ovlašteni su davati naloge i upute za rad iz svojega područja rada predstojnicima područnih službi/ureda, načelnicima i drugim radnicima Zavoda. Ravnatelja, zamjenika i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske.

U područnoj službi/uredu obavljanje poslova vodi i organizira predstojnik područne službe/ureda u okviru prava i dužnosti utvrđenih Statutom, a imenuje ga ravnatelj Zavoda.

¹ Statut Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – Narodne novine, br. 28/14, 24/15 i 73/19

Savjetodavno tijelo Zavoda je Stručno vijeće, sastavljeno od ravnatelja, zamjenika i pomoćnika ravnatelja, koje djeluje i u proširenom sastavu s predstojnicima područnih službi/ureda Zavoda. Stručno vijeće raspravlja o stručnim pitanjima vezanim uz rad Zavoda, daje Upravnom vijeću i ravnatelju stručna mišljenja i prijedloge rješenja iz područja organizacije rada i obavljanja djelatnosti Zavoda te utvrđuje prijedloge općih akata.

Radi obavljanja stručno-administrativnih, pravnih, ekonomskih i drugih poslova, Zavod je ustrojen tako da osigurava nesmetano, racionalno i uspješno obavljanje svoje djelatnosti na način dostupan svim osiguranim osobama, korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja i korisnicima doplatka za djecu. Osnovni zadatak Zavoda je da na zakonit način i u zakonom utvrđenim rokovima rješava o pravima osiguranika, tj. donosi rješenja o pravu te osigurava pretpostavke za redovitu isplatu mirovina i drugih primanja iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu. Zavod obavlja poslove u jedinstvenoj stručnoj službi koja je organizirana prema teritorijalnom načelu u Središnjoj službu, sa sjedištem u Zagrebu, područne službe (5), područne urede (14), uglavnom sa sjedištem u gradovima – sjedištima županija, i ispostave (92), sa sjedištem u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj.

U *Središnjoj službi* obavljaju se poslovi koordinacije i nadzora primjene zakona, Statuta i drugih općih akata Zavoda te uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, provedbe politike razvoja i unaprjeđenja mirovinskog osiguranja, sudjelovanja u međudržavnim pregovorima i pregovorima s inozemnim nositeljima socijalnog osiguranja i pružanja međunarodne pravne pomoći, izrade prijedloga općih akata za provedbu mirovinskog osiguranja i drugih općih akata Zavoda, poslovi rješavanja u drugom stupnju o pravu na mirovinsko osiguranje, o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja i pravu na doplatu za djecu te o pravima primjenom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području mirovina, obiteljskih davanja (doplatka za djecu) i određivanja mjerodavnog zakonodavstva te međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, poslovi revizije rješenja o svojstvu osiguranika i mirovinskom stažu, osiguravanja informatičke podrške poslovnom sustavu, poslovi informiranja javnosti, izdavanja stručno-informativnih publikacija o djelatnosti Zavoda i sl.

U *područnim službama i područnim uredima*, prema nadležnostima utvrđenima Statutom Zavoda, obavljaju se poslovi rješavanja u prvom stupnju o pravu na mirovinsko osiguranje, o pravima i obvezama iz mirovinskog osiguranja, o pravu na doplatu za djecu, o pravima primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području mirovinskog osiguranja, poslovi provedbe matične evidencije o osiguranicima i korisnicima prava, poslovi vezani uz isplatu mirovina te drugi poslovi. Uz navedene poslove, u područnim službama Zavoda, koje su organizirane kao regionalni centri (Osijek, Rijeka, Split, Varaždin, Zagreb), obavljaju se i poslovi rješavanja u prvom stupnju o pravu na doplatu za djecu primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, poslovi kontrole i instruktaze nad radom područnih ureda i drugi poslovi utvrđeni ZOMO-om i općim aktima.

U *ispostavama*, organiziranim u sklopu područnih službi i područnih ureda, obavljaju se poslovi prijama stranaka i rješavanja zahtjeva vezanih uz osiguranje (prijava, odjava, promjena) te poslovi pružanja pravne pomoći osiguranicima u vezi s provedbom mirovinskog osiguranja i ostvarivanjem prava.

2. LJUDSKI POTENCIJALI

Ljudski potencijali koji predstavljaju ukupna znanja, vještine, sposobnosti, kreativne mogućnosti i motivaciju kojom raspolaže Zavod, jedan su od ključnih resursa Zavoda. Upravljanje i razvoj ljudskih potencijala jedan je od zadanih ciljeva za ostvarenje vizije Zavoda kao moderne javne ustanove koja na najvišoj europskoj razini, poštujući najviše standarde ažurnosti i kvalitete te koristeći suvremenu tehnologiju i informatizaciju, pruža osiguranicima i korisnicima cjelovite i kvalitetne usluge u optimalnim rokovima, uz smanjenje ukupnih troškova poslovanja.

U skladu s uvođenjem nove koncepcije obavljanja poslovnih procesa, odnosno centralizacije potpornih poslovnih procesa u Zavodu, stupanjem na snagu novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje 1. studenoga 2019. u Uredu za upravljanje i razvoj ljudskih potencijala objedinjena je funkcija upravljanja i razvoja ljudskih potencijala i dosadašnja funkcija administrativno-kadrovskih poslova za cijeli Zavod.

Na radnopravni status radnika Zavoda primjenjuje se Zakon o radu², Zakon o plaćama u javnim službama³, Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama⁴, Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama⁵, Kolektivni ugovor za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje⁶ i opći akti Zavoda.

U okviru poslova upravljanja i razvoja u 2019. godini posebno se izdvajaju:

1. projekt Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima HZMO-a
2. edukacije i razvoj zaposlenika Zavoda te unaprjeđenje procesa u području upravljanja ljudskim potencijalima
3. analiza i praćenje kadrovskih promjena i strukture zaposlenika Zavoda.

1. PROJEKT USPOSTAVA SUSTAVA ZA UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA HZMO-a

- Vrijeme provedbe projekta: **24 mjeseca**
- **Početak:** 18. srpnja 2019.
- Procijenjena vrijednost projekta **20.394.000,00 kn**
- Upravljačko tijelo: **MRMS**

Financiranje projekta

■ ESF sufinanciranje =
17.334.900,00 kn

■ Nacionalno
sufinanciranje =
3.059.100,00 kn

² Zakon o radu (Narodne novine, broj 93/14, 127/17 i 98/19)

³ Zakon o plaćama u javnim službama (Narodne novine, br. 27/01 i 39/09)

⁴ Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine, br. 25/13, 72/13, 151/13, 09/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 – Ispravak 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 – Ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19 i 119/19)

⁵ Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine, br. 128/17, 47/18 i 123/19)

⁶ Kolektivni ugovor za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od 29. siječnja 2018.

KLJUČNI ELEMENTI I AKTIVNOSTI PROJEKTA

Unaprjeđenje procesa i procedura za upravljanje ljudskim potencijalima

Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima

Unaprjeđenje će se posebice odnositi na područja provedbe postupaka zapošljavanja, stručnog usavršavanja i obrazovanja, uvođenje sustava ocjenjivanja, nagrađivanja i napredovanja, primjenu sustava razvoja kompetencija zaposlenika i ostala područja upravljanja ljudskim potencijalima.

Certificiranje Zavoda u području upravljanja ljudskim potencijalima

Zavod želi promijeniti svoju percepciju na tržištu rada i želi se profilirati kao poželjan poslodavac, upravo kako bi ojačao vlastite ljudske potencijale, unaprijedio poslovanje i uslugu koju pruža korisnicima. Postupkom certificiranja teži se osnaživanju pojedinaca i timova unutar Zavoda za aktivno sudjelovanje u ostvarenju izvrsnosti u poslovanju te usmjeravanju njihovih napora u postizanju zajedničkih ciljeva.

Uvođenje novog IT sustava za upravljanje ljudskim potencijalima (HRM sustav)

Svrha ovog elementa je nabava i implementacija novog integriranog informacijskog sustava za upravljanje ljudskim potencijalima (HRMS), migracija svih postojećih podataka u novi sustav, provedba edukacije zaposlenika za korištenje sustava te savjetodavne usluge za optimizaciju procesa. U okviru aktivnosti uvest će se preduvjet za vođenje e-dosjea zaposlenika, što će značajno unaprijediti obradu, arhiviranje i čuvanje dokumentacije vezane za radno pravni odnos.

Edukacija zaposlenika

Edukacija u području apsentizma

Uobičajene metode upravljanja izostancima su represivne (npr. kontrole bolovanja) i negativno utječu na organizacijsku kulturu i ugled poslodavca kao društveno odgovornog, uz istovremeno povećanje troškova i smanjenje angažiranosti radnika. Zbog toga Zavod želi kroz ovu aktivnost educirati određeni broj radnika kako bi samostalno mogli voditi cijeli proces upravljanja apsentizmom unutar Zavoda te na taj način metodologija upravljanja postaje trajna imovina Zavoda s višegodišnjim pozitivnim učinkom na poslovnu učinkovitost.

Edukacije za razvoj kompetencija zaposlenika za neposredni kontakt s korisnicima

Suvremeni način poslovanja stavlja pred Zavod nove izazove u pogledu komunikacije i odnosa prema korisnicima usluga. Današnjica podrazumijeva višu razinu usluga i napredniju komunikaciju kroz različite kanale, a ta proaktivna komunikacija postaje kritični pokazatelj uspješnosti institucije Radi modernizacije, pojednostavljenja i unaprjeđivanja komunikacije građana i Zavoda kao javnog servisa te poboljšanja interne podrške, u Zavodu će se provesti niz specijaliziranih edukacija usmjerenih na razvoj kompetencija zaposlenika s radnim zadacima vezanim uz neposredni kontakt s korisnicima.

Uspostava i opremanje Centra za razvoj karijera i selekciju

Zavod je prepoznao značaj kontinuirane, planske i *tailor made* edukacije za svoje zaposlenike. Stoga se kroz projekt planira uspostaviti i opremiti Centar za razvoj karijera i selekciju u ustrojstvenim jedinicama Zavoda u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Varaždinu i Splitu. Centar će nastaviti s aktivnostima edukacije, osposobljavanja i treninga i nakon završetka razdoblja provedbe tih aktivnosti, što osigurava kontinuitet i održivost rada Centra u dugoročnom razdoblju. Uspostava, etabliranje i dugoročno djelovanje Centra strateško je opredjeljenje Zavoda.

2. EDUKACIJE I RAZVOJ ZAPOSLENIKA ZAVODA

Na temelju Plana školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja radnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u 2019. godini, radnici Zavoda pohađali su seminare, konferencije, radionice te specijalizirane tečajeve iz područja javne nabave i provedbe projekata i stručno se usavršavali iz različitih područja u vezi s poslovanjem Zavoda (primjena zakona, područje informatike, odnosi s javnošću, kontroling, ljudski potencijali).

Za školovanje radi stjecanja prve odnosno druge razine visokog obrazovanja odobren je povrat sredstava školarine za 10 radnika Zavoda s kojima su sklopljeni ugovori o međusobnim pravima i obvezama.

Ispitivanja organizacijske klime i zadovoljstva zaposlenika

Tijekom 2019. provedena su ispitivanja organizacijske klime i zadovoljstva zaposlenika u dvije unutarnje ustrojstvene jedinice te u jednom područnom uredu Zavoda. Cilj ispitivanja organizacijske klime bio je utvrditi ključna područja koja umanjuju učinkovitost i produktivnost, inovativnost, fleksibilnost te utjecaj na zadovoljstvo poslom kao i stajališta zaposlenika prema radu te psihološke procese (komunikacija, rješavanje problema, donošenje odluka, upravljanje konfliktima, učenje, motivacija itd.). Osnovna zadaća je naglasiti snage institucije te identificirati problematična područja koja bi mogla donijeti neočekivana ograničenja ili troškove u budućnosti, što donositeljima odluka daje vrijedan izvor informacija.

Ispitivanje je provedeno putem upitnika koji je sastavljen od niza tvrdnji koje opisuju različite aspekte situacija (događaji, postupci, pravila, odnosi).

12 dimenzija upitnika: korporativne vrijednosti, angažiranost i lojalnost, fleksibilnost, usmjerenost na korisnika, organiziranost, sustav motiviranja, profesionalni razvoj, voditelji tvrtke, neposredno nadređeni, međuljudski odnosi, komunikacija i protok informacija, tehnološki aspekt rada.

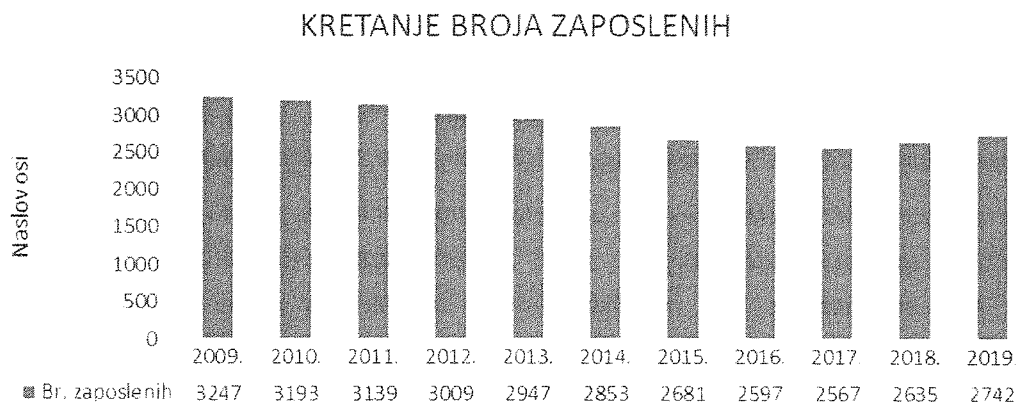
Nakon obrade dobivenih podataka za jednu unutarnju ustrojstvenu jedinicu u Središnjoj službi održana je prezentacija rezultata rukovoditeljima, a potom i svim radnicima te ustrojstvene jedinice te je utvrđeno koje se dimenzije žele poboljšati. Analiza podataka za ostale ustrojstvene jedinice obuhvaćene ispitivanjem je u tijeku.

3. STRUKTURA ZAPOSLENIH

Na kraju 2019. u Zavodu su bila zaposlena 2742 radnika, 107 više nego na kraju 2018., odnosno broj zaposlenih povećan je za 4,06%. U navedenom razdoblju radni odnos prestao je za ukupno 201 radnika, i to: za 89 radnika zbog odlaska u mirovinu, za 66 radnika zbog sporazumnog prestanka ugovora o radu, za 27 radnika zbog isteka rada na određeno vrijeme, za 4 radnika zbog premještanja po potrebi službe u tijela državne uprave, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za 10 radnika zbog ostalih načina prestanka ugovora o radu, a 5 radnika je umrlo. Radi održavanja kontinuiteta poslovanja Zavoda u 2019., zbog prestanka radnog odnosa navedenih radnika, tijekom 2019. prema javnim natječajima iz 2018. i 2019., na temelju suglasnosti Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, zaposlena su 323 radnika, i to: na poslovima VSS 136 radnika, na poslovima VŠS 78 radnika i 109 radnika na poslovima SSS. Također, u 2019. godini 3 radnika su po potrebi službe premještena iz tijela državne uprave na rad u Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Slika 1 - Pregled kretanja broja zaposlenih od 2009. do 2019.

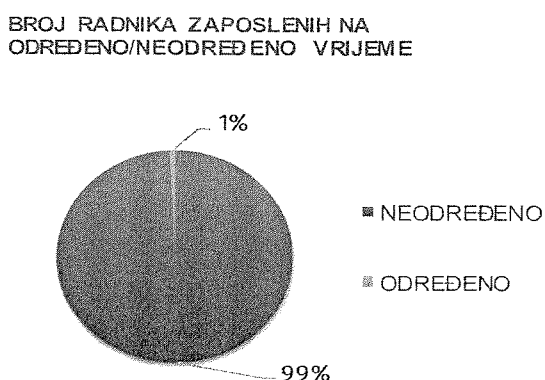

Na dan 31. prosinca 2019. u Zavodu je bio zaposlen 51 radnik kojemu je potvrđen status osobe s invaliditetom prema članku 4. Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom⁷.

Stanje zaposlenosti u stručnoj službi Zavoda

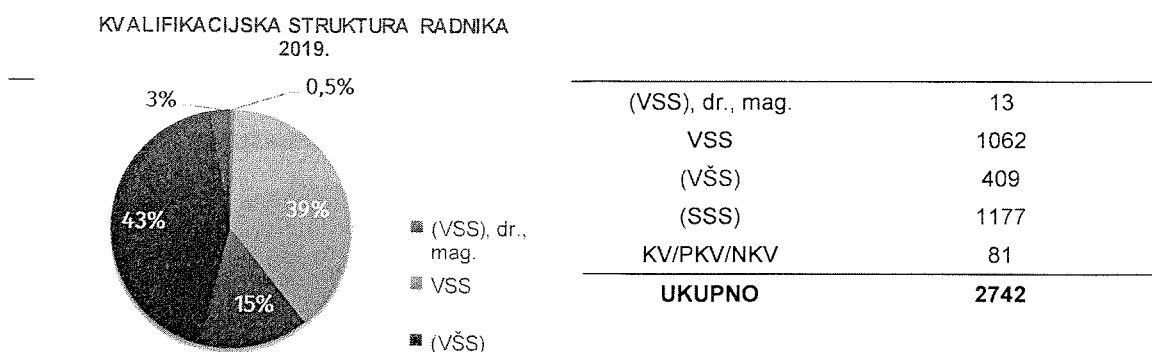
Na dan 31. prosinca 2019. u stručnoj službi Zavoda - područnim službama/uredima i Središnjoj službi bilo je zaposlen 2721 radnik na neodređeno vrijeme i 21 radnik na određeno vrijeme - 0,76% u odnosu prema ukupnom broju zaposlenih (zbog povećanog opsega poslova) – ukupno 2742 radnika.

Slika 2 - Pregled broja zaposlenih u stručnoj službi Zavoda (stanje 31. prosinca 2019.)

Kvalifikacijska struktura radnika Zavoda

Slika 3 - Pregled broja zaposlenih prema kvalifikacijskoj strukturi (stanje 31. prosinca 2019.)

U Zavodu je u 2019. godini bilo 39,20% radnika s visokom stručnom spremom (uključujući doktorate i magisterije), 14,92% s višom stručnom spremom, 42,92% sa srednjom stručnom spremom te 2,95% radnika s nižim stupnjem stručne spreme.

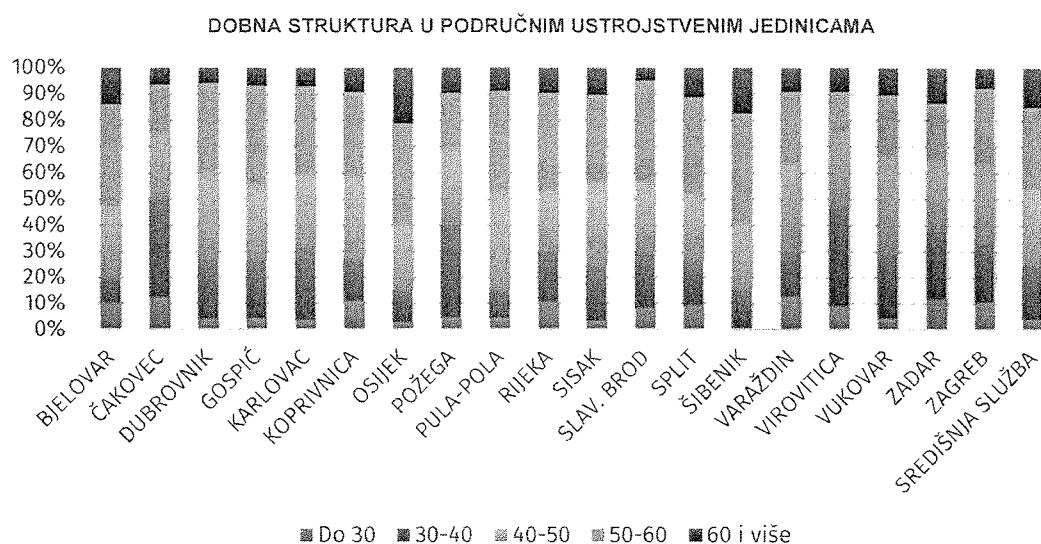
⁷ Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom - Narodne novine, broj 44/14, 97/14 i 2/15

Struktura radnika stručne službe Zavoda prema životnoj dobi

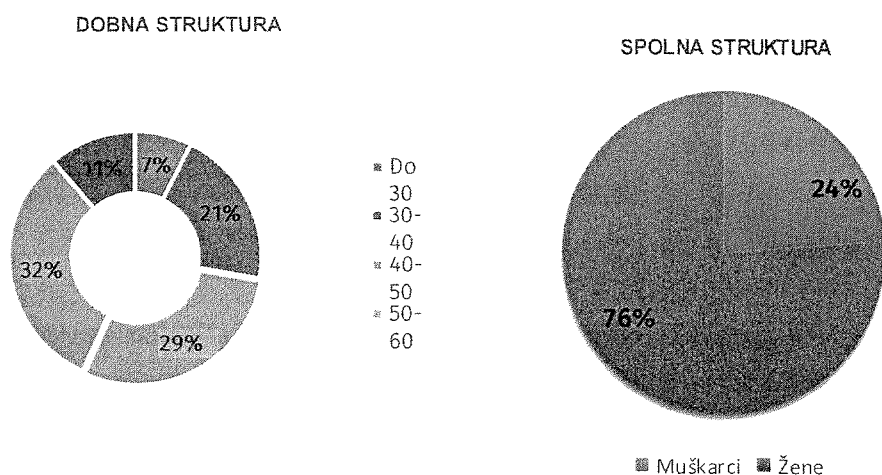
Podaci o strukturi radnika stručne službe Zavoda prema životnoj dobi potvrđuju da je većina radnika Zavoda starije životne dobi. Prema podacima o životnoj dobi radnika sa stanjem na dan 31. prosinca 2019., od 2742 radnika u dobi do 30 godina života bilo je zaposleno 198 radnika ili 7%, između 30 i 40 godina života 563 radnika ili 21%, između 40 i 50 godina života 796 radnika ili 29 %, između 50 i 60 godina života 877 radnika ili 32% te u dobi od 60 i više godina života 308 radnika ili 11%.

U Zavodu je postotak zaposlenih žena (76%) veći u odnosu na postotak zaposlenih muškaraca (24%).

Slika 4 - Pregled broja radnika Zavoda prema životnoj dobi u područnim ustrojstvenim jedinicama (stanje 31. prosinca 2019.)

Slika 5 - Dobna i spolna struktura radnika Zavoda (stanje 31. prosinca 2019.)

3. INFORMACIJSKA I KOMUNIKACIJSKA TEHNOLOGIJA ZAVODA

Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda bitni je i sastavni dio provedbe mirovinskog osiguranja. Poslovi provedbe mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u informatičkom sustavu Zavoda u 2019. ostvarivali su se u uvjetima pouzdanog informacijskog sustava kao podrške svim zahtjevima ovih poslovnih procesa. Tijekom 2019. informatički su podržavani postupci zaprimanja zahtjeva, kompletiranja spisa, izračuna mirovina, automatskog donošenja rješenja, automatske naknadne doznake i redovitih doznaka preko pošte i banaka. Informatička projektna rješenja usklađivala su se s informacijskim sustavom REGOS-a, informacijskim sustavom Porezne uprave i ostalim povezanim institucijama.

Podrška poslovnim sustavu

Tijekom 2019. poslovi upravljanja i podrške informacijskim sustavima Zavoda odvijali su se paralelno u području podrške informacijskim sustavima Zavoda i u području razmjene podataka s drugim institucijama i državama.

1. Izrada i održavanje postojećih transakcija i skupnih obrada koje su podrška informacijskim sustavima Zavoda (podrška informacijskim sustavima radi poboljšanja informatiziranih poslovnih procesa zbog promjena u zakonodavstvu i u unutarnjem ustrojstvu Zavoda).

Najvažniji poslovi podrške informacijskim sustavima u 2019. godini bili su:

- promjene na aplikacijama radi provedbe Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji
- promjene na aplikacijama radi provedbe Zakona o izmjenama i dopunama ZOMO-a i ostalih pratećih zakona u vezi s mirovinskom reformom od 1. siječnja 2019.
- nadogradnja sustava za poslovno izvještavanje (Business Intelligence)
- izrada programa za donošenje negativnih rješenja automatskim putem u području doplatka za djecu primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju
- automatsko ažuriranje prijave o promjeni eM-3P u informacijski sustav Zavoda
- izrada programa kojim je omogućen automatski obračun zaostalih mirovinskih primanja
- integracija EESSI sustava s informacijskim sustavom Zavoda
- integracija poslovnih procesa mjerodavnog zakonodavstva u sustav ESUD
- povezivanje informacijskog sustava HZMO-a sa servisom START
- rad na standardizaciji rješenja koja se donose automatskim putem u području prava iz mirovinskog osiguranja.

2. Razmjena podataka s drugim institucijama i državama:

- uključivanje novih banaka u elektroničku razmjenu podataka
- uspostavljanje elektroničke komunikacije sa sudovima preko sustava NIAS
- izrada web-servisa s REGOS-om i Ministarstvom hrvatskih branitelja
- obavljanje pripremnih aktivnosti vezanih za uspostavu elektroničke razmjene podataka s Austrijom, Nizozemskom i Italijom.

Tijekom 2019. u Sektoru za informatiku zaprimljeno je 2 609 pisanih korisničkih zahtjeva koji su se odnosili na održavanje postojećih aplikacija i na nove poslove/projekte.

Sistemska podrška

Prioritetni ciljevi u području sistemske podrške su osiguravanje pouzdanog i neprekidnog rada te održavanje svih komponenti informacijsko-komunikacijske mreže Zavoda koja se sastoji od središnjeg računala, poslužitelja (fizičkih i virtualnih), osobnih i prijenosnih računala, sustava za upravljanje bazama podataka (IBM DB2, IMS, Oracle, Microsoft SQL), komunikacijskih uređaja, sustava izrade sigurnosnih kopija podataka (backup), antivirusne zaštite, sustava elektroničke pošte te aplikativno-kolaboracijske platforme/intraneta. Osim održavanja neprekinutog rada, kontinuirano se izvode aktivnosti na unaprjeđenju sustava te prilagodbe implementacija novim verzijama softvera i hardvera. Također, cilj je bio i prilagoditi informacijsko-komunikacijske resurse zahtjevima i potrebama korisnika, njihovih projekata te regulatornim obavezama EU.

Tijekom 2019. novo središnje računalo stavljeno je u punu funkciju. Povećan je kapacitet i napravljena reorganizacija arhivskih diskovnih sustava. DB2 i IMS sustav za upravljanje bazama podataka nadograđen je na novu inačicu u svim podsustavima (sistemski, testni i produkcijski). Virtualizirana poslužiteljska okolina povezana je sa središnjim diskovnim sustavom za pristup Oracle bazama podataka. Stavljeni su u funkciju novi IMB Power poslužitelji na kojima je napravljena migracija i konsolidacija Oracle baza podataka. Računalne komponente distribuirane okoline (poslužitelji, radne stanice) nadograđene su na nove inačice operativnih sustava i korisničkih aplikacija. Nastavljeno je s postupkom prelaska s fizičkih na virtualne poslužitelje te podizanja sigurnosti na razini cjelokupne računalno-komunikacijske okoline Zavoda. Osim navedenog, izvedeni su i sljedeći projekti:

- standardizacija i modernizacija ispisnog sustava prelaskom na pojedinačni ispis na A4 format („cut sheet“ rješenje)
- konsolidacija postojeće ESB sabirnice
- konsolidacija ispisne okoline na razini Zavoda uvođenjem sustava za upravljanje ispisom (Managed Print Services).

Informatičko-komunikacijska oprema i računalna mreža

Tehničkim održavanjem informatičko-komunikacijske opreme, elektroenergetskog sustava, sustava klimatizacije i sustava protupožarne zaštite u informatičkoj mreži Zavoda te pružanjem potpore korisnicima omogućena je najveća moguća raspoloživost informatičkih usluga i rad središnjeg računala u tri smjene te rad korisnika u dvije smjene.

Uz kontinuirano održavanje postojeće mrežne infrastrukture te Aruba WiFi sustava i sudjelovanje u podršci informacijsko-komunikacijskom sustavu Zavoda, od važnijih projekata izvedeni su sljedeći:

- zamijenjen je stari vatrozidni sustav, tj. implementiran vatrozid nove generacije FortiGate
- implementiran je sustav za prikupljanje sistemskih logova FortiAnalyzer
- dio internih i vanjskih poslovnih servisa prebačen je na usmjeritelj prometa F5, koji je također proširen novim sigurnosnim aplikacijskim modulom
- promijenjen je način VPN pristupa za vanjske i interne korisnike tako da je provjera identiteta korisnika (autentikacija) integrirana s imeničkim sustavom Zavoda
- uspješno je provedeno penetracijsko testiranje kompletnog informacijskog sustava

- virtualizacijsko okruženje u DMZ-u zamijenjeno je VMware sustavom
- započeta je implementacija novog anti-spam zaštitnog sustava FortiMail.

Podrška korisnicima

Na temelju registriranih prijava u Servisnom centru, tijekom 2019. zaprimljena su 25 454 zahtjeva i radna naloga korisnika informatičke opreme Zavoda u vezi s instalacijom, podešavanjem, rukovanjem i premještanjem korisničke informatičke opreme, utvrđivanjem i otklanjanjem kvarova, pomoći pri uporabi aplikacija i informatičke opreme, otvaranjem korisničkih računa i dodjelom ovlasti za informatičke usluge.

Kontinuiranim nadzorom, upravljanjem resursima središnjeg računala u tri smjene i potporom korisnicima omogućeno je više od 880 različitih transakcija online obrade podataka na središnjem računalu, s ukupnim učinkom od 62 477 017 transakcija, uz korištenje 3 087 osobnih i prijenosnih računala, 1 517 laserskih pisača integriranih u informatičku mrežu koja povezuje 125 lokacija Zavoda. U 2019. s drugim subjektima (pošta, banke, FINA, REGOS, javni sektor, nositelji mirovinskog osiguranja iz drugih država i domovi umirovljenika) razmijenjeno je više od 10 000 datoteka.

Tehnička podrška za prijave i odjave osoba na mirovinsko osiguranje (e-prijave) u 2019. godini zaprimila je 4 500 zahtjeva koje je uspješno i zatvorila.

U sklopu projekta modernizacije informacijskog sustava HZMO-a nabavljena je nova informatička korisnička oprema kojom je zamijenjena oprema starija od devet godina.

Informacijska sigurnost

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dobio je certifikat prema međunarodnoj normi ISO/IEC 27001:2013 za sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS). Zavod je provedbom projekta Implementacija ISMS sustava za upravljanje informacijskom sigurnošću implementirao cjelovit sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS) prema međunarodnoj normi ISO/IEC 27001:2013 te tako postao prvo tijelo državne i javne uprave koje je u ovakvom opsegu implementiralo ISO 27001 normu.

Informatička izobrazba

Tehnološki razvoj i svjetska iskustva zahtijevaju sustavan pristup obrazovanju i profesionalnom usavršavanju radnika Zavoda. Sudjelovanjem na seminarima, konferencijama i tečajevima s tematikom vezanom uz informacijske tehnologije te organiziranom izobrazbom nastojalo se radnike svih razina odgovornosti osposobiti za primjenu suvremenih informatičkih tehnologija radi povećanja učinkovitosti u obavljanju operativnih aktivnosti podržanih informacijsko-komunikacijskim tehnologijama. Tijekom 2019. godine nastavljena je informatička izobrazba radnika Sektora za informatiku u okviru EU projekta Jačanje administrativnih kapaciteta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

IV.

UPRAVLJANJE ZAVODOM RAD UPRAVNOG VIJEĆA ZAVODA

Sastav i način imenovanja Upravnog vijeća Zavoda uređen je člankom 146. ZOMO-a. Upravno vijeće ima devet (9) članova, koji su imenovani rješenjima¹ Vlade Republike Hrvatske od 14. prosinca 2016., 16. studenoga 2017., 8. ožujka 2018., 23. kolovoza 2018. i 11. prosinca 2019., kojoj i odgovaraju za svoj rad. Mandat članova Upravnog vijeća propisan je ZOMO-om (traje četiri godine), a djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti uređeni su Statutom te drugim općim aktima Zavoda prema kojima Upravno vijeće:

- donosi Statut, druge opće akte za provedbu zakona te opće akte o unutarnjem nadzoru, imovinskopravnim tražbinama i o postupku s predstavkama i pritužbama
- donosi godišnji financijski plan i plan rada Zavoda, godišnje izvješće o radu i poslovanju, polugodišnje i godišnje financijsko izvješće Zavoda te nadzire izvršenje programa rada i financijskog plana Zavoda
- odlučuje o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za stjecanje, opterećenje ili otuđenje imovine u slučajevima utvrđenima Statutom, odnosno imovine pravne osobe čiji je Zavod osnivač, u skladu s aktom o osnivanju te pravne osobe
- odlučuje o osnivanju druge pravne osobe te o korištenju novčanih sredstava (dobiti) ostvarenih poslovanjem pravnih osoba koje je osnovao Zavod, za namjene utvrđene zakonom
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenima zakonom, Statutom i drugim općim aktima Zavoda.

Upravno vijeće donosi opće akte:

- o utvrđivanju aktualne vrijednosti mirovine
- o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža
- o faktoru osnovne mirovine
- o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja
- o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskoga rata
- o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskoga rata
- o načinu i postupku evidentiranja podataka o poslovima i osiguranicima iz članka 38. ZOMO-a
- o metodološkim načelima i kodeksu šifara za vođenje matične evidencije, nakon pribavljenog mišljenja Državnog zavoda za statistiku
- o postupku i načinu kontrole podataka o stažu osiguranja, osnovicama za obračun doprinosa i o uplaćenim doprinosima radi ostvarivanja prava te o drugim pitanjima utvrđenima ZOMO-om, drugim propisima i općim aktima Zavoda.

Obavješćivanje javnosti o radu Upravnog vijeća također je uređeno Statutom Zavoda, a način rada i odlučivanja te obavješćivanje javnosti o radu Upravnoga vijeća pobliže su uređeni Poslovníkom o radu Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.² Rad Upravnog vijeća odvija se na

¹ Rješenje Vlade Republike Hrvatske – Narodne novine, br. 121/16, 114/17, 25/18, 77/18 i 124/19

² Poslovník o radu Upravnoga vijeća Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje od 19. prosinca 2017.

sjednicama, odluke donosi natpolovičnom većinom ukupnog broja članova, a u njegovu radu, bez prava odlučivanja, sudjeluje ravnatelj, zamjenik i pomoćnici ravnatelja.

Važniji poslovi iz nadležnosti Upravnoga vijeća

U 2019. Upravno vijeće održalo je 14 sjednica (od toga šest elektroničkim putem), a razmotrene su ukupno 54 točke dnevnog reda.

Tablica 1. Pregled rada Upravnoga vijeća Zavoda u 2019.

Red. broj	Red. broj sjednice	Datum sjednice	Broj prisutnih na sjednici	Broj točaka dnevnog reda
0	1	2	3	4
1.	24.	18. siječnja 2019.	7	3
2.	25.	22. veljače 2019.	8	4
3.	26.	14. ožujka 2019.	6	6
4.	27.	19. ožujka 2019.	7	1
5.	28.	29. ožujka 2019.	5	4
6.	29.	18. travnja 2019.	9	5
7.	30.	5. lipnja 2019.	6	9
8.	31.	26. lipnja 2019.	7	2
9.	32.	31. srpnja 2019.	9	1
10.	33.	26. kolovoza 2019.	9	1
11.	34.	19. rujna 2019.	7	6
12.	35.	12. studenoga 2019.	8	3
13.	36.	10. prosinca 2019.	5	10
14.	37.	23. prosinca 2019.	8	1
		UKUPNO		56

Napomena: rubrike sjednica održanih elektroničkim putem zatamnjene su

Vezano uz *opća pitanja*, Upravno vijeće donijelo je Izmjene i dopune Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Godišnji plan rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. te Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2018., koje je upućeno Hrvatskom saboru, nadležnom ministarstvu te umirovljeničkim udrugama.

U sklopu problematike *financijskog poslovanja Zavoda*, Upravno vijeće donijelo je Odluku o usvajanju Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. godinu, Odluku o usvajanju Izmjena i dopuna Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. te Odluku o usvajanju Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2020. godinu. Razmotrilo je i usvojilo Izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za 2018. te Izvješće o financijskom poslovanju sredstvima doplatka za djecu za 2018. godinu. Upravno vijeće kontinuirano je nadziralo financijsko poslovanje Zavoda te je ocijenilo da se ono odvijalo u skladu i u okvirima financijskog plana, planiranih mjera štednje i u skladu s mjerama smanjenja materijalnih rashoda Zavoda.

Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2019. i 1. srpnja 2019., odluke o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2019. i 1. srpnja 2019., odluke o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2019. i 1. srpnja 2019., Odluku o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2019., Odluku o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog

boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2018. te Odluku o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2019.

Vezano uz normativnu djelatnost, Upravno vijeće donijelo je pet (5) pravilnika, i to: *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje; Pravilnik o uvjetima i načinu prodaje stanova u vlasništvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje zaštićenim najmoprimcima; Pravilnik o izmjeni Pravilnika o postupku naknadne uplate doprinosa otpisanih zbog zastare ili nenaplativosti za osiguranike koji su sami za sebe obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa; Pravilnik o imovinskopравnim tražbinama i Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje.*

Nadalje, Upravno vijeće razmatralo je i donijelo odluke (14) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za sklapanje ugovora, odluke (13) o davanju prethodne suglasnosti ravnatelju Zavoda za prodaju nekretnina – poslovnih prostora i stanova te *Odluku o osnivanju mirovinskog osiguravajućeg društva i korištenju dijela dobiti Hrvatskog mirovinskog investicijskog društva d.o.o. raspoložive za isplatu udjelničaru za osnivanje mirovinskog osiguravajućeg društva i financiranje njegovog rada u prvih dvanaest mjeseci poslovanja i Odluku o izmjenama Odluke o osnivanju mirovinskog osiguravajućeg društva i korištenju dijela dobiti Hrvatskog mirovinskog investicijskog društva d.o.o. raspoložive za isplatu udjelničaru za osnivanje mirovinskog osiguravajućeg društva i financiranje njegovog rada u prvih dvanaest mjeseci poslovanja.*

U okviru kadrovske problematike, Upravno vijeće donijelo je *Odluku o bitnim sastojcima Ugovora o radu između Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i vršitelja dužnosti ravnatelja te Odluku o bitnim sastojcima Ugovora o radu između Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i ravnatelja.*

Sjednice Upravnog vijeća prezentirane su javnosti priopćenjima upućenima sredstvima javnog priopćavanja (medijima) te objavom donesenih općih akata na internetskoj stranici Zavoda.

V.

OSTVARIVANJE PRAVA I RAD STRUČNE SLUŽBE ZAVODA

1. RJEŠAVANJE O PRAVIMA IZ MIROVINSKOG OSIGURANJA I DOPLATKA ZA DJECU U UPRAVNOM POSTUPKU

Poslovi rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja odnose se na rješavanje predmeta, odnosno na donošenje rješenja kojima se odlučuje o pravima iz mirovinskog osiguranja – tuzemno osiguranje, o pravima iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi Europske unije i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju te o pravima na doplatu za djecu.

Tablica 1. Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	143 565	177 790	150 055	84,40	81 106	54,05	27 735
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	120 992	142 217	121 092	85,15	95 046	78,49	21 125
3.	Doplatka za djecu	217 989	227 932	221 125	97,01	120 898	54,67	6807
UKUPNO		482 546	547 939	492 272	89,84	297 050	60,34	55 667
4.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno+inozemno	264 557	320 007	271 147	84,73	176 152	64,97	48 860

U tuzemnom osiguranju, u izvještajnom je razdoblju u prvom i drugom stupnju podneseno 143 565 novih zahtjeva, što je znatno povećanje broja novih zahtjeva (gotovo 8%) u odnosu na prethodnu godinu, kada je bilo 133 490 novih zahtjeva. Na rješavanju je bilo ukupno 177 790 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga je riješeno 150 055 zahtjeva ili 84,40%, što je bolje izvršenje nego prethodne godine, a posebno s obzirom na povećani broj zahtjeva.

Postotak izvršenja bolji je nego u prethodnom izvještajnom razdoblju i s obzirom na povećani broj zahtjeva i posebno imajući u vidu neravnomjernu dinamiku podnošenja zahtjeva tijekom godine, tj. činjenicu da se najveći broj zahtjeva za ostvarivanje prava podnosi krajem godine radi ostvarivanja prava od 1. siječnja sljedeće godine. Ističemo da se zahtjev za ostvarivanje prava može podnijeti mjesec dana prije prestanka osiguranja, a pravo se u pravilu ostvaruje tek nakon prestanka osiguranja.

U inozemnom osiguranju, u izvještajnom su razdoblju u prvom i drugom stupnju podnesena 120 992 zahtjeva, što je 9 441 zahtjev više nego u 2018. godini. Ukupno s prenesenim zahtjevima iz prethodne

godine na rješavanju je bilo 142 217 zahtjeva, od toga su riješena 121 092 zahtjeva ili 85,15%. U navedene podatke uključeni su i zahtjevi za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa Europske unije, odstupanje primjenom članka 16. Uredbe 883/2004 i stavljanje izvan snage potvrde A1 poništavanjem ili ukidanjem.

Tablica 2. Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj), stanje na dan 31. prosinca 2019.

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	472 409	534 536	481 775	90,13	293 704	60,96	52 761
2.	Drugi stupanj	10 137	13 403	10 497	78,32	3 346	31,88	2 906
UKUPNO		482 546	547 939	492 272	89,84	297 050	60,34	55 667

Tijekom 2019., u Zavodu je na rješavanju bilo ukupno 547 939 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje i doplatak za djecu, matična evidencija, prvi i drugi stupanj), a ukupno su riješena 492 272 zahtjeva ili 89,84%, što je više u odnosu na prethodnu godinu kada je riješeno 483 768 zahtjeva (ili 88,11% od ukupnog broja zahtjeva na rješavanju).

S obzirom na uobičajenu „praksu“ raskida radnog odnosa i odlaska u mirovinu s 30. ili 31. prosincem tekuće godine, u Zavodu se tijekom studenoga i prosinca zaprimi veći broj zahtjeva koji se zbog objektivnih razloga ne mogu svi riješiti do kraja kalendarske godine.

U razdoblju od siječnja do rujna 2019. određeni broj zaposlenih na rješavanju o pravima iz mirovinskog osiguranja privremeno je obavljao i poslove rješavanja zahtjeva za doplatku za djecu. Bez takve organizacije poslovanja ne bi se mogao obaviti najveći dio poslova vezanih uz rješavanje novih zahtjeva za priznanje prava na doplatku za djecu i poslove prevođenja prava postojećih korisnika doplatka za djecu od 1. ožujka 2019. u najkraćem mogućem roku. Navedena preraspodjela poslova (uz referente doplatka za djecu uključen je i dio referenata s prvostupanjskog mirovinskog postupka) poboljšala je ažurnost u rješavanju predmeta doplatka za djecu te je, s obzirom na udio ovih predmeta u ukupnom broju predmeta, i znatno veći ukupan broj riješenih zahtjeva u izvještajnom razdoblju.

Naknadna kontrola i instruktaza

Poslovi kontrole rada i instruktaze područnih službi obavljani su prema planu rada. Stručni suradnici specijalisti za mirovinsko osiguranje obavili su instruktazu u onim područnim službama Zavoda kojima je bila potrebna pomoć u rješavanju o pravima u tuzemnom osiguranju i u rješavanju o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju.

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja

Tablica 3. Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	135 868	167 752	141 805	84,53	78 540	55,39	25 947
2.	Drugi stupanj	7 697	10 038	8 250	82,19	2 566	31,10	1 788
	UKUPNO	143 565	177 790	150 055	84,40	81 106	54,05	27 735

Iz podataka u *Tablici 3.* vidi se da je u izvještajnom razdoblju, zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine, na rješavanju u tuzemnom osiguranju, u prvom i drugom stupnju (bez doplatka za djecu) bilo ukupno 177 790 predmeta, što je 7 004 predmeta na rješavanju više nego prethodne godine, kada je na rješavanju bilo 170 786 predmeta. Od tog ukupnog broja riješeno je 150 055 ili 84,40% predmeta, što je više nego prethodne godine, kada je riješeno 136 597 predmeta ili 79,98%.

Rješavanje o pravima u drugom stupnju

Tijekom 2019. u Zavodu su se vodila ukupno 13 403 drugostupanjska postupka, u koje su uključeni i postupci prema zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi Europske unije, kao i mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa Europske unije, a u podatke o doplatku za djecu uključeni su i podaci o žalbama na rješenja o priznavanju prava na doplatku za djecu primjenom uredbi Europske unije. Tijekom 2019., od ukupnog broja predmeta riješeno je 10 497 ili 78,32%, što je više nego prethodne godine, kada je riješeno 9 489 žalbi ili 74,39 %.

Tablica 4. Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	7 697	10 038	8 250	82,19	1 788
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	1 845	2 633	1 632	61,98	1 001
3.	Doplatka za djecu	595	732	615	84,02	117
4.	UKUPNO	10 137	13 403	10 497	78,32	2 906

Postupanje prema presudama Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i regionalnih upravnih sudova

Presude upravnih sudova kojima su uvažene tužbe protiv drugostupanjskih rješenja Zavoda uglavnom su se odnosile na postupanje u rješavanju zahtjeva o pravima prema ZOMO-u, s tim da je malo veći broj tužbi bio u vezi s ostvarivanjem prava na invalidsku mirovinu.

Sve presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske i regionalnih upravnih sudova kojima su poništena drugostupanjska rješenja Zavoda imaju prioritetan status i njihovo brzo rješavanje uobičajena je praksa Zavoda. U tim predmetima, a i u svima ostalima u kojima se odmah može postupiti prema sudskoj odluci, žalbe se uvažavaju, a predmeti se ili meritorno rješavaju u Središnjoj službi ili se upućuju u područne službe na upotpunjavanje postupka i izvršenje presude.

Tablica 5. Pregled odgovora na tužbe u Zavodu (tuzemno osiguranje)

Red. broj	Postupci	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja	
			Broj	%	Broj	%
0	1	2	3	4	5	6
1.	Odgovori na tužbe (MIO i DD tuzemni)	618	550	89,00	68	11,00

Tijekom 2019., na rješavanju je bilo ukupno 618 tužbi na drugostupanjska tuzemna rješenja Zavoda, što je znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 488. Od toga je riješeno, tj. odgovoreno je na tužbu i spis je upućen na regionalne upravne sudove radi donošenja presude, odnosno Visokom upravnom sudu radi rješavanja žalbe na prvostupanjsku presudu u ukupno 550 ili 89,00%, što je više nego prethodne godine, bez obzira na povećani broj predmeta koji su na rješavanju (83,40%). Na kraju 2019. ostalo je neriješenih 68 spisa u kojima se vodi upravni spor.

Medicinsko vještačenje u mirovinskom osiguranju (tuzemno i inozemno, prvi i drugi stupanj)

U skladu sa Zakonom o jedinstvenom tijelu vještačenja¹, svi poslovi vještačenja od 1. siječnja 2015. prešli su u nadležnost Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Rokovi za rješavanje zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja za koje prethodno treba pribaviti nalaz i mišljenje vijeća vještaka, odnosno vijeća viših vještaka duži su jer uključuju cjelokupni postupak vještačenja, kao i postupke mjerodavnih revizijskih tijela (Povjerenstvo za reviziju ocjene radne sposobnosti Ministarstva hrvatskih branitelja i Samostalni sektor za reviziju i nadzor medicinskog vještačenja Ministarstva rada i mirovinskoga sustava).

Tablica 6. Pregled medicinskog vještačenja

Stanje: 31. prosinca 2019.

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	42 944	62 732	46 499	74,12	16 233
2.	Drugi stupanj	4 080	5 814	4 973	85,53	841
3.	UKUPNO	47 024	68 546	51 472	75,09	17 074

Napomena: uključeno tuzemno i inozemno osiguranje i doplatak za djecu

¹ Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja - Narodne novine, broj 85/14

Rješavanje o pravima na doplatku za djecu (*tuzemno osiguranje*)

U provedbi Zakona o doplatku za djecu u 2019. na rješavanju je u prvom i drugom stupnju u tuzemnom osiguranju zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine bilo ukupno 218 412 zahtjeva. Od toga je ukupno riješeno 215 245 zahtjeva ili 98,55%.

Tablica 7. Pregled rješavanja o pravima na doplatku za djecu (*tuzemno osiguranje*)

Red. broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	211 270	217 720	214 660	98,59	3 060
2.	Drugi stupanj	565	692	585	84,54	107
UKUPNO		211 835	218 412	215 245	98,55	3 167

S obzirom na socijalno-zaštitni karakter ovoga davanja, i dalje se daje prioritet i posebna važnost poslovima provedbe Zakona o doplatku za djecu, što se vidi iz podataka navedenih u *Tablici 7.*

Pregled rješavanja o pravima u prvom stupnju

U izvještajnom razdoblju, u prvom stupnju na rješavanju je bilo 217 720 zahtjeva za priznanje prava na doplatku za djecu. Od toga je riješeno 214 660 zahtjeva ili 98,59%, što pokazuje stalnu ažurnost u rješavanju zahtjeva za doplatku za djecu.

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Tijekom 2019. ukupno su na rješavanju bile 692 žalbe na tuzemna prvostupanjska rješenja Zavoda o doplatku za djecu. Od toga je riješeno 585 žalba ili 84,54%.

Provedba uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju

U okviru mjerodavnosti Zavoda za provedbu uredbi Europske unije (dalje u tekstu: EU) i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju na području mirovina, određivanja mjerodavnog zakonodavstva – izaslani radnici i obiteljskih davanja - doplatka za djecu, obavljaju se sljedeći poslovi:

- poslovi tijela za vezu i međunarodna suradnja
- sudjelovanje u radu Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i u radu Stalne međuresorne skupine za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava (primjena propisa EU)
- poslovi u koordinaciji s Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava, odnosno drugim ministarstvima
- organiziranje i održavanje međunarodnih savjetodavnih dana
- organiziranje razmjene podataka o činjenici smrti s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja, kao i organiziranje poslova dostave tiskanica potvrda o životu korisnicima u inozemstvu (u države s kojima nije uspostavljena razmjena podataka)
- poslovi kontrole i instruktaze

- poslovi prijenosa mirovinskih prava
- provedba postupaka prijeboja i povrata nepripadno isplaćenih davanja na području mirovina i doplatka za djecu te
- vođenje postupaka u okviru ovlasti tijela za vezu koji se odnose na prisilnu provedbu ovršnih odluka nadležnih tijela R Hrvatske i drugih država članica EU, u postupku naplate doprinosa, kamata i ostalih troškova iz svih sektora socijalne sigurnosti.

Zavod u okviru poslova tijela za vezu, radi učinkovite provedbe međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i uredbi EU za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, s tijelima za vezu država ugovornica i tijelima za vezu država EU, EGP-a i Konfederacije Švicarske organizira razgovore tijela za vezu. U 2019. godini održani su razgovori tijela za vezu:

- s Njemačkom (u svibnju u Zagrebu)
- s Bosnom i Hercegovinom (u svibnju u Bijeljini - BiH)
- s Francuskom (u rujnu u Zagrebu) te
- s Njemačkom - obiteljska davanja (u listopadu u Zagrebu).

Osim toga, u okviru međunarodne suradnje obavljene su sljedeće aktivnosti:

- pregovori radi sklapanja Administrativnog sporazuma s R Korejom
- radni sastanak s predstavnicima nizozemske ustanove Sociale Verzekeringsbank (SVB) – 22. ožujka 2019.
- radni sastanak s njemačkom ustanovom za obiteljska davanja Familienkasse, u Laufu 25. travnja 2019.
- sudjelovanje na 11. sastanku ravnatelja/direktora zavoda/fondova regije u Ohridu (Sjeverna Makedonija), lipanj 2019.
- sudjelovanje na tripartitnom sastanku predstavnika hrvatskog, slovenskog i austrijskog nositelja osiguranja u Beču.

Zavod sudjeluje u radu Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i u radu Stalne međuresorne skupine za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava (primjena propisa EU). Administrativna komisija za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti rješava administrativna pitanja i pitanja tumačenja uredbi o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, ugovora ili sporazuma, omogućava ujednačenu primjenu prava, potiče suradnju među državama članicama i njihovim ustanovama (sastanci Administrativne komisije održani su u ožujku, lipnju, listopadu i prosincu 2019.).

Aktivnosti u koordinaciji s Ministarstvom rada i mirovinskoga sustava tijekom 2019. su:

- izrada stajališta R Hrvatske u vezi s izmjenom uredbi 883/2004 i 987/2009 – priprema materijala iz nadležnosti Zavoda
- izrada očitovanja na upite mreže SOLVIT (mreža SOLVIT je usluga koju pružaju tijela državne uprave u svim državama članicama EU-a te na Islandu, u Lihtenštajnu i Norveškoj)
- ažuriranje podataka za Međunarodnu organizaciju za socijalnu sigurnost (ISSA) – opis sustava mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu te za MISSOC tablice
- sudjelovanje u pripremi nota za Administrativnu komisiju
- uređivanje SED-ova za potrebe Administrativne komisije
- popunjavanje upitnika koje je dostavilo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava za potrebe Administrativne komisije (*Questionnaire on cross border old age, survivors' and invalidity pensions, Questionnaire on the export of family benefits*)

- priprema materijala za sastanak Radne skupine vezano uz čl. 50. Ugovora o EU o izradi pregovaračkog mandata Europske komisije za uređenje budućih odnosa s Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske (UK).

Međunarodni savjetodavni dani

Zavod u suradnji s nadležnim ustanovama za provedbu međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i uredbi EU za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti na području mirovina u drugim državama organizira međunarodne savjetodavne dane. Cilj međunarodnih savjetodavnih dana je da stručnjaci s područja mirovinskog osiguranja pružaju pravne savjete osigurancima, koji na taj način dobivaju informacije u neposrednoj komunikaciji.

U 2019. godini održano je ukupno 20 savjetodavnih dana na kojima su savjete i informacije dobila 594 osiguranika i korisnika prava i dodatno su raspravljena pravna shvaćanja te su razmijenjene požurnice s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja u 482 predmeta.

Savjetodavni dani održani su:

- s austrijskim predstavnicima - 10. i 11. travnja u Varaždinu i Čakovcu, 24. rujna u Beču i 25. rujna u Klagenfurtu
- s bosanskohercegovačkim predstavnicima – 27. veljače u Doboju
- s njemačkim predstavnicima – 4. i 5. lipnja u Hamburgu, 3. - 5. prosinca u Zagrebu
- sa slovenskim predstavnicima – 15. i 22. svibnja u Puli-Pola i Zagrebu, 17. listopada u Ljubljani
- sa srbijanskim predstavnicima - 8. i 9. svibnja u Zagrebu i Slavonskom Brodu, 15. listopada u Novom Sadu te 16. i 17. listopada u Beogradu
- s predstavnicima iz Sjeverne Makedonije – 5. i 6. ožujka 2019. u Skopju.

Razmjena podataka s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja

Radi sprječavanja neprikladnih isplata, Zavod je uspostavio suradnju i redovito razmjenjuje podatke o činjenici smrti sa sljedećim državama: Slovenijom, Njemačkom, Poljskom, Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Crnom Gorom, Makedonijom i Australijom. U tijeku je implementiranje sporazuma o razmjeni podataka s Italijom, a u pripremi je potpisivanje takvog sporazuma s Austrijom i Nizozemskom.

Poslovi kontrole i instruktaže

U prvoj polovici 2019. godine obavljena je naknadna kontrola u predmetima iz Područne službe u Zagrebu - trajanje postupka rješavanja o pravu na invalidskih mirovina (kontrola predmeta u kojima je razdoblje od trenutka podnošenja zahtjeva za mirovinu do trenutka upućivanja predmeta u Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom duže od dva mjeseca), kao i kontrola u predmetima doplatka za djecu koji se rješavaju primjenom uredbi EU.

Vezano uz promjenu nadležnosti područnih ustrojstvenih jedinica Zavoda za provedbu uredbi EU, izrađeni su priručnici/upute za rad koje se odnose na sljedeće države: Francusku, Češku, Slovačku, Poljsku, Portugal, Nizozemsku, Luksemburg, Norvešku, Švedsku, Španjolsku i Dansku, te je održana edukacija radnika krajem svibnja u Zagrebu. Također, izrađene su i upute za provedbu Ugovora između R Hrvatske i R Koreje o socijalnoj sigurnosti.

Za radnike koji sudjeluju u postupcima u sklopu kojih se razmjenjuju podaci putem EESSI sustava održane su edukacije o ustroju samog sustava, načinu provedbe postupaka razmjene poslovnih poruka te korištenju aplikacije RINA, i to u Središnjoj službi za radnike Područne službe u Zagrebu te putem videokonferencije za radnike ostalih područnih službi i ureda.

Uključivanje Zavoda u sustav EESSI

U postupcima koordinacije s državama članicama EU (više od 60 000 postupaka godišnje) razmjenjuju se podaci između Zavoda i drugih nadležnih ustanova država članica (procijenjeni broj razmijenjenih dokumenata je približno 150 000 godišnje). Od 3. srpnja 2019. na razini EU-a je u produkcijskom radu sustav EESSI (*Electronic Exchange of Social Security Informations*), koji bi trebao omogućiti da se takva razmjena podataka među ustanovama država članica obavlja elektroničkim putem.

Operativne pripreme za uključivanje u sustav elektroničke razmjene podataka na području socijalne sigurnosti Europske unije (EESSI) obuhvatile su:

- upoznavanje sa sustavom EESSI putem opsežne korisničke i tehničke dokumentacije
- analizu poslovnih procesa u Zavodu te potrebe njihove prilagodbe EESSI sustavu, analizu dokumentacije prema pojedinačnim poslovnim scenarijima u EESSI sustavu razmjene podataka (*Business Use Case* - BUC-evi) te analizu fonda podataka najčešćih SED-ova
- prijevod priručnika za rad, korisničkih uputa za aplikaciju RINA kojom će se krajnji korisnici (referenti, kontrolori) koristiti za rad u EESSI sustavu kao i za sve u EESSI sustavu predviđene poslovne procese i upoznavanje sa sustavom EESSI putem opsežne korisničke i tehničke dokumentacije
- testiranje funkcioniranja aplikacije RINA (aplikaciju je razvila Europska komisija) i razmjene poruka u RINA testnoj i *acceptance* okolini s nadležnim nositeljima i ustanovama iz drugih država članica radi stjecanja uvida u način njezina funkcioniranja, ali i radi prijave detektiranih problema u radu aplikacije Administrativnoj komisiji korištenjem protokola predviđenog za tu svrhu
- sudjelovanje tima Zavoda za podršku prve razine na edukacijama u organizaciji *EESSI TRANSITION TEAM* u Bruxellesu (LA_BUC, P_BUC, F_BUC, R_BUC i RINA USER PORTAL)
- edukaciju timova za podršku prve razine (radnici Središnje službe koji pružaju poslovnu podršku područnim službama i uredima Zavoda) te edukaciju korisnika, voditelja postupaka u područnim službama i uredima uključenih u EESSI prekogranične poslovne procese
- izradu plana spremnosti za produkciju određenih BUC-eva i projekciju postizanja spremnosti za produkciju ostalih BUC-eva.

Zavod je djelomično automatizirao procese koji su u vezi s razmjenom podataka u EESSI sustavu i od 3. srpnja 2019. počeo se postupno uključivati u produkcijski rad EESSI sustava. Naime, donošenjem Odluke E7 Administrativne komisije inauguriran je fazni pristup uključivanju u EESSI sustav, što omogućuje državama članicama da se u EESSI sustav razmjene podataka uključuju ovisno o svojim preferencijama te tehničkim i poslovnim mogućnostima. Stoga se i Zavod uključuje u razmjenu podataka u EESSI sustavu postupno, kako bi sveo na najmanje moguću mjeru rizike, a posebno neželjene posljedice usporavanja procesa rada.

Provedba Zakona o prijenosu mirovinskih prava u 2019. godini

Nakon što je Zakon o prijenosu mirovinskih prava (Narodne novine, br. 117/17) stupio na snagu 7. prosinca 2017., Zavod je realizirao projekt provedbe navedenog Zakona i automatizirao poslovni proces prijenosa mirovinskih prava stečenih u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj prije stupanja u službu institucije, tijela, ureda ili agencije Europske unije u sustav mirovinskog osiguranja Europske unije, kao i prijenos, odnosno prihvrat mirovinskih prava stečenih u sustavu mirovinskog osiguranja Europske unije u sustav obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj nakon prestanka službe u instituciji, tijelu, uredu ili agenciji Europske unije.

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je 27 zahtjeva za prijenos mirovinskih prava iz sustava obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj u sustav mirovinskog osiguranja Europske unije. Na temelju podnesenih zahtjeva, u 4 predmeta pripremaju se podaci potrebni za donošenje rješenja, a u 23 predmeta je doneseno rješenje o prijenosnoj vrijednosti mirovinskih prava i dostavljeno podnositeljima zahtjeva. U predmetima u kojima su rješenja postala pravomoćna, od REGOS-a je zatraženo da dostavi podatke o kapitaliziranim sredstvima na osobnom računu osiguranika u obveznom mirovinskom fondu (prijenosna vrijednost iz II. stupa) te su na temelju tih podataka izrađene obavijesti o ukupnom iznosu prijenosne vrijednosti mirovinskih prava ostvarenih u sustavu obveznog mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj (ukupno iz I. i II. stupa) kako bi se osiguranici mogli odlučiti prihvaćaju li prijenos mirovinskih prava.

Isplata mirovine u inozemstvo

Zavod je tijekom 2019. isplatio mirovinska primanja za 161 569 korisnika koji prebivaju u 52 države. Ipak, najveći broj korisnika prebiva u susjednim državama (u Bosni i Hercegovini – 59 785, Srbiji – 57 214, Sloveniji – 9527, Crnoj Gori – 2004 i Sjevernoj Makedoniji – 1859, hrvatska mirovina isplaćuje se za 130 389 korisnika, što je 80,7% svih isplata u inozemstvo). Od ostalih država ističemo Njemačku u koju je isplaćena mirovina za 15 101 korisnika, Australiju sa 6037 korisnika te Republiku Austriju u koju je isplaćena mirovina za 3193 korisnika.

Uz to, tijekom 2019. godine obavljani su i sljedeći poslovi:

- posredovanje – HZMO - Porezna uprava – HZMO - nadležna ustanova u inozemstvu, odnosno vođenje postupaka u okviru ovlasti tijela za vezu koji se odnose na prisilnu provedbu ovršnih odluka (sudskih i upravnih tijela) koje se odnose na naplatu doprinosa, kamata i ostalih troškova iz svih sektora socijalne sigurnosti, tzv. *recovery* (uz izradu priručnika za rad)
- pružanje pravne pomoći stranim nositeljima mirovinskog osiguranja, osiguranicima, korisnicima i poslodavcima
- pružanje pravne pomoći u konkretnim predmetima u izravnoj komunikaciji s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja radi hitnog kompletiranja predmeta
- pružanje pravne pomoći Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova i Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku putem očitovanja na predstavke
- sudjelovanje u radu Radne skupine za izradu unaprijeđenja Strategije o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske
- sudjelovanje u radu Radne skupine za reviziju sustava socijalnih naknada u R Hrvatskoj u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

- organizacija i održavanje sastanka s predstavnicima Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku vezano uz područje obiteljskih davanja
- održavanje sastanaka s predstavnicima Ministarstva hrvatskih branitelja vezano uz provedbu Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji
- priprema i davanje suglasnosti za izuzeća primjenom članka 16. Uredbe Europske unije br. 883/2004 te davanje suglasnosti na negativna rješenja u povodu zahtjeva za izdavanje potvrde A1
- pružanje pravne pomoći Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
- razmjena skupnih požurnica s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja – preračuni
- administriranje e-adrese hzmo-EU@mirovinsko.hr.

Pregled rješavanja o pravima na mirovinu u prvom stupnju

U 2019. godini zaprimljeno je 44 977 novih zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, što je 7% više nego u 2018. (42 033). U 2019. godini bilo ukupno na rješavanju 63 642 zahtjeva. Od ukupnog broja riješena su 44 933 zahtjeva, odnosno 71%, što je 5% više nego u 2018. godini (42 799).

Postupci za priznanje prava na mirovinu primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju traju znatno duže od postupaka u tuzemnom osiguranju jer je trajanje postupka uvjetovano i duljinom trajanja postupka koji vodi inozemni nositelj osiguranja, a prema članku 124. stavku 1. ZOMO-a zahtjev za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU ili međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju smatra se urednim kada Zavod od nadležnog inozemnog nositelja osiguranja zaprimi kompletirane podatke za ostvarivanje prava.

Tablica 8. Pregled rješavanja o pravima na mirovinu primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora u 2019.

Redni broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mirovine - prvi stupanj	44 977	63 642	44 933	70,60	23 423	52,13	18 709

Za poslove rješavanja u prvom stupnju o pravima iz mirovinskog osiguranja primjenom uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti sa svim ostalim državama koje nisu navedene u članku 16. Statuta Zavoda (dakle, osim Republike Austrije, Savezne Republike Njemačke i Republike Slovenije) do 31. svibnja 2019. bila je nadležna samo Područna služba u Zagrebu (za područje cijele Republike Hrvatske). Radi rasterećenja Područne službe u Zagrebu i ravnomjernijeg opterećenja svih područnih službi, određeno je da su od 1. lipnja 2019. za rješavanje tih predmeta, uz Područnu službu u Zagrebu, nadležne još i područne službe u Osijeku, Rijeci, Splitu i Varaždinu.

Pregled rješavanja zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva

Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju Zavod je postao nadležan za poslove koji se odnose na primjenu propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti vezano uz određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika.

Tijekom 2019. Zavod je zaprimio 74 170 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva (izdavanje potvrde A1- izaslanici radnici te čl. 16. Uredbe EU 883/2004), što je 9% više nego u 2018. godini. Na rješavanju su ukupno bila 75 942 zahtjeva. Od toga je riješeno 74 527 zahtjeva, odnosno 98%, a 95,5% zahtjeva riješeno je u roku do dva mjeseca (u pravilu se zahtjevi za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika rješavaju u najkraćem mogućem roku, često i u roku 24 sata). Neriješeno je ostalo 1 415 zahtjeva, što je 20% neriješenih zahtjeva manje nego na kraju 2018. godine.

Tablica 9. Pregled rješavanja zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora u 2019.

Redn. i broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU i primjena čl. 16. Uredbe EU	74 170	75 942	74 527	98,14	71 150	95,47	1 415

Rješavanje o pravima na doplatak za djecu (prema uredbama EU i međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju)

U 2019. zaprimljena su 6 124 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU, što je 41% više nego u 2018. godini (4 330). Tijekom 2019. ukupno je bilo na rješavanju 9 480 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU. Od ukupnog broja na rješavanju riješeno je 5 850 (62%), što je 75% više riješenih predmeta nego u 2018. godini.

Budući da se odluka o pravu može donijeti tek nakon što Zavod prikupi od inozemnih nadležnih ustanova sve podatke o činjenicama potrebnim za donošenje rješenja, postupak rješavanja o pravu na doplatak za djecu primjenom uredbi EU vrlo često je složen i dugotrajan.

Uz zahtjeve za priznanje prava na doplatak za djecu u Republici Hrvatskoj (upravni postupci), u Zavodu se u skladu s uredbama EU vode i nepravni postupci za ostvarivanje prava na doplatak u nekoj drugoj državi EU u kojoj su zaposleni državljani Republike Hrvatske. Iz godine u godinu u Zavodu se bilježi znatan porast takvih postupaka te je samo u 2019. godini zaprimljeno novih 14 688 predmeta (49% više nego u 2018.), tako da je ukupno na rješavanju bilo 24 527 predmeta. Riješeno je 15 846 predmeta (64% od ukupnog broja na rješavanju), što je 2,75 puta više nego u 2018. (5 757).

Tablica 10. Pregled rješavanja o pravima na doplatu za djecu primjenom uredbi EU (upravni postupak, prvi stupanj i nepravni postupak)

Redni broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Upravni postupak DD - INZ EU - prvi stupanj	6 124	9 480	5 850	61,71	3 630
2.	Nepravni postupak DD - INZ EU	14 688	24 527	15 846	64,61	8 681
U K U P N O		20 812	34 007	21 696	63,80	12 311

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je ukupno 1 875 žalbi na rješenja donesena primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (mirovine, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatak za djecu), što je 17% više nego u 2018. godini.

Na rješavanju su bile ukupno 2 673 žalbe. Riješene su 1 662 žalbe, što je 62% od ukupnog broja žalbi na rješavanju. U odnosu prema ukupnom broju od 125 310 riješenih zahtjeva u prvom stupnju (mirovine, mjerodavno zakonodavstvo i doplatak za djecu – upravni postupak), ukupno je relativno mali broj podnesenih žalbi (1 875) - svega 1,5%.

Tablica 11. Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

Red. broj	Vrste postupaka	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj zahtjeva na rješavanju krajem razdoblja
				Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mirovine i mjerodavno zakonodavstvo	1 845	2 633	1 632	61,98	473	28,98	1 001
2.	Doplatak za djecu	30	40	30	75,00	10	33,33	10
U K U P N O		1 875	2 673	1 662	62,18	483	29,06	1 011

2. MATIČNA EVIDENCIJA OSIGURANIKA I STAŽ OSIGURANJA KOJI SE RAČUNA S POVEĆANIM TRAJANJEM

Na temelju ZOMO-a i Pravilnika o vođenju matične evidencije², Zavod je obavezan voditi matičnu evidenciju o osiguranicima, obveznicima plaćanja doprinosa i korisnicima prava iz mirovinskog osiguranja. Na dan 31. prosinca 2019. u matičnoj evidenciji evidentirana su 1 545 192 aktivna osiguranika.

Podaci koji se u matičnoj evidenciji obrađuju odnose se:

- na početak, prestanak i promjene tijekom poslovanja obveznika plaćanja doprinosa
- na početak, prestanak i promjene podataka tijekom osiguranja

² Pravilnik o vođenju matične evidencije – Narodne novine, broj 157/13, 57/15, 22/15, 125/15 i 19/17 i 22/19

- na podatke o utvrđenom stažu osiguranja, plaći, osnovici osiguranja, naknadi plaće za vrijeme bolovanja iz zdravstvenog osiguranja i stažu osiguranja nakon prestanka zaposlenja
- na promjene podataka o stažu osiguranja i plaći te osnovici osiguranja i naknadi plaće za vrijeme bolovanja iz zdravstvenog osiguranja
- na podatke o invalidima rada s pravom na profesionalnu rehabilitaciju.

Obveznici podnošenja prijava dužni su Zavodu dostavljati podatke za vođenje matične evidencije u zakonom propisanim rokovima.

U prvom stupnju obavljaju se poslovi koji obuhvaćaju kontrolu i obradu prijava na osiguranje, donošenje rješenja o stažu, kontrolu podataka o stažu osiguranja i plaćama osiguranika zaposlenih kod pravnih i fizičkih osoba, utvrđivanje staža osiguranja za samostalne obveznike na temelju plaćenih doprinosa, utvrđivanje staža s povećanim trajanjem (tzv. beneficirani staž), pripremu dokumentacije za snimanje na mikrofilm i korištenje snimljene dokumentacije, izdavanje potvrda osiguranicima i stranim nositeljima osiguranja te kompletiranje spisa s podacima o utvrđenom stažu osiguranja, plaći, osnovicama osiguranja i naknadama plaće. Kontinuirano se obavljaju i poslovi prikupljanja podataka i ažuriranja Baze podataka aktivnih osiguranika vezanih uz razmjenu podataka s REGOS-om, razmjenu podataka s Poreznom upravom te Hrvatskim zavodom za zapošljavanje.

Podaci obrađeni u matičnoj evidenciji Zavoda koriste se za vođenje objedinjene banke podataka REGOS-a te za vođenje podataka u Poreznoj upravi. Od pravodobno prikupljenih podataka ovise gotovo sve daljnje aktivnosti u provedbi osiguranja, kao što su priznanje svojstva osiguranika, zaduženje i kontrola doprinosa u Poreznoj upravi, utvrđivanje staža i plaća koje služe za izračun mirovine, pregledi i potvrde o stažu, koje se izdaju na zahtjev osiguranika te na zahtjev stranih nositelja osiguranja, kao i podaci za statistiku i druge strateške odluke vezane uz broj aktivnih osiguranika i osnove osiguranja.

Mirovinsko osiguranje

Sustav e-prijava znatno je unaprijeđen, a usluga je proširena na sve kategorije obveznika i osiguranika. Omogućeno je automatsko ažuriranje e-prijava u baze Zavoda. Udio e-prijava u ukupnom broju prijava je 90,17%. Ujedno, Zavod je svojim korisnicima omogućio uvid u osobne podatke, podatke o radnopravnom statusu, izdavanje ERPS potvrda, potvrde o stažu osiguranja i plaći te obavijesti o ostvarenom drugom dohotku putem sustava e-Građani.

U elektroničkoj usluzi Zavoda za uspostavljanje e-prijava na mirovinsko osiguranje uvedena je nova funkcionalnost za registraciju korisnika: e-pristupni list.

Aplikacijom e-pristupni list korisnicima je omogućeno da se na internetskoj stranici Zavoda online registriraju u uslugu Lana mirovinsko, a da ne trebaju dolaziti na šalter Zavoda. Tijekom 2019. Zavod je bio jedan od dionika u projektu START koji osigurava FINA. START je jedinstveni informacijski sustav koji korisniku osigurava elektroničko pokretanje poslovanja za jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.), društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.) i obrt. Zavod je zadužen za automatiziranu komunikaciju između sustava START i sustava FINA-e vezano uz prijave na obvezno mirovinsko osiguranje.

Također, u 2019. dovršena je automatizacija potvrda za potrebe ovršnog postupka. Aplikacija izdavanja potvrda za potrebe ovršnog postupka omogućila je i pravnim osobama, korisnicima usluga Zavoda, predavanje zahtjeva i dobivanje potvrda o dužniku radi pokretanja ovršnog postupka bez potrebe dolaska u poslovne prostorije Zavoda.

U postupku obrade e-prijava, Zavod je u 2019. osigurao automatsko ažuriranje elektroničkih prijava o promjeni tijekom osiguranja - eM-3P, u bazu podataka.

Tijekom 2019. redovito su se obrađivale sve vrste različitih prijava koje se odnose na osiguranje. Prijavno-odjavni podaci obrađeni su u matičnoj evidenciji u propisanim rokovima, a povećanje obuhvata prijava o stažu i plaći bio je jedan od prioritetnih poslova Zavoda. Prosječni obuhvat prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći za zaposlene radnike u odnosu na prijave na osiguranje je 97,92% za razdoblje od 1970. do 2017. Međutim, i dalje je prisutan problem u vezi s velikim brojem obveznika koji nisu poštovali propisane rokove za dostavu prijava MPP-1 i nisu ustrojavali propisane evidencije iz područja rada, a nepravodobne statusne promjene na trgovačkom sudu otežavaju Zavodu obavljanje propisanih kontrola. Postoje i problemi u vezi s pohranjivanjem dokumentacije nakon okončanog stečaja jer zbog nedostatka prostora državni arhivi nisu u mogućnosti preuzimati radnopravnu dokumentaciju, što objektivno stvara probleme u održavanju ažurnosti Baze podataka osiguranika. Značajan problem u prikupljanju podataka predstavlja i nedostupnost obveznika i dokumentacije za kontrolu. Tijekom 2019. u postupcima kontrole utvrđeno je 717 obveznika čija je dokumentacija trajno nedostupna.

Nastavljeno je s provedbom mjera za postizanje ažurnosti Zavoda, u okviru kojih se prikupljaju nedostajuće prijave. Tijekom 2019. prikupljeno je 33 886 prijava MPP-1 za razdoblje 1970.-2002. te 22 964 prijave u postupku pretkompletiranja prema izrađenim ispisima. Izvedeni su podaci o stažu osiguranja i osnovicama za 2018. za radnike zaposlene kod pravnih i fizičkih osoba s obuhvatom od 96,09%. Također su izvedene konačne obrade podataka za 2015., 2016. i 2017. godinu te obrada podataka za sezonske radnike u poljoprivredi za razdoblje 2012. - 2016. godine.

U postupcima kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja, redovitom kontrolom obuhvaćena su 827 058 osiguranika zaposlena kod 16 835 obveznika (pravnih i fizičkih osoba) te su izrađena 21 969 zapisnika o obavljenoj kontroli. Od tog broja, 1 357 zapisnika dostavljeno je Poreznoj upravi na daljnju nadležnost zbog utvrđenih nepravilnosti. Za kontrolirane godine ukupno je izvedeno/prikupljeno 736 409 prijava MPP-1, odnosno 17 003 prijave o promjeni podataka o stažu osiguranja i plaći.

U okviru poslova matične evidencije ažurno su vođeni postupci donošenja rješenja o utvrđivanju svojstva osiguranika i prijavno-odjavni podaci. Tijekom 2019. riješeno je ukupno 16 330 zahtjeva za utvrđivanje staža i svojstva osiguranika te 1 631 zahtjev za utvrđivanje staža osiguranja sezonskih radnika u poljoprivredi.

U okviru poslova matične evidencije redovito su obavljani i poslovi kompletiranja podataka u područnim službama i uredima. Kompletiranje se obavlja za potrebe tuzemnog i inozemnog osiguranja u vezi sa zahtjevima za priznanje prava na mirovinu ili u povodu zahtjeva stranih nositelja osiguranja

za izdavanje potvrda o navršenom stažu osiguranja u Republici Hrvatskoj. Također, obavljani su i poslovi kompletiranja podataka u povodu obavijesti osiguranika o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu odnosno prijevremenu starosnu mirovinu te je tijekom 2019. zaprimljeno 23 867 zahtjeva (obavijesti), a riješena su 18 884 zahtjeva.

U nadležnosti područnih službi/ureda izdano je tijekom 2019. ukupno 96 060 potvrda za potrebe ovršnog postupka, izdana je 93 561 potvrda o stažu osiguranja i plaći, od toga je 91 965 potvrda u elektroničkom obliku te 12 162 obavijesti o ostvarenom drugom dohotku, od toga 11 568 u elektroničkom obliku. Isto tako izdano je 894 720 potvrda o radnopravnom statusu osiguranika, od toga je 272 926 potvrda izdano u elektroničkom obliku.

Osiguranici - poljoprivrednici

Na dan 31. prosinca 2019. u matičnoj evidenciji bilo je ubilježeno 19 213 osiguranika poljoprivrednika. Uočava se stalan pad broja ove kategorije osiguranika. Primjerice, tijekom 2006. godine bilo je evidentirano 43 219 osiguranika poljoprivrednika, tijekom 2010. godine 31 703 osiguranika, tijekom 2014. godine 21 914 osiguranika, a tijekom 2018. bilo je evidentirano 19 437 osiguranika poljoprivrednika.

Osiguranici - obrtnici

U Bazi podataka osiguranika na dan 31. prosinca 2019. evidentirano je 64 998 aktivnih osiguranika obrtnika. Tijekom 2019. redovito su za ovu kategoriju osiguranika obrađivane različite prijave na osiguranje te su se vodili postupci utvrđivanja, stjecanja odnosno prestanka svojstva osiguranika. Valja napomenuti da je u ovoj kategoriji, uspoređujući podatke iz 2016. (56 558), 2017. (57 412) i 2018. (59 853), prisutan porast broja osiguranika u odnosu na ranije godine.

Samostalne profesionalne djelatnosti i ostale kategorije osiguranika

Na dan 31. prosinca 2019. evidentirano je 18 813 aktivnih osiguranika samostalnih profesionalnih djelatnosti, 81 osiguranik zaposlen u međunarodnim organizacijama u inozemstvu odnosno hrvatskih državljana zaposlenih na teritoriju R Hrvatske kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu te u produženom osiguranju 5 022 osiguranika.

Poslovi staža osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem

Stož osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem utvrđen je zakonom i drugim općim aktima, a njegova primjena uvjetovana je osobitostima poslova, odnosno njihovom težinom i štetnim utjecajima za zdravlje i radnu sposobnost radnika.

Od 1. siječnja 2019. godine u primjeni je novi Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem³ te su poduzete aktivnosti vezane uz provedbu novog Zakona u smislu dopune i ažuriranja Banke podataka šifri staževa.

³ Zakon o stažu osiguranja s povećanim trajanjem - Narodne novine, broj 115/18

Rješavanje zahtjeva u drugom stupnju

U 2019., u drugostupanjskom postupku u matičnoj evidenciji riješen je 991 predmet, a u postupku revizije predmeta o priznatom svojstvu osiguranika odnosno mirovinskom stažu, koja se obavljala u skladu s člankom 136. ZOMO-a, riješeno je ukupno 10 357 predmeta.

3. IMOVINSKOPRAVNO POSLOVANJE

Imovinskopravno poslovanje Zavoda obuhvaća rješavanje predmeta naknade štete i stjecanja bez osnove, u skladu s člankom 161. i člankom 166. ZOMO, raskide ugovora i povrat neopravdanih sredstava dodijeljenih za zapošljavanje invalida rada, sudske sporove u vezi s nekretninama, zastupanje Zavoda u predmetima koji se vode protiv Zavoda (tzv. pasivni sporovi), pružanje pravne pomoći stranim nositeljima osiguranja, postupke u vezi sa Zakonom o nastavku isplate dokupljenih mirovina (Royal međugeneracijska solidarnost) itd.

Tijekom 2019. godine nastavljen je rad na predmetima prisilne naplate tražbina u inozemstvu putem angažiranih odvjetničkih ureda u BiH i R Sloveniji, s obzirom na to da pravni zastupnici koji zastupaju Zavod nemaju ovlasti, odnosno zakonske mogućnosti za zastupanje Zavoda na stranim sudovima.

Nadalje, tijekom 2019. intenzivirani su poslovi vezani uz gospodarenje nekretninama Zavoda, poslovi naplate, odnosno povrata troškova upravnog spora plaćenih bez pravne osnove te poslovi davanja pravnog mišljenja vezano uz isplate udjela u Umirovljeničkom fondu.

Najznačajniji dio imovinskopravnog poslovanja i nadalje se odnosi na naknadu štete nanesene Zavodu isplatom invalidske i obiteljske mirovine te isplatom naknade zbog tjelesnog oštećenja. Ovu štetu Zavod potražuje prema isplatama mirovinskih primanja koja se odnose na određeno razdoblje ili potražuje ukupnu odnosno kapitaliziranu štetu u mirnom postupku podnošenjem odštetnog zahtjeva, a u slučaju neuspjeha, ako se šteta ne podmiri u mirnom postupku, pokreću se sudski postupci prema odgovornima za štetu (osiguravajućim društvima, poslodavcima ili fizičkim osobama).

U predmetima naknade štete s inozemnom oznakom (INZ) rješavaju se odštetni zahtjevi uz postojanje inozemnog elementa u slučajevima kada se ozljeda dogodila u inozemstvu ili ju je u Republici Hrvatskoj prouzročio strani državljanin – osiguranik inozemnog osiguravajućeg društva. Odštetni zahtjev tada se podnosi izravno stranom osiguravajućem društvu ili poslodavcu, odnosno Hrvatskom uredu za osiguranje ili nekom hrvatskom osiguravajućem društvu (ovisno o Zakonu o osiguranju).

Pasivni sporovi su sporovi koji se vode protiv Zavoda i u kojima je Zavod tuženik ili ovršenik. To su sporovi zbog neisplaćenih mirovina za vrijeme ratnih zbivanja na okupiranim područjima Republike Hrvatske, sporovi radi neisplaćenih mirovina zbog prekida platnog prometa s republikama bivše Jugoslavije, sporovi u vezi s isplatom mirovina zbog neusklađenosti mirovina prema Odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998., sporovi zbog isplate razlike mirovine hrvatskim

braniteljima, sporovi zbog isplate razlike mirovine pripadnicima HVO, radni sporovi i drugi sporovi u kojima je Zavod tužena strana.

U predmetima pružanja pravne pomoći stranim nositeljima socijalnog osiguranja (najčešće njemačkog i slovenskog nositelja osiguranja) provodi se postupak naplate tražbina na temelju zahtjeva stranih nositelja socijalnog osiguranja prema uredbama EU, i to Uredbi (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (skraćeno: Osnovna uredba) i Uredbi (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. (skraćeno: Provedbena uredba), kojima je uređen postupak provedbe ovršnih odluka upravnih tijela koje se odnose na povrat nepripadnih mirovinskih primanja, kamata i troškova. Pravna se pomoć, osim državama članicama EU, pruža i drugim državama ugovornicama, na temelju sklopljenih međunarodnih ugovora.

U 2019. Zavod je u predmetima naknade štete i nepripadnih isplata mirovinskih primanja i doplatka za djecu naplatio iznos od ukupno 52.572.241,60 kn, od toga:

- naplaćena potraživanja nepripadnih isplata mirovinskih primanja iznose 13.995.930,84kn
- naplaćena potraživanja nepripadnih isplata doplatka za djecu iznose 1.768.048,40 kn
- naplaćena potraživanja za naknadu štete iznose 36.808.262,36 kn.

Nadalje, u 2019., na osnovi preuzetih obveza od "Royal međugeneracijske solidarnosti", od dužnika pravne osobe Luka Rijeka d.d. naplaćeno je približno 4.000.000,00 kn potraživanja za dokupljeni staž.

Tablica 12. Pregled imovinskopravnog poslovanja

Redni broj	VRSTE POSTUPAKA	Broj primljenih predmeta tijekom godine	Ukupno predmeta na rješavanju u godini	Ukupno riješeno		Ukupno predmeta na rješavanju krajem godine
				Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Naknada štete	1526	2166	1421	65,60	745
2.	Nepripadne isplate - preplate MIO i DD	4919	6786	4911	72,37	1875
3.	Pasivni i ostali sporovi	124	150	121	80,67	29
UKUPNO		6569	9102	6453	70,90	2649

Specifičnosti imovinskopravnog poslovanja

U Tablici 12. prikazan je broj primljenih i broj riješenih imovinskopravnih predmeta u 2019. godini, iako su, zbog specifičnosti imovinskopravnog poslovanja i dugotrajnosti sudskih postupaka, predmeti u postupku više godina. Potraživanja Zavoda s osnove naknade štete naplaćuju se sukcesivno prema isplatama pojedinih davanja u određenom razdoblju (u pravilu kalendarska godina), sve dok korisnik ostvaruje pravo na mirovinu ili drugo mirovinsko primanje, što znači da nakon naplate štete za proteklo obračunsko razdoblje, Zavod pokreće novi postupak i podnosi novi odštetni zahtjev, odnosno tužbu za naplatu potraživanja u sljedećem nastavnom obračunskom razdoblju.

Tijekom 2019. intenzivno se radilo na poslovima vezanim uz centralizaciju pravnih poslova, u skladu s odredbama Statuta Zavoda. Radi provedbe centralizacije bilo je potrebno sagledati, prilagoditi, definirati i testirati sve potrebne izmjene u informacijskom sustavu, tj. u Bazi imovinskopravnih poslova (BIPP), uključivo dopune fonda podataka, transakcija, ovlaštenja te raznih izlaznih izvještaja.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, započete su pripreme za uvođenje obavezne elektroničke komunikacije sa sudovima u R Hrvatskoj, zbog toga su u godišnji plan projekata za 2020. uvrštena i dva nova projekta: projekt e-komunikacije sa sudovima i projekt e-imovinskopravni spis. Obavezna e-komunikacija sa sudovima započinje 1. rujna 2020., a ta činjenica daje dodatnu važnost i prioritet digitalizaciji imovinskopravnih predmeta.

U skladu s potrebama prakse i promjenama u regulativi, tijekom 2019. nastavljena je informatizacija imovinskopravnog poslovanja održavanjem postojećeg sustava. Odjel za pravne poslove uključen je i u projekte povezivanja s drugim sustavima u Zavodu, primjerice, osnivanje analitičke evidencije (pomoćne knjige) naknada štete, što će omogućiti bolje evidentiranje i praćenje potraživanja po navedenoj osnovi te kvalitetnije izvještavanje.

4. JAVNOST RADA ZAVODA I ODNOSI S JAVNOŠĆU

Javnost rada Zavoda, uređena zakonom i Statutom Zavoda, osigurava se obvezom izvješćivanja Hrvatskog sabora, osiguranika i korisnika prava o radu Zavoda te dostupnošću podataka sredstvima javnog priopćavanja i objavom Statuta i općih akata Zavoda u Narodnim novinama. Poslovi koji proizlaze iz javnosti rada Zavoda u 2019. godini obuhvaćali su suradnju s medijima, komunikaciju s osiguranicima i korisnicima prava putem infotelefona i elektroničkom poštom, objavu podataka i informacija u Narodnim novinama, publikacijama i na internetskoj stranici Zavoda, rješavanje zahtjeva za pristup informacijama te izdavanje stručno-informativnih publikacija Zavoda (pisanih i elektroničkih). Interno obavješćivanje radnika Zavoda provodilo se objavom na oglasnim pločama i na intranetskoj mreži Zavoda.

U sklopu odnosa s *medijima*, Zavod je javnosti davao priopćenja o aktualnim informacijama o radu i poslovanju, o radu njegovih tijela te o radu stručne službe. U 2019. poslana su 33 priopćenja za medije te je odgovoreno na 120 (pisanih) upita novinara. Na svakodnevne upite iz medija odgovaralo se u najkraćem mogućem roku, odnosno prema traženju, organizirani su nastupi čelnika i stručnjaka iz Zavoda u medijima (TV i radijske emisije) itd. Medijski su promovirane značajnije aktivnosti Zavoda, kao što je pojačana kampanja vezana uz izmjene/dopune *ZOMO-a*, *Zakona o doplatku za djecu* i *Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji*, suradnja Zavoda i Hrvatske pošte te druge aktivnosti i događanja u Zavodu. Medijske objave pratile su se radi bolje pripreme tema važnih za javnost te zbog ocjene medijske uspješnosti predstavljanja rada Zavoda javnosti. Prema analizama, Zavod je i u 2019. postigao pozitivan medijski (PR) učinak.

Posebne medijske i informativne aktivnosti (nastupi na radiju i televiziji, sudjelovanje na okruglim stolovima, posebnim skupovima i konferencijama), tzv. obavijesne kampanje vodile su se tijekom čitave 2019. godine, prema potrebi. Teme su se najčešće odnosile na informiranje javnosti o provedbi novog zakonodavnog okvira za cjelovito uređenje mirovinskog sustava generacijske solidarnosti i

doplata za djecu te određivanja mjerodavnog zakonodavstva i prijenosa mirovinskih prava kao i promociju elektroničkih usluga Zavoda u okviru usluge e-Građani.

Komunikacija s osiguranicima odvijala se putem redovitih komunikacijskih kanala Zavoda, tj. infotelefona, internetskih stranica Zavoda te pisanim i elektroničkim putem, a dinamika i intenzitet bili su vezani uz aktualnost problematike. Putem *infotelefona* (dostupni svakog radnog dana od 8 do 16 sati) u 2019. preuzeto je 43 945 poziva. Na najveći broj pitanja odgovoreno je u izravnom kontaktu telefonom, a kada je trebalo provjeriti i utvrditi činjenično stanje, odgovori su dani u kratkom roku.

Najveći broj poziva odnosio se na pozive upućene pravnom savjetniku (18 529 ili 42,16%). Na drugom mjestu prema broju poziva su informacije vezane uz pravo na doplatu za djecu (10 607 ili 24,14%), a na trećem mjestu (6 533 ili 14,87%) su upiti vezni uz prijave/odjave na mirovinsko osiguranje. Ukupan broj poziva u 2019. godini povećan je za 18,69% u odnosu na prethodnu godinu.

Na internetskoj stranici Zavoda, kao jednom od bitnih načina informiranja, preko koje se najšira javnost informira o radu Zavoda te o aktualnim događajima vezanim uz mirovinsko osiguranje i doplatu za djecu, objavljuju se osnovne informacije i podaci o Zavodu te pružaju usluge web-servisa korisnicima koji posjeduju korisničko ime i lozinku (vjerodajnice e-Pass). U sklopu sustava e-Građani korisnicima su dostupne elektroničke usluge Zavoda: elektronički zapis o radnopravnom statusu, informativni izračun mirovine, uvid u podatke o prijavama na osiguranje i odjavama s osiguranja, uvid u podatke o stažu, plaći i osnovici koje je za pojedine godine prijavio poslodavac, uvid u podatke o drugom dohotku na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje, e-potvrde iz mirovinskog sustava (Potvrda o stažu i plaći, Obavijest o ostvarenom drugom dohotku i Potvrda o korištenju prava iz mirovinskog osiguranja), Kalkulator doplatu za djecu, dostava obavijesti u Osobni korisnički pretinac te uvid u podatke o školovanju radi ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatu za djecu.

U 2019., na internetskoj stranici Zavoda zabilježeno je 1 284 246 posjeta korisnika, koji su pregledali 9 353 572 stranice. Uz Korisničke stranice, najzanimljivije rubrike bile su: Doplatu za djecu, Kada mogu u mirovinu, Tiskanice, Najčešća pitanja, Podnošenje zahtjeva, Prava iz mirovinskog osiguranja, Vijesti te Kontakti.

O radu Zavoda javnost je informirana i preko profila Zavoda na društvenim mrežama LinkedIn (67 objava), Facebook (95 objava), Twitter (39 objava) i YouTube (9 videomaterijala). U rubrici Postavite pitanje (web-obrazac), elektroničkim putem u 2019. odgovoreno je na 18 578 pitanja. Najveći broj pitanja odnosio se na ostvarivanje prava na doplatu za djecu (tuzemni i inozemni), zatim na primjenu pravnih propisa o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (posebno s R Austrijom, SR Njemačkom i Talijanskom Republikom) te primjenu ugovora o socijalnom osiguranju između R Hrvatske i Bosne i Hercegovine te R Hrvatske i Srbije (SR Jugoslavije), mogućnost rada uz mirovinu, kao i prava iz mirovinskog osiguranja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i pripadnika HVO-a i članova njihovih obitelji. U odnosu na godinu 2018. (kada je postavljeno 15 939 upita), u 2019. godini postavljeno je i odgovoreno na 18 578 upita, što je više za 14,20%.

Pisanim putem odgovaralo se na *zahtjeve za pristup informacijama*. Zavodu su u 2019. podnesena 32 zahtjeva *prema Zakonu o pravu na pristup informacijama*, od toga je riješeno 29 zahtjeva, a ustupljena 3 zahtjeva. Svi zahtjevi obrađeni su, a odgovoreno je na način i u roku (15 dana) utvrđenim Zakonom.

U ostvarivanju javnosti rada važno mjesto i u 2019. godini imalo je *izdavanje stručno-informativnih publikacija* Zavoda. Zbog iznimne važnosti, digitalna publikacija *Statističke informacije HZMO-a* (koja je izlazila tromjesečno) u 2019. počinje izlaziti mjesečno. Također, redovito je objavljivani i mjesečni prilog *Mirovinski vodič HZMO u Hrvatskom umirovljeničkom listu* i *info.HZMO* u publikaciji *SUH-a Glas umirovljenika*. Nadalje, izrađeno je 20 informativnih brošura iz različitih područja rada Zavoda, koje su dostupne na infošalterima u područnim službama/uredima i Središnjoj službi te na internetskoj stranici Zavoda.

Intranet HZMO-a (koji je od 1. listopada 2018. pokrenut na novoj platformi - SharePointu) u 2019. godini dalje se razvijao kroz nove funkcionalnosti te je postao temeljno mjesto informiranja i komunikacije svih radnika Zavoda. Putem intraneta, radnicima se na jednom mjestu pravodobno daju sve relevantne i aktualne informacije, objavljuju interni akti, natječaji i dr. Putem e-adrese (isključivo za ovu namjenu), radnici mogu dostaviti svoje prijedloge, primjedbe ili pitanja, što pridonosi dvosmjernoj komunikaciji.

U Zavodu se kontinuirano, pa tako i u 2019., pridavala velika pozornost unaprjeđivanju javnosti rada i odnosa Zavoda s javnošću. Osobita pozornost usmjeravala se na približavanje rada Zavoda osiguranicima, korisnicima prava i medijima, odnosno ukupnoj javnosti, osiguravanjem dostupnosti aktualnih i traženih informacija na više načina, a najčešće: izravnim kontaktom s osiguranicima i korisnicima, organiziranjem tematske konferencije, okruglog stola, panel-rasprave, gostovanja u TV i radijskim emisijama, davanjem intervjua, preko internetskih stranica, društvenih mreža, web-servisa, od kojih je najznačajniji, već niz godina, onaj koji pruža mogućnost besplatnog informativnog izračuna svote mirovine, izdavanjem stručno-informativnih publikacija te brošura i letaka.

Radi nastojanja stalnog unaprjeđenja kvalitete usluge koju pruža, Zavod je u svibnju 2019. pokrenuo projekt Novog poslovnog modela komuniciranja s budućim korisnicima. Područni uredi pozvali su sve potencijalne korisnike koji u 2020. godini ispunjavaju uvjet godina života za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu, kako bi im u neposrednom kontaktu pravni savjetnik provjerio podatke koje Zavod o njima vodi u svojim evidencijama i kako bi na vrijeme pribavili eventualne nedostajuće podatke i dobili sve potrebne informacije. Ovaj iskorak u poslovanju Zavoda korisnici su iznimno dobro prihvatili, odazvali su se u velikom broju, a dokaz tome je i velik broj podnesenih zahtjeva za 'pretkompletiranje podataka.

Prvi put, Zavod je u suradnji s njemačkom Familienkasse organizirao 15. i 16. listopada 2019. *Dane otvorenih vrata* radi pružanja pravne pomoći u pojedinačnim predmetima u kojima se rješava o pravu na doplatak za djecu u SR Njemačkoj. Korisnici i podnositelji zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu na Danima otvorenih vrata mogli su neposredno dobiti detaljne informacije o ostvarivanju i korištenju prava na doplatak za djecu, u skladu s pravnim propisima Europske unije, kao i informacije o statusu rješavanja predmeta za ostvarivanje prava na doplatak za djecu u kojima su uključene R Hrvatska i SR Njemačka. Zbog iznimno velikog zanimanja i posjećenosti korisnika, Dani otvorenih vrata organizirat će se i ubuduće.

VI.

FINANCIJSKO POSLOVANJE

1. FINANCIJSKO POSLOVANJE ZAVODA

Poslovanje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. odvijalo se u skladu s Financijskim planom Zavoda za 2019. godinu¹, koji je sastavni dio Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019.² te u skladu s preraspodjelom sredstava na temelju Suglasnosti ministra financija od 4. veljače, 19. ožujka, 16. listopada, 12., 24. i 31. prosinca 2019.

Izvješće o financijskom poslovanju Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. godinu prikazuje prihode i primitke, koji su sastavni dio prihoda i primitaka državnog proračuna, i rashode i izdatke Zavoda unutar Razdjela 086 Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava - Glava 20. Prihodi i primici Zavoda uplaćuju se na račun državnog proračuna, odnosno rashodi i izdaci izvršavaju se s računa državnog proračuna.

Financijsko poslovanje Zavoda za 2019. godinu odvijalo se u skladu sa sljedećim propisima:

- Zakonom o proračunu³
- Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu⁴
- Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu⁵
- Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu⁶.

PRIHODI I PRIMICI, RASHODI I IZDACI ZAVODA

Ukupni prihodi i primici Zavoda za 2019. ostvareni su u iznosu od 42.806.056.406 kn, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 42.724.709.586 kn. Višak prihoda i primitaka iznosi 81.346.820 kn.

U *Tablici 1.* prikazani su podaci o ostvarenim prihodima i primicima, rashodima i izdacima za 2019. i 2018. godinu.

¹ Financijski plan Zavoda za 2019. godinu – Narodne novine, br. 113/18 i 111/19

² Državni proračun Republike Hrvatske za 2019. godinu – Narodne novine, br. 113/18 i 111/19

³ Zakon o proračunu - Narodne novine, br. 87/08, 136/12 i 15/15

⁴ Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu - Narodne novine, br. 113/18 i 111/19

⁵ Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu - Narodne novine, br. 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17, 112/18 i 126/19

⁶ Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu - Narodne novine, br. 124/14, 115/15, 87/16, 3/18 i 126/19

Tablica 1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci Zavoda za 2019. i 2018.

u kn

	Ostvarenje za 2019.	Struktura ostvarenja u %	Ostvarenje za 2018.	Indeks Ostv. 2019. Ostv. 2018.
1	2	3	4	5(2/4)
PRIHODI				
1. Prihodi iz proračuna	42.705.648.476	99,77	40.881.649.041	104,5
- od doprinosa za mirovinsko osiguranje	23.917.412.036	55,87	22.782.813.423	105,0
- opći prihodi i primici proračuna	18.787.643.762	43,89	18.098.675.530	103,8
- sredstva učešća za pomoći	442.158	0,00	160.088	276,2
- ostale refundacije iz pomoći EU	150.520	0,00	0	-
2. Vlastiti prihodi	3.799.036	0,01	3.209.083	118,4
3. Tekuće i kapitalne pomoći od institucija i tijela EU	1.559.496	0,00	937.075	166,4
4. Ostale pomoći	0	0,00	4.971	-
5. Prihod od financijske imovine	15.131	0,00	41.882	36,1
6. Ostali prihodi za posebne namjene	50.322.554	0,12	109.604.753	45,9
7. Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja	33.607.472	0,08	5.316.439	632,1
8. Primici od zaduživanja	11.104.241	0,03	7.383.542	150,4
UKUPNI PRIHODI I PRIMICI (1.- 8.)	42.806.056.406	100,00	41.008.146.786	104,4
RASHODI				
1. Mirovine i mirovinska primanja	40.898.172.541	95,72	39.246.616.378	104,2
2. Financijski rashodi	24.161.189	0,06	27.272.137	88,6
3. Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika	9.735.616	0,02	9.529.545	102,2
4. Ostali rashodi	226.577	0,00	403.789	56,1
5. Doplatak za djecu	1.346.880.295	3,15	1.306.356.410	103,1
6. Izdaci	4.589.756	0,01	2.380.388	192,8
7. Rashodi za zaposlene	308.827.247	0,72	290.748.362	106,2
8. Materijalni rashodi	85.387.731	0,20	85.447.123	99,9
9. Nabava nefinancijske imovine	46.728.634	0,11	22.039.733	212,0
UKUPNI RASHODI I IZDACI (1.- 9.)	42.724.709.586	100,00	40.990.793.865	104,2
Višak prihoda i primitaka	81.346.820		17.352.921	
Višak prihoda i primitaka - preneseni	48.843.186		63.180.488	
Višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju	130.190.006		80.533.409	

1. Prihodi i primici

Ukupni prihodi i primici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. godinu ostvareni su u iznosu od **42.806.056.406 kn** i namijenjeni su financiranju sustava mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu. U odnosu na 2018. godinu veći su za 4,4%.

Odnose se na prihode iz proračuna, vlastite prihode, tekuće i kapitalne pomoći od institucija i tijela EU, prihode od financijske imovine, ostale prihode za posebne namjene, prihode od prodaje građevinskih objekata te primitke od zaduživanja.

Prihodi iz proračuna ostvareni su u iznosu od 42.705.648.476 kn, i to od doprinosa za mirovinsko osiguranje u iznosu od 23.917.412.036 kn, općih prihoda i primitaka u iznosu od 18.787.643.762 kn, sredstava učešća za pomoći u iznosu od 442.158 kn i ostale refundacije iz pomoći EU u iznosu od 150.520 kn.

- Prihodima iz proračuna od doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti financiraju se mirovine, novčane naknade i druga primanja iz mirovinskog osiguranja na temelju priznatih prava, troškovi provedbe osiguranja i troškovi administracije Zavoda. Ostvareni su u iznosu od 23.917.412.036 kn, čine 55,87% ukupnih prihoda, a u odnosu na 2018. veći su za 1.134.598.613 kn ili 5,0%.

- Općim prihodima i primicima proračuna financira se dio obveza mirovinskog osiguranja koje nastaju priznavanjem i određivanjem mirovina prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, dodaci odnosno povećanje mirovina prema posebnim zakonima koji uređuju ta prava, nedostatak prihoda koji je posljedica uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, nedostatak prihoda po osnovi smanjene stope doprinosa za poljoprivrednike, doprinosi za osiguranike iz članka 14. i 27. stavka 6. Zakona o mirovinskom osiguranju⁷, sve u skladu s člankom 155. Zakona o mirovinskom osiguranju, nedostatak sredstava od doprinosa u skladu s člankom 156. Zakona o mirovinskom osiguranju i doplatka za djecu. Ostvareni su u iznosu od 18.787.643.762 kn i čine 43,89% ukupnih prihoda. U odnosu na 2018. godinu veći su za 688.968.232 kn ili 3,8%.

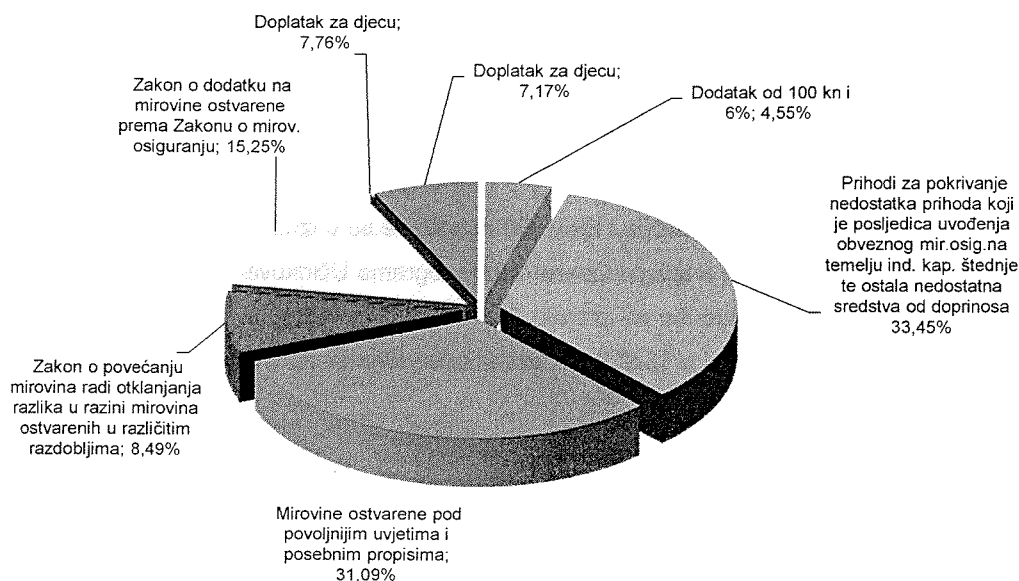
U Tablici 2. prikazana je struktura općih prihoda i primitaka iz proračuna za 2019. i 2018. godinu.

Tablica 2. Opći prihodi i primici iz proračuna za 2019. i 2018.

u kn

Vrsta prihoda	Ostvarenje 2019.	Struktura 2019. u %	Ostvarenje 2018.	Struktura 2018. u %	Indeks 2019. 2018.
1	2	3	4	5	6(2/4)
1. Dodatak od 100 kn i 6%	854.713.383	4,55	884.103.437	4,88	96,7
2. Prihodi za pokrivanje nedostatka prihoda koji je posljedica uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje te ostala nedostatna sredstva od doprinosa	6.285.133.671	33,45	6.058.257.370	33,47	103,7
3. Mirovine ostvarene prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima, bez dodataka iz točke 1., 4. i 5.	5.841.083.357	31,09	5.612.816.609	31,01	104,1
4. Zakon o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima	1.594.612.659	8,49	1.649.452.224	9,11	96,7
5. Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju	2.865.151.775	15,25	2.587.742.304	14,30	110,7
UKUPNO (1. - 5.)	17.440.694.845		16.792.371.944		103,9
6. Doplatka za djecu	1.346.948.917	7,17	1.306.303.586	7,22	103,1
UKUPNO (1. - 6.)	18.787.643.762	100,00	18.098.675.530	100,00	103,8

Slika 1 – Struktura općih prihoda i primitaka iz proračuna

⁷ Zakon o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, broj 157/13, 151/14, 33/15, 93/15, 120/16, 18/18, 62/18, 115/18 i 102/19

Ad 1) Prihodi za dodatak od 100 kn i 6% manji su za 3,3% u odnosu na 2018. godinu zbog manjeg broja korisnika mirovina kojima se ovaj dodatak isplaćuje u skladu sa Zakonom o prenošenju sredstava Državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina⁸ i prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju⁹, a odnosi se na dug korisnicima mirovina za razdoblje od 1. rujna 1993. do 30. lipnja 1998.

Ad 2) Prihodi za pokrivanje nedostatka prihoda zbog uvođenja obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje te ostala nedostatna sredstva od doprinosa veći su za 3,7% u odnosu na 2018. godinu.

Ad 3) Prihodi za mirovine prema posebnim propisima pod povoljnijim uvjetima veći su za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu zbog:

- redovitog usklađivanja mirovina prema članku 88. Zakona o mirovinskom osiguranju (povećanje od 1. siječnja 2019. za 1,15% i od 1. srpnja 2019. za 2,44%)
- primjene Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, broj 121/17)

Ad 4) Prihodi za povećanje mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima manji su za 3,3% u odnosu na 2018. godinu zbog manjeg broja korisnika. Navedeno povećanje mirovina isplaćuje se u skladu sa Zakonom o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima¹⁰, a odnosi se na mirovine koje su ostvarene do 31. prosinca 1998.

Ad 5) Prihodi za dodatak na mirovinu koji se isplaćuje u skladu sa Zakonom o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju¹¹ veći su za 10,7% u odnosu na prethodnu godinu zbog porasta broja korisnika.

Ad 6) Prihodi za doplatu za djecu u odnosu na prethodnu godinu veći su za 3,1% zbog primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatu za djecu (Narodne novine, broj 58/18).

Vlastiti prihodi ostvareni su u iznosu od 3.799.036 kn, u odnosu na 2018. veći su za 18,4%, a najvećim dijelom odnose se na prihode od zakupnina u iznosu od 2.609.139 kn, prihode od najma stanova u iznosu od 1.173.200 kn te prihode od pruženih računovodstvenih usluga u iznosu od 16.500 kn.

Tekuće i kapitalne pomoći od institucija i tijela EU ostvarene su u iznosu od 1.559.496 kn, od toga se 1.021.052 kn odnosi na prihode u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., iznos od 414.247 kn odnosi se na projekt CEF–TC 2016:EESSI te 110.575 kn za Dodatna ulaganja na građevinskim objektima, a 13.622 kn odnosi se na refundaciju troškova službenih putovanja radnika Zavoda.

⁸ Zakon o prenošenju sredstava Državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina - Narodne novine, br. 102/98

⁹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, br. 30/04

¹⁰ Zakon o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima - Narodne novine, br. 127/00

¹¹ Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - Narodne novine, br. 79/07

Prihodi od financijske imovine ostvareni su u iznosu od 15.131 kn, a odnose se na pozitivne tečajne razlike.

Ostali prihodi za posebne namjene ostvareni su u iznosu od 50.322.554 kn i čine 0,12% ukupnih prihoda. Prihod u iznosu od 50.000.000 kn, ostvaren iz dijela kumulirane zadržane dobiti HMID-a d.o.o. raspoložive za isplatu udjelničaru, koristit će se za osnivanje mirovinskog osiguravajućeg društva (MOD). Odlukom Upravnog vijeća HZMO-a od 5. lipnja i 10. prosinca 2019. osnovat će se mirovinsko osiguravajuće društvo koje će budućim korisnicima mirovina omogućiti da svoju individualnu štednju iz drugog i trećeg mirovinskog stupa unesu u MOD u vlasništvu Zavoda. Prihodi za isplatu preuzetih obveza Umirovljeničkog fonda ostvareni su u iznosu od 311.226 kn. Stupanjem na snagu Zakona o prestanku važenja Zakona o Umirovljeničkom fondu (Narodne novine, broj 127/17) Zavod je preuzeo imovinu, prava i preostale obveze bivšeg Umirovljeničkog fonda proizašle iz Zakona o provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998. radi isplate obeštećenja korisnika mirovina i obveze iz sudskih sporova. Prihodi u iznosu od 11.328 kn odnose se na povrat sredstava za isplatu duga za dokupljene mirovine.

Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja odnose se na prihode od prodaje stambenih i poslovnih objekata. Ostvareni su u iznosu od 33.607.472 kn. Prema suglasnosti Ministarstva financija od 28. veljače 2018. i članku 158. stavku 2. Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 115/18), prihodi od prodaje nekretnina u vlasništvu Zavoda su namjenski prihodi Zavoda za kapitalne rashode i kao takvi se evidentiraju u poslovnim knjigama.

Primici od zaduživanja ostvareni su u iznosu od 11.104.241 kn, a odnose se na primitke od primljenih kredita od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora na temelju realiziranih financijskih lizinga za nabavu informatičke i infrastrukturne računalne opreme te financijskog lizinga za nabavu osobnih automobila i kombi vozila.

2. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci za 2019. godinu ostvareni su u iznosu od **42.724.709.586 kn** i u odnosu na 2018. veći su za 4,2%.

Mirovine i mirovinska primanja

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 40.898.172.541 kn, što čini 95,72% ukupnih rashoda i u odnosu na 2018. veći su za 4,2%.

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja povećani su zbog:

- redovitog usklađivanja mirovina koje je iznosilo 3,62%, i to od 1. siječnja 2019. za 1,15% i od 1. srpnja 2019. za 2,44%
- primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju
- primjene Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Financijski rashodi

Financijski rashodi za 2019. godinu iznosili su 24.161.189 kn, od toga se 23.276.244 kn odnosi na financijske rashode za isplatu mirovina, a 884.945 kn na ostale financijske rashode Zavoda (bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate i kamate za primljene kredite i zajmove). U strukturi ukupnih rashoda financijski rashodi čine 0,06%. U odnosu na 2018. godinu manji su za 11,4% zbog smanjenog broja korisnika kojima se mirovina isplaćuje preko pošte.

Osiguranje sredstava za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika

Rashodi za doprinose na temelju individualne kapitalizirane štednje za pojedine kategorije osiguranika (II. stup) iznosili su 9.735.616 kn i čine 0,02% ukupnih rashoda. U odnosu na 2018. veći su za 2,2% zbog povećanja osnovice za obračun doprinosa.

Ostali rashodi (školarine i naknade štete)

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 226.577 kn, od kojih se 79.979 kn odnosi na školarine prema Planu školovanja, obrazovanja, osposobljavanja i stručnog osposobljavanja radnika Zavoda, a 146.598 kn na naknade štete pravnim i fizičkim osobama.

Doplatak za djecu

Rashodi za doplatku za djecu za 2019. iznosili su 1.346.880.295 kn, a u strukturi ukupnih rashoda čine 3,15%. U odnosu na 2018. godinu veći su za 3,1% zbog povećanog broja korisnika i broja djece radi povećanja trećeg cenzusa prema Izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu od 1. srpnja 2018.

Izdaci

Izdatak u iznosu od 4.589.756 kn odnosi se na otplatu glavnice prema ugovoru o financijskom lizingu za informatičku opremu nabavljenu u 2015. godini te informatičku i infrastrukturnu opremu nabavljenu u 2017. i 2018. godini te financijski lizing za nabavu osobnih automobila i kombi vozila.

3. Rashodi poslovanja

U Tablici 3. prikazani su rashodi poslovanja za 2019. i 2018. godinu.

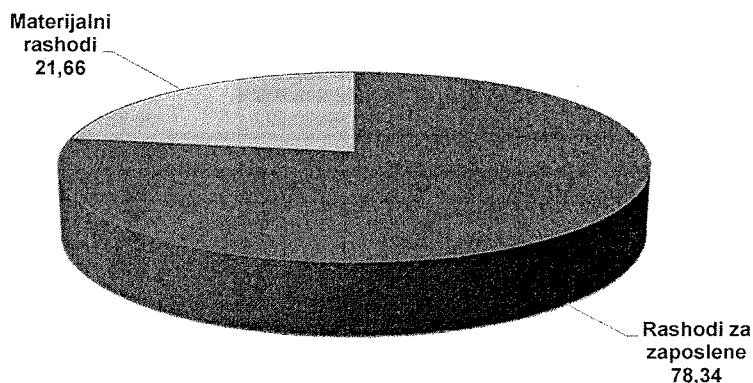
Tablica 3. Rashodi poslovanja za 2019. i 2018.

u kn

Redni broj	Vrsta rashoda	Ostvarenje 2019.	Struktura u %	Ostvarenje 2018.	Indeks Ostv.2019. Ostv.2018.
0	1	2	3	4	5(2/4)
	RASHODI POSLOVANJA	394.214.978	100,00	376.195.485	104,8
1.	Rashodi za zaposlene	308.827.247	78,34	290.748.362	106,2
2.	Materijalni rashodi	85.387.731	21,66	85.447.123	99,9

Rashodi poslovanja (rashodi za zaposlene i materijalni rashodi) za 2019. godinu iznosili su 394.214.978 kn, a u odnosu na 2018. veći su za 4,8%.

Slika 2 - Struktura rashoda poslovanja

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene za 2019. godinu iznosili su 308.827.247 kn, čine 0,72% ukupnih rashoda Zavoda, a u odnosu na 2018. godinu veći su za 6,2% ili 18.078.885 kn.

Rashodi za bruto plaće iznosili su 255.933.986 kn, veći su za 7,1% zbog povećanog broja zaposlenih, povećanja dodatka na osnovnu plaću od 2% prema Kolektivnom ugovoru za HZMO od 29. siječnja 2018. (članak 12.) te zbog povećane osnovice za plaće za 3% od isplate u veljači i dodatnog povećanja osnovice za 2% od isplate u listopadu 2019.

Ostali rashodi za zaposlene iznosili su 12.942.939 kn. U odnosu na 2018. godinu veći su za 8,2%, a odnose se na jubilarne nagrade i otpremnine radnicima koji su otišli u mirovinu. Rashodi za doprinose na plaće iznosili su 39.950.322 kn i povećani su za 0,2%.

U 2019. godini plaće radnicima Zavoda isplaćivane su u skladu s Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta u HZMO-u, Zakonom o plaćama u javnim službama¹², Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama¹³, Pravilnikom o radu¹⁴, Kolektivnim ugovorom za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹⁵ i Temeljnim kolektivnim ugovorom za službenike i namještenike u javnim službama¹⁶.

¹² Zakon o plaćama u javnim službama – Narodne novine, br. 27/01, 39/09

¹³ Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama – Narodne novine, br. 38/01, 112/01, 62/02, 156/02, 162/03, 39/05, 82/05, 133/05, 30/06, 118/06, 22/07, 127/07, 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 i 74/17

¹⁴ Pravilnik o radu od 26. siječnja 2004., 18. studenoga 2004., 15. veljače 2005., 16. prosinca 2009., 18. lipnja 2010., 14. prosinca 2010., 31. prosinca 2012., 8. svibnja 2014., 6. veljače 2015. i 27. veljače 2017.

¹⁵ Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika – Narodne novine, od 101/98 do 93/16

¹⁶ Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama - Narodne novine, br. 141/12., 24/17., 128/17., 47/18 i 2/19

U Tablici 4. prikazani su podaci o rashodima za zaposlene za 2019. i 2018. godinu.

Tablica 4. Rashodi za zaposlene za 2019. i 2018.

u kn

Vrsta	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2018.	Indeks Ostv. 2019. Ostv. 2018.
1	2	3	4(2/3)
1. Bruto plaće	255.933.986	238.927.181	107,1
2. Ostali rashodi za zaposlene	12.942.939	11.963.788	108,2
3. Doprinosi na plaće	39950.322	39.857.393	100,2
UKUPNO	308.827.247	290.748.362	106,2
Prosječan broj zaposlenih	2 732	2613	104,6

Materijalni rashodi

Materijalni rashodi u 2019. godini iznosili su 85.387.731 kn i u odnosu na 2018. godinu manji su za 0,1%, a u strukturi ukupnih rashoda čine 0,20%. Vrijednosno najznačajniji materijalni rashodi najvećim se dijelom odnose na rashode za usluge koji su u odnosu na 2018. godinu veći za 2,4%, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za računalne usluge, usluge tekućeg i investicijskog održavanja i rashoda za zdravstvene usluge.

U odnosu na 2018. godinu ostali nespomenuti rashodi poslovanja veći su za 8,1% zbog povećanja premija osiguranja i naknada i pristojbi. Naknade troškova zaposlenima manje su za 3,1%, a rashodi za materijal i energiju manji su za 10,4%.

U Tablici 5. prikazani su podaci o materijalnim rashodima za 2019. i 2018. godinu.

Tablica 5. Materijalni rashodi za 2019. i 2018.

u kn

Vrsta	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2018.	Indeks 2019. 2018.
1	2	3	4(2/3)
1. Naknade troškova zaposlenima	11.292.166	11.651.277	96,9
2. Rashodi za materijal i energiju	11.429.819	12.749.726	89,6
3. Rashodi za usluge	59.289.919	57.917.678	102,4
4. Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa (polaznici stručnog osposobljavanja)	0	6.577	-
5. Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.375.827	3.121.865	108,1
UKUPNO	85.387.731	85.447.123	99,9

Nabava nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 2019. iznosili su 46.728.634 kn, a odnose se na:

u kn

Nematerijalnu imovinu	13.048.325
- licence	12.927.751
- ulaganje na tuđoj imovini radi prava korištenja	120.574
Postrojenja i opremu	16.779.903
- uredska oprema i namještaj	14.320.123
- komunikacijska oprema	66.260
- oprema za održavanje i zaštitu	288.284
- uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	2.105.236

Prijevozna sredstva	2.735.592
- prijevozna sredstva u cestovnom prometu	2.735.592
Nematerijalnu proizvedenu imovinu	9.167.530
- ulaganje u računalne programe	9.167.530
Rashode za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	4.997.284
- dodatna ulaganja na građevinskim objektima	4.997.284

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine za 2019. u odnosu na 2018. veći su za 112,0%, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za nabavu licenci i ulaganja u računalne programe, prijevozna sredstva, računala i računalnu opremu. Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini manji su za 13,5% i iznosili su 4.997.284 kn. Najvećim dijelom odnose se na sljedeće radove i investicije: zamjena vanjske stolarije (Koprivnica), ugradnja dizala i radovi na obnovi vanjske ovojnice poslovne zgrade u Osijeku, ugradnja elektrogrijača oluka (Požega), sanacija klimatizacije i krovništa te radovi na sustavu vatrodojave (Sisak), sanacija sustava centralnog grijanja (Vukovar), sanacija vanjskih zidova i stolarije u Krapini, klimatizacija poslovne zgrade na lokaciji A. Žaje (Zagreb), sanacija sjeverozapadne vertikale sanitarnih čvorova u A. Mihanovića 3 (Središnja služba).

2. POSLOVANJE SREDSTVIMA ZA DOPLATAK ZA DJECU

Financijsko poslovanje sredstvima za doplatak za djecu za 2019. godinu odvijalo se u skladu sa sljedećim propisima:

- Zakonom o doplatku za djecu¹⁷
- Zakonom o proračunu
- Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu
- Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcijama za 2020. i 2021. godinu¹⁸
- Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i računskom planu
- Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji¹⁹
- Zakonom o provedbi uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Obiteljska davanja jedna je od grana socijalne sigurnosti obuhvaćena koordinacijom sustava socijalne sigurnosti među državama članicama Europske unije, EGP-a i Švicarske Konfederacije. Na području koordinacije sustava socijalne sigurnosti primjenjuju se sljedeće uredbe EU:

- Uredba (EZ) broj 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti
- Uredba (EZ) broj 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti

¹⁷ Zakon o doplatku za djecu - Narodne novine, br. 94/01, 138/06, 107/07, 37/08, 61/11, 112/12, 82/15 i 58/18

¹⁸ Državni proračun Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcije za 2020. i 2021. godinu - Narodne novine, br. 113/18 i 111/19

¹⁹ Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji - Narodne novine, br. 121/17 i 98/19

- Uredba (EZ) broj 1231/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o proširenju primjene Uredbe (EZ) broj 883/2004 i Uredbe (EZ) broj 987/2009 na državljane trećih država.

Međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju čijim je područjem primjene obuhvaćen i doplatka za djecu su:

- Ugovor između Republike Hrvatske i Republike Makedonije o socijalnom osiguranju (Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj 16/97)
- Ugovor između Republike Hrvatske i Crne Gore o socijalnom osiguranju (Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj 1/14).

Zakonom o doplatku za djecu propisani su uvjeti za stjecanje prava na doplatka za djecu i visina doplatka za djecu. Osnovica za obračun naknada i drugih primanja za 2019. godinu iznosila je 3.326,00 kn (članak 23. stavak 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019.). Prema odredbama članka 31. Zakona o doplatku za djecu, sredstva za financiranje doplatka za djecu osiguravaju se u državnom proračunu. Sredstva za doplatka za djecu za 2019. godine ostvarena su u iznosu od **1.346.880.295 kn** i u odnosu na 2018. godinu veća su za 3,1%.

Unutar ukupnih rashoda doplatka za djecu uključena su i sredstva za isplatu pronatalitetnog dodatka (prema članku 18. Zakona o doplatku za djecu) koja su u 2019. godini iznosila 286.399.500 kn.

Pravo na doplatka za djecu stječe korisnik pod uvjetom:

1. da mu ukupni dohodak ostvaren u prethodnoj kalendarskoj godini po članu kućanstva mjesečno ne prelazi 50% proračunske osnovice (dohodovni cenzus) do 30. lipnja 2018., a od 1. srpnja 2018. ne prelazi 70% proračunske osnovice (Narodne novine, broj 58/18)
2. da živi u kućanstvu s djetetom
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno ne prelazi 16,33% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 9% proračunske osnovice po djetetu
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 16,34% i 33,66% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 7,5% proračunske osnovice po djetetu
 - ako ukupni dohodak po članu kućanstva korisnika mjesečno iznosi između 33,67% i 50% proračunske osnovice do 30. lipnja 2018., a od 1. srpnja 2018. godine 70% proračunske osnovice, korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 6% proračunske osnovice po djetetu.

Prema članku 18. Zakona o doplatku za djecu, korisniku uz utvrđeni iznos doplatka za djecu pripada i dodatak u iznosu po 500,00 kn za treće i za četvrto dijete.

Za dijete bez oba roditelja ili ako su oba roditelja nepoznata ili nepoznatog prebivališta ili potpuno i trajno nesposobna za samostalan život i rad ili im je oduzeta poslovna sposobnost i za dijete s oštećenjem zdravlja prema propisima iz socijalne skrbi, iznos doplatka za djecu povećava se za 25%.

Za dijete bez jednog roditelja ili za dijete čiji je jedan roditelj nepoznat ili nepoznatog prebivališta ili potpuno nesposoban za samostalan život i rad ili mu je oduzeta poslovna sposobnost, iznos doplatka za djecu povećava se za 15%.

Za dijete s težim oštećenjem zdravlja, prema propisima iz socijalne skrbi, doplatka za djecu određuje se u iznosu od 25% od proračunske osnovice, neovisno o ukupnom dohotku po članu kućanstva mjesečno.

Za dijete smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata korisniku pripada doplatka za djecu u visini od 9% proračunske osnovice i taj iznos doplatka za djecu povećava se za 25%.

U *Tablici 6.* prikazani su podaci o određivanju dohodovnog cenzusa i iznosa doplatka za djecu.

Tablica 6. Dohodovni cenzus i iznos doplatka za djecu od 1. siječnja 2019.

PRORAČUNSKA OSNOVICA ZA 2019. GODINU		u kn
DOHODOVNI CENZUS ZA 2019.		3.326,00
prvi cenzus	16,33% proračunske osnovice	543,14
drugi cenzus	16,33% - 33,66% proračunske osnovice	543,15 - 1.119,53
treći cenzus	33,66% - 50% proračunske osnovice (do 30. lipnja 2018.)	1.119,54 - 1.663,00
treći cenzus	33,66% - 70% proračunske osnovice (od 1. srpnja 2018.)	1.119,54 - 2.328,20

U *Tablici 7.* prikazani su podaci o iznosima doplatka za djecu.

Tablica 7. Iznosi doplatka za djecu u 2019. godini

IZNOS DOPLATKA		u 2019.
za prvi cenzus	9% proračunske osnovice	299,34
za drugi cenzus	7,5% proračunske osnovice	249,45
za treći cenzus	6% proračunske osnovice	199,56
za dijete s težim oštećenjem zdravlja	25%	831,50
za dijete smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata	299,34 kn + 25%	374,18
za dijete s poteškoćama u razvoju ili bez oba roditelja	299,34 kn + 25%	374,18
	249,45 kn + 25%	311,81
	199,56 kn + 25%	249,45
za dijete s jednim roditeljem	299,34 kn + 15%	344,24
	249,45 kn + 15%	286,87
	199,56 kn + 15%	229,49
Za treće i za četvrto dijete doplatka se povećava po 500,00 kn		

U *Tablici 8.* prikazani su podaci o prosječnom broju korisnika doplatka za djecu, broju djece i prosječnom iznosu doplatka za djecu.

Tablica 8. Prosječan broj korisnika doplatka za djecu, broj djece i prosječan iznos doplatka za djecu

	2019.	2018.	Indeks 2019. 2018.
1	2	3	4(2/3)
Prosječan broj korisnika doplatka za djecu	152 246	140 284	108,5
Prosječan broj djece koja primaju doplatka za djecu	295 257	277 559	106,4
Prosječan iznos doplatka za djecu u kn	379,90	391,85	97,0

PRIHODI I RASHODI

U Tablici 9. prikazani su podaci o prihodima i rashodima sredstava za doplatu za djecu

Tablica 9. - Prihodi i rashodi sredstava za doplatu za djecu za 2019. i 2018.

	Ostvarenje 2019.	Ostvarenje 2018.	<i>u kn</i> Indeks 2019. 2018.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4(2/3)</i>
PRIHODI			
1. Prihod iz proračuna	1.346.948.917	1.306.303.586	103,1
UKUPNI PRIHODI	1.346.948.917	1.306.303.586	103,1
RASHODI			
1. Doplatu za djecu	1.346.880.295	1.306.356.410	103,1
UKUPNI RASHODI	1.346.880.295	1.306.356.410	103,1

Prihodi

Ukupni prihodi za 2019. ostvareni su u iznosu od 1.346.948.917 kn i u odnosu na 2018. godinu veći su za 40.645.331 kn ili 3,1%.

Rashodi

Ukupni rashodi doplatka za djecu za 2019. ostvareni su u iznosu od 1.346.880.295 kn i u odnosu na 2018. godinu veći su za 3,1% zbog povećanog prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 8,5% i prosječnog broja djece za 6,4%, a prosječan iznos doplatka za djecu manji je za 3,0%.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu od 1. srpnja 2018. povećan je postotak proračunske osnovice za treću cenzusnu grupu, na osnovi toga povećan je broj korisnika doplatka za djecu i ukupni rashodi.

Ukupni prihodi u 2019. godini veći su od ukupnih rashoda za 68.622 kn zbog plaćene obveze iz 2018. godine u navedenoj svoti.

VII.

PORTFELJ ZAVODA

1. PORTFELJ ZAVODA NA DAN 31. PROSINCA 2019.

Dionicama i udjelima u trgovačkim društvima čiji je imatelj Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje upravlja u svojstvu zakonskog zastupnika Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP). CERP je osnovan Zakonom o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske¹ kao pravna osoba s javnim ovlastima, a nastavio je s radom u skladu s odredbama Zakona o upravljanju državnom imovinom² koji je stupio na snagu 14. lipnja 2018.

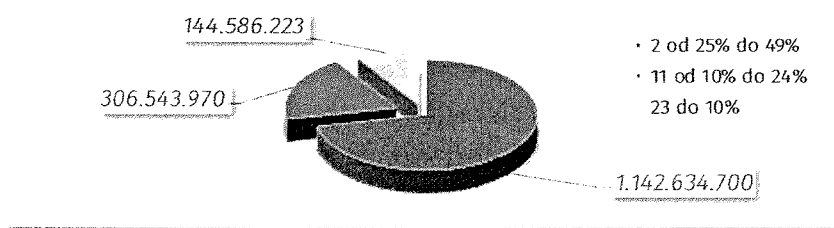
Struktura i vrijednost portfelja

Na dan 31. prosinca 2019. ukupna nominalna vrijednost portfelja Zavoda, koji obuhvaća 26 trgovačkih društava, iznosila je **1.593.764.893,00 kuna**. Na listu Zagrebačke burze uvršteno je 10 društava.

Tablica 1. Struktura vlasništva Zavoda na dan 31. prosinca 2019.

Redni broj	% vlasništva Zavoda	Broj društava	u kn	
			Nominalna vrijednost	%
0	1	2	3	4
1.	od 25 do 49%	2	1.142.634.700	71,69
2.	od 10 do 24%	11	306.543.970	19,23
3.	do 10%	23	144.586.223	9,07
UKUPNO		36	1.593.764.893	100,00

Slika 1 - Struktura vlasništva Zavoda

Vrijednost ukupnog portfelja Zavoda u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. smanjena je za 17.893.312,00 kuna.

Struktura promjena u portfelju Zavoda u 2019. prikazana je u Tablici 2.

¹ Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske - Narodne novine, br. 94/13, 18/16 i 89/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske

² Zakon o upravljanju državnom imovinom – Narodne novine, br. 52/18

Tablica 2. Struktura promjena u portfelju Zavoda u 2019.

u kn

Red. br.	Opis	Nominalna vrijednost
0	1	2
A.	Društva u stečaju	
1.	Meiso d.d. Goričan	-2.977.800,00
2.	Ratarstvo d.o.o. Zagreb	-51.000,00
3.	Uljanik d.d. Pula	-7.791.930,00
	UKUPNO DRUŠTVA U STEČAJU	-10.820.730,00
B.	Smanjenje temeljnog kapitala	
1.	Luka tranzit Osijek d.o.o. Osijek	-3.839.600,00
2.	Veterinarska ambulanta Crikvenica d.o.o.	-42,00
	UKUPNO SMANJENJE TEMELJNOG KAPITALA	-3.839.642,00
C.	Prodana društva	
1.	Luka d.d. Split	-423.810,00
2.	Papuk d.d. Našice	-15.900,00
3.	Međimurje Bidra d.d. Čakovec	-81.030,00
4.	Luje d.d. Kostrena	-6.900,00
5.	Promet građenje d.o.o. Požega	-136.000,00
6.	Panex d.d. Čakovec	-2.569.300,00
	UKUPNO PRODANA DRUŠTVA	-3.232.940,00
	SVEUKUPNO	-17.893.312,00

U 2019. godini od gospodarenja portfeljem naplaćeno je ukupno 85.557.354,30 kn, od toga s osnove naplate dividende 38.655.388,14 kn te od prodaje portfelja 46.901.966,16 kn.

Na dan 31. prosinca 2019. potraživanja vezana uz portfelj Zavoda iznosila su 2.867.304,16 kn, od toga 2.852.754,16 kn odnosi se na potraživanje od CERP-a po osnovi prodaje dionica ili udjela te 14.550,00 kn na potraživanje po osnovi dividendi.

2. HRVATSKO MIROVINSKO INVESTICIJSKO DRUŠTVO d.o.o. i Kapitalni fond d.d.

Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (HMID) je tvrtka u 100%-tnom vlasništvu Zavoda. Osnovano je 1997., a posluje od 1998. godine. Od 1. srpnja 2013. djeluje u skladu sa *Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima*³, a od 25. srpnja 2014. ima suglasnost Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) za osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima. Svrha i djelatnost Društva je osnivanje i upravljanje investicijskim, odnosno alternativnim investicijskim fondom, u koji je prenesen dio portfelja Zavoda. HMID upravlja s dva alternativna investicijska fonda, a to su Kapitalni fond d. d. zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom i od studenoga 2018. HMID PLUS otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom. Nadzor nad radom HMID-a, kao i nad fondovima pod upravljanjem (Kapitalni fond i HMID PLUS) obavlja HANFA.

³ Zakon o alternativnim investicijskim fondovima - Narodne novine br. 16/13 i 143/14 – prestao važiti 10. ožujka 2018., od kada je na snazi novi Zakon o alternativnim investicijskim fondovima – Narodne novine br. 21/18 i 126/19

HMID PLUS je otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom, čije je osnivanje odobrila HANFA 17. listopada 2018., a s operativnim poslovanjem započeo je 21. studenoga 2018. Ulagatelji u Fond mogu biti pravne osobe i/ili poslovni subjekti pod uvjetom da su kvalificirani, odnosno profesionalni ulagatelji. Fond nije namijenjen malim ulagateljima.

Ukupno djelovanje HMID-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. može se definirati kao nastavak provedbe investicijskog cilja fondova pod upravljanjem, a to je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na duži rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

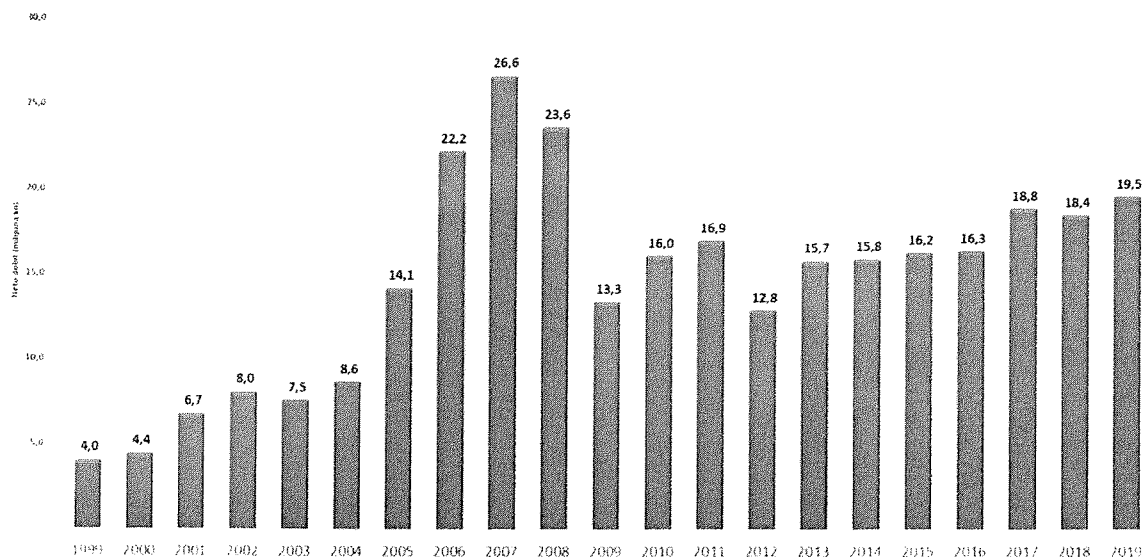
Osnovni prihod HMID-a je naknada za upravljanje fondovima koja iznosi 2% godišnje od prosječne vrijednosti imovine fondova pod upravljanjem, smanjene za financijske obveze.

Tablica 3. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti⁴ HMID-a za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. (u kunama)

	31. 12. 2018.	31. 12. 2019.	2019. / 2018. (promjena u %)
UKUPNI PRIHODI	29.627.662	30.747.551	3,78%
UKUPNI RASHODI	-7.222.799	-6.932.218	-4,02%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	22.404.863	23.815.333	6,30%
Porez na dobit	4.010.636	4.266.838	6,38%
Neto dobit ili gubitak	18.394.227	19.548.495	6,28%
Ostala sveobuhvatna dobit	42.427	11.757	-72,29%
UKUPNA SVEOBUH VATNA DOBIT	18.436.654	19.560.252	6,09%

U 2019. HMID je ostvario neto dobit u iznosu od 19.548.495 kuna.

Slika 2 – Neto dobit HMID-a od početka rada (u milijunima kuna)

⁴ Format izvještaja je izmijenjen u skladu s relevantnim propisima

Od početka rada HMID-a do danas, vlasniku (Zavodu) je isplaćeno sveukupno 239,7 milijuna kuna dobiti iz poslovanja HMID-a.

Kapitalni fond d. d. je zatvoreni alternativni investicijski fond, osnovan 26. ožujka 1999. prijenosom dijela dionica iz portfelja Zavoda, koji je Zavodu pripao na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Stoga je Zavod 100%-tni vlasnik Kapitalnog fonda. U skladu sa Zakonom o alternativnim investicijskim fondovima, na temelju odobrenja HANFA-e od 5. studenoga 2014., Kapitalni fond posluje kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s javnom ponudom*, a na temelju odobrenja iste Agencije od 2. listopada 2015. kao *zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom*. Investicijski cilj Fonda je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima.

Neto imovinska vrijednost (NIV) Kapitalnog fonda na dan 31. prosinca 2019. iznosila je 1.385.616.433 kuna. U 2019. godini Kapitalni fond ostvario je neto dobitak od 10.847.605 kuna. Ostala sveobuhvatna dobit iznosi 177.034.422 kuna, a ukupna sveobuhvatna dobit u 2019. godini iznosi 187.882.027 kuna. Vrijednost neto imovine Fonda u 2019. godini je za 187.874.186 kuna ili 15,69% viša nego prethodne godine.

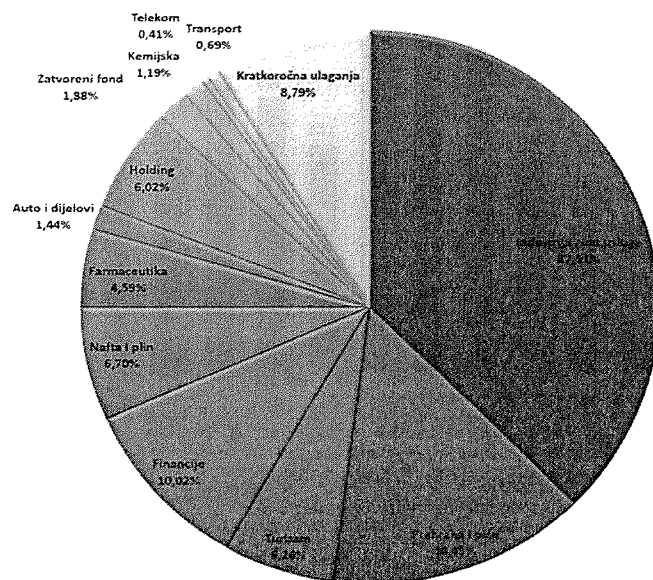
Tablica 4. Rezultati Kapitalnog fonda od početka rada

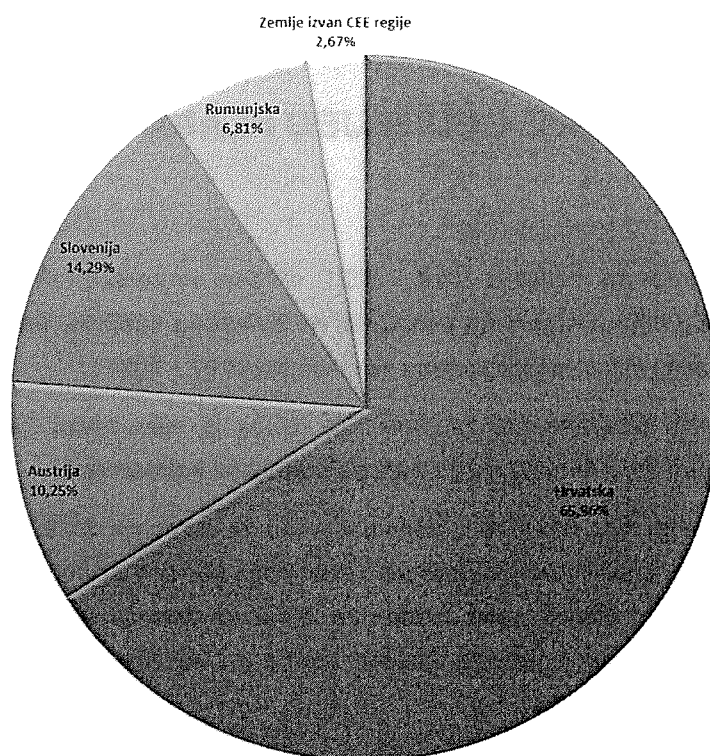
Odnosi se na razdoblje od 26.3.1999. do 31.12.2019.

Rast neto imovine Fonda	274,60%
Prosječan godišnji rast neto imovine Fonda, uključujući isplaćenu dividendu	8,04%
Rast neto imovine Fonda (mil. kn)	1.015,5
Isplaćena dividenda (mil. kn)	166,34
Starost Fonda u godinama	20,8

Od početka poslovanja neto imovina Kapitalnog fonda rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi od 8,04%. Ukupno je od početka rada Kapitalni fond povećao svoju imovinu za **274,60%** ili za **1.015,5 milijuna kuna** i isplatio dioničaru **166,34 milijuna kuna dividende**.

Slika 3 - Struktura portfelja Kapitalnog fonda prema djelatnostima na dan 31. prosinca 2019.

Slika 4 - Struktura portfelja Kapitalnog fonda prema državama na dan 31. prosinca 2019.

VIII.

OSVRT NA IZVRŠENJE GODIŠNJEG PLANA ZAVODA ZA 2019.

Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2019. - 2021. utvrđeni su zadaci i aktivnosti kojima će se postići provedba **općeg cilja: Osiguranje održivosti mirovinskog sustava**, definiranog Strateškim planom Ministarstva rada i mirovinskoga sustava za razdoblje 2019. - 2021.

Unutar općeg cilja, kao **poseban cilj** za provedbu kojega je mjerodavan Zavod, definirano je **Unaprjeđenje provedbe mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti**.

Radi provedbe posebnog cilja, Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2019. - 2021. utvrđeni su specifični ciljevi i definirane aktivnosti radi provedbe specifičnih ciljeva u razdoblju za koje je Strateški plan donesen, a Godišnjim planom rada Zavoda za 2019. utvrđeni su specifični ciljevi u 2019. i aktivnosti unutarnjih ustrojstvenih jedinica Zavoda kojima su se tijekom 2019. ostvarivali ciljevi definirani Strateškim planom Zavoda.

Specifični ciljevi Zavoda za razdoblje 2019. - 2021.:

- 1. Povećanje ažurnosti poslovanja Zavoda**
- 2. Unaprjeđenje administrativno-tehničke podrške sustavu.**

Radi ostvarenja navedenih specifičnih ciljeva, Godišnjim planom rada Zavoda za 2019. planirana je provedba projekata vezanih uz zakonske izmjene i projekata za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja (mirovinsko osiguranje, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, provedba međunarodnih ugovora i propisa Europske unije koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu, pravni poslovi, uredsko poslovanje i normativna djelatnost u mjerodavnosti Zavoda, kadrovska politika i ljudski potencijali, upravljanje i gospodarenje imovinom Zavoda, ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje, nabava i investicije te održavanje i zaštita na radu, unutarnja revizija, kontrola i nadzor, informatički sustav Zavoda, javnost rada Zavoda).

Svi ključni planirani poslovi obavljani su planiranom dinamikom i u utvrđenim rokovima.

I. Projekti za provedbu zakonskih izmjena te unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda

a) Tijekom 2019. godine završeni su i stavljeni u produkciju sljedeći projekti:

Provedba Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, broj 121/17 - ZOHBDR). Ovaj projekt započet je početkom 2018. i provodio se kroz tri faze. Prvom i drugom fazom, koje su završene u 2018., omogućeno je priznanje prava na najnižu mirovinu u skladu s novim ZOHBDR-om te prevođenje postojećih najnižih mirovina na odredbe novog ZOHBDR-a. Trećom fazom projekta, koja je stavljena u produkciju u srpnju 2019., osigurana je provedba ostalih odredbi ZOHBDR-a koje se odnose na ponovno određivanje mirovina.

Provedba Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju – Nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 115/18 - ZIDZOMO) Zavod je pokrenuo projekt prilagodbe sustava radi njegove provedbe. U prvom dijelu projekta napravljene su izmjene u Bazi izračuna mirovina i Bazi podataka o umirovljenicima, omogućen je izračun mirovine te donošenje konačnih rješenja u skladu sa ZIDZOMO-om, omogućeno je povezivanje s REGOS-om radi izbora mirovine (uspostava web-servisa) te su prevedene novčane naknade zbog tjelesnog oštećenja. Prvi dio projekta završio je krajem ožujka 2019. Drugim dijelom projekta omogućeno je prevođenje najnižih mirovina u skladu s odredbama ZIDZOMO-a, a projekt je završen u srpnju 2019.

b) Projekti za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda koji su u 2019. stavljeni u produkciju:

Priprema poslovnih procesa HZMO-a za rad u EESSI sustavu - Prijelazno razdoblje za korištenje papirnatih obrazaca za razmjenu podataka u okviru koordinacije sustava socijalne sigurnosti između država članica EU trajalo je do 30. lipnja 2019. te se od 1. srpnja 2019. sva razmjena informacija između ustanova država članica odvija elektroničkim putem unutar sustava EESSI. Ovim projektom pripremljen je poslovni sustav Zavoda za elektroničku razmjenu podataka s nadležnim ustanovama država članica EU korištenjem EESSI sustava, pripremljene su upute za rad s aplikacijom/ama u okviru EESSI sustava i provedena je edukacija radnika.

Automatsko ažuriranje prijave o promjeni eM-3P u IMS Zavoda - Od 2014. u produkciji je automatsko preuzimanja e-prijava o početku osiguranja (eM-1P) i prijava o prestanku osiguranja (eM-2P) iz sustava Lana mirovinsko u IMS Zavoda i Bazu podataka osiguranika. Projekt Automatskog ažuriranja prijave o promjeni eM-3P u IMS Zavoda je nastavak automatizacije navedenih prijava. Projektom je omogućeno da se prijave o promjeni podataka osiguranika (eM-3P) koje su uspostavljene putem servisa Lana mirovinsko automatski preuzimaju i ažuriraju u IMS Zavoda, bez potrebe ručnog ažuriranja i šifriranja podataka.

Automatski obračun zaostalih mirovinskih primanja – III. faza - Ovom fazom projekta obuhvaćen je obračun zaostalih mirovinskih primanja za korisnike kojima se donese konačno rješenje o pravu nakon rješenja o predujmu.

Implementacija ISMS sustava za upravljanje informacijskom sigurnošću u HZMO-u - Uspostavom sustava za upravljanje informacijskom sigurnošću (skraćeno: ISMS) osigurana je zaštita tajnosti te cjelovitosti i dostupnost informacija u poslovno – informacijskom okruženju.

c) Projekti sufinancirani sredstvima Europskog socijalnog fonda koji su završeni i stavljeni u produkciju:

Jačanje administrativnih kapaciteta HZMO-a - Radi podizanja učinkovitosti administrativnih kapaciteta Zavoda educirano je 210 radnika Zavoda, a edukacija se odvijala u dva tematska područja:

- Edukacija za opće i posebne kompetencije koja je uključivala: Upravljanje poslovanjem, Upravljanje poslovnim procesima, Uspostava i razvoj sustava ljudskih potencijala, Komunikacijske vještine i Strani jezici
- IT izobrazba koja je uključivala: IT upravljanje, sigurnost, razvoj aplikacija, baze podataka, računalne mreže i sistemsku administraciju.

Provedbom projekta osigurana je zadovoljavajuća kvaliteta ljudskih potencijala i unaprijeđena su stručna znanja i opće vještine radnika Zavoda radi povećanja učinkovitosti i kvalitete usluga te dostupnosti relevantnih informacija i podataka korisnicima i javnosti.

Implementacija EESSI sustava u poslovanje HZMO-a - U sklopu projekta implementiran je EESSI sustav u Zavodu – korištenje aplikacije RINA i integracije nacionalnih aplikacija sa sustavom EESSI.

Uvođenje kontrolinga – U okviru ovoga projekta izrađene su analize poslovnih procesa, procedura i utvrđivanja ciljeva kontrolinga u Zavodu, što je preduvjet za implementaciju i izgradnju kontrolinga u Zavodu. Cilj projekta je omogućiti još kvalitetnije planiranje i upravljanje, bolju koordinaciju na različitim razinama upravljanja, praćenje i analizu izvršenja planova te ostvarivanja zadanih ciljeva. Time bi se osigurala transparentnost poslovanja i financiranja kao i uštede, jer bi se primjenom kontrolinga za manje sredstava postizala bolja učinkovitost. Međutim, od daljnjih faza projekta odustalo se s obzirom na to da će se projektom eHZMO osigurati realizacija tih istih ciljeva.

U sklopu rada na ostalim projektima završene su pojedine faze u sljedećim projektima:

Standardizacija rješenja koja se donose automatskim putem te omogućavanje donošenja automatskim putem tzv. drugih rješenja - Ovim projektom mijenjaju se postojeća rješenja koja se donose automatskim putem, a kojima se odlučuje o zahtjevu za mirovinu primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju s državama koje nisu članice EU (tzv. INZ rješenja), tako što će se skratiti tekst u tiskanici rješenja, a u prilogima rješenju iskazati mirovinski staž navršen u RH i u inozemstvu, podaci o plaćama, osnovicama osiguranja, naknadama i vrijednosnim bodovima po godini i izračun mirovine te pregled usklađivanja mirovine. Nadalje, omogućit će se donošenje rješenja automatskim putem kojim se odlučuje o zahtjevu za mirovinu primjenom pravnih propisa EU, konačnih TUZ rješenja i rješenja o predujmu.

Doplatka za djecu primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju – donošenje rješenja automatskim putem - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je od 1. srpnja 2013. nadležna ustanova za provedbu uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na području obiteljskih davanja (doplatka za djecu). Kao nadležna ustanova Zavod provodi upravni postupak radi donošenja rješenja prema podnesenom zahtjevu za ostvarivanje prava na doplatku za djecu te se rješenja donose ručno. Cilj projekta je osigurati automatski ispis rješenja radi pojednostavljenja procesa rada te povećanja učinkovitosti vođenja upravnog postupka. Provedba projekta započela je u 2019. i odvijala se u dvije faze. U prvoj fazi, koja je završila u srpnju 2019., automatizirana su rješenja kojima se odbija zahtjev za priznanje prava na doplatku za djecu, a u drugoj fazi, koja je završila u veljači 2020., automatizirana su rješenja kojima se priznaje pravo na doplatku za djecu.

Sistemska otpis doprinosa zbog zastare - Projektom će se obuhvatiti prihvati i evidentiranje podataka o sistemskom otpisu doprinosa (koji provodi Porezna uprava) u novoj bazi podataka te korištenje evidentiranih podataka u postupku utvrđivanja razdoblja osiguranja za koja se staž ne računa i ne utvrđuje, kao i vraćanje Poreznoj upravi slogova koji se odnose na osiguranike s više različitih osnova osiguranja u istoj godini i dr. Navedeno ujedno obuhvaća prvu fazu projekta na kojoj se radilo tijekom 2019. Nakon završetka prve faze, u drugoj fazi nova baza podataka povezat će se s Bazom podataka uredskog poslovanja i ESUD-om.

Uvođenje e-računa kao posebne mjere elektroničkog upravljanja dokumentacijom iz područja financijskog poslovanja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje - Ovaj projekt obuhvaća implementaciju sustava za financijsko poslovanje Zavoda radi elektroničkog upravljanja dokumentacijom: modul za prihvat e-računa, digitalizaciju papirnatih računa, pohranu računa u digitalnu arhivu, proces odobrenja računa i uvoz e-računa u Oracle EBS sustav; modul za pohranjivanje dokumenata sustava planiranja i nabave (SPIN) u digitalnu arhivu Zavoda; modul za povezivanje integriranog sustava nabave (SPIN) i računovodstvenog sustava (Oracle EBS sustav) s Državnom riznicom. Tijekom 2019. projekt je okončan, a u 2020. planira se testiranje i završetak projekta.

Automatski obračun i doznaka neisplaćenih svota doplatka za djecu po rješenju o pravu i promjeni opsega prava prema podacima BPINZDD-u - U skladu s uredbama i ostalim propisima EU, prema podacima evidentiranim u Bazi podataka inozemnog doplatka za djecu (BPINZDD), odmah nakon donošenja rješenja o pravu i promjeni opsega prava obračunavaju se neisplaćene svote obiteljskih davanja i realizira doznaka u najkraćim mogućim rokovima i time se postiže veća ažurnost, zadovoljstvo korisnika i smanjenje troškova poslovanja Zavoda. Provedba projekta započela je u svibnju 2019., a završila u veljači 2020. Automatizirana su samo prva rješenja o priznanju prava na doplatku za djecu primjenom propisa EU, a o daljnjoj automatizaciji rješenja odlučit će se naknadno.

ESUD 7 - Projektom je obuhvaćena nadogradnja elektroničkog sustava za upravljanje dokumentacijom (ESUD) koja uključuje aktivnosti implementacije upravnih postupaka za doplatak za djecu, postupaka iz područja mirovinskog osiguranja, upravnog postupka mjerodavnog zakonodavstva (A1), sustava za nepravne postupke, redizajn preostalih transakcija uredskog poslovanja i burze predmeta u šest faza isporuke. Tijekom 2019. završena je aktivnost upravnog postupka mjerodavnog zakonodavstva (A1), a od burze predmeta odustalo se. Na temelju prihvaćene funkcionalne specifikacije koja definira proširenje postojećih procesa i uvođenje novih poslovnih procesa u ESUD-u u području mirovinskog osiguranja, krajem 2019. preuzete su nove funkcionalnosti za prvi dio definiranih poslovnih procesa.

Usluga certificiranja informacijskog sustava prema ISO 27001 standardu – Projektom je obuhvaćeno certificiranje informacijskog sustava prema ISO 27001 standardu – certificiranje i održavanje certifikata prema standardu ISO/IEC 27001:2013 u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje, Središnjoj službi, A. Mihanovića 3. ISO/IEC 27001 najvažnija je norma za sustave upravljanja sigurnošću informacija. Ispunjavanjem zahtjeva navedene norme podiže se razina sigurnosti u smislu zaštite od velikog broja prijetnji, kao što je neovlašteni pristup informacijskim sustavima, gubitak povjerljivih informacija, curenje povjerljivih informacija, prisluškivanje, virusni napadi i drugo. Potvrdom usklađenosti s međunarodnom normom ISO 27001, odnosno certifikacijom Zavod kao javna institucija demonstrira usmjerenost prema proaktivnom upravljanju, najvišim standardima informacijske sigurnosti te povjerenju korisnika u usluge i očuvanje povjerljivosti, integriteta i dostupnosti informacijske imovine. Tijekom 2019. provedeni su audit od vanjskih auditora te su utvrđene neusklađenosti za koje je utvrđen plan rješavanja. Početkom 2020. Zavod je dobio certifikat kojim se potvrđuje usklađenost sustava upravljanja informacijskom sigurnošću prema normi ISO 27001:2013. Planirani završetak projekta je u 2021.

Nadogradnja sustava za poslovno izvještavanje (Business Intelligence- BI) - II. faza - U ožujku 2019. započelo se s II. fazom implementacije BI sustava u Zavodu. Radilo se na detaljnoj analizi poslovnih područja koja obuhvaćaju uredsko poslovanje i financije vezane uz dobavljače, isplate i slično. Započet je rad na instalaciji i konfiguraciji Data Warehouse (DWH) i BI okruženja te implementaciji operativnog skladišta podataka (ODS), kao i Data Governancea. Radi jednostavnije upotrebe izvještajno-analitičkog sustava, planira se implementirati BI portal te provesti edukacija budućih korisnika.

Razvoj aplikacija na SharePointu za potrebe Zavoda - Zavod na Microsoft SharePointu, poslužiteljskoj platformi ima razvijene aplikacije kojima se ostvaruju informatički automatizirani procesi koje, iako nisu ključni za poslovanje Zavoda, svakodnevno koriste radnici i njihov rad čine ekonomičnim. Postojeća tehnološka osnovica Zavoda na kojoj se izvode opisani procesi sistemski čini SharePoint 2013 farma u produkcijskom režimu rada u kojoj su dva virtualna poslužitelja na Microsoft Hyper-V virtualizacijskoj platformi. Navedena tehnološka osnovica u potpunosti je informatički zastarjela te je kao rješenje iznimno ograničena u svojim sistemskim funkcionalnostima i mogućnostima. Stoga je zadatak projektnog tima razvijati sljedeće aplikacije: *Upute Zavoda*, *Akti Zavoda*, *Interventne obrade* i *Prebacivanje u produkciju* na SharePointu.

Daljnje uključivanje HZMO-a u EESSI sustav – Nastavljene su aktivnosti uključivanja u EESSI sustav, uz razvoj nacionalne aplikacije radi razmjene podataka kroz EESSI sustav.

Projekti u tijeku sufinancirani sredstvima Europskog socijalnog fonda:

Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima HZMO-a – Provedba projekta započela je 18. srpnja 2019., a kroz projekt će se provesti modernizacija, optimizacija i automatizacija procesa upravljanja ljudskim potencijalima. Unaprijedit će se procesi i procedure za upravljanje ljudskim potencijalima koji će biti implementirani na platformi novog IT alata koji će biti podrška za postizanje strateških ciljeva. Ovo znači uspostavu cjelovitog sustava za upravljanje ljudskim potencijalima Zavoda, odnosno uvođenje tzv. HRM sustava (engl. Human Resource Management). Planira se uspostaviti i opremiti Centar za razvoj karijera i selekciju u ustrojstvenim jedinicama Zavoda u Zagrebu, Rijeci, Osijeku, Varaždinu i Splitu. Predviđen je najam prostora u Rijeci i Osijeku, a na drugim lokacijama Centar će biti smješten u prostorima koji su u vlasništvu Zavoda. U provedbi projekta planira se nabava moderne ICT i prezentacijske opreme i namještaj potreban za obavljanje aktivnosti Centra.

Modernizacija IKT podrške Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje – eHZMO - Svrha ovog projekta je transformacija poslovnih procesa Zavoda koja će obuhvatiti definiranje budućeg poslovnog modela, ključnih poslovnih procesa i organizacijske strukture te informatizacija poslovnih procesa kroz digitalizaciju, ubrzanje i smanjenje troškova temeljnih i potpornih poslovnih procesa korištenjem informacijsko – komunikacijske tehnologije (IKT). Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava (MRMS) odobrilo je 30. srpnja 2019. sažetak operacije, a 14. siječnja 2020. donijelo je Odluku o financiranju. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je 7. veljače 2020. i time je projekt formalno započet.

Digitalizacija arhive Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje - Provedbom projekta stvorit će se tehnološki i administrativni uvjeti koji će trajno povećati učinkovitost Zavoda, što će rezultirati smanjenom potrebom za javnim sredstvima u budućnosti, odnosno povećat će učinkovitost trošenja javnih sredstava. Završetkom projekta uspostaviti će se sustav upravljanja e-arhivom, omogućiti dohvat i pretraživanje skeniranih spisa u realnom vremenu, unaprijediti učinkovitost poslovanja, ostvariti uštede u poslovanju, skratiti trajanje postupaka u Zavodu te povećati broj završenih upravnih i neupravnih postupaka. Rad na izradi sažetka operacije započet je u 2019., a u drugoj polovici 2020. očekuje se početak provedbe projekta.

Osim navedenih projekata sufinanciranih sredstvima Europskog socijalnog fonda, Zavod sudjeluje kao projektni partner na projektu *MOJA MIROVINA – Unaprjeđenje usluga REGOS-a na tržištu rada*, čiji je nositelj Središnji registar osiguranika (REGOS). Zavod sudjeluje u elementu projekta *Uspostavljanje i opremanje Mirovinskih informativnih centara*. Svrha tog dijela projekta je uspostaviti Mirovinske informativne centre (MIC) kao značajnu poslovnu infrastrukturu u četiri regionalna centra (Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu), a njihova će uspostava biti temelj za otvorenost i transparentnost mirovinskog sustava prema javnosti, mjesto za jačanje znanja i vještina zaposlenika REGOS-a i Zavoda za

pružanje novih i unaprijeđenih usluga na tržištu rada te u konačnici jačanje mirovinske pismenost građana. MIC će biti prostor otvoren za građane i poduzetnike koji se žele na kvalitetan način i uz pomoć stručnih i posebno osposobljenih radnika informirati o sustavu mirovinskog osiguranja iz djelokruga REGOS-a i Zavoda.

Tijekom 2019. u suradnji s FINA-om dovršen je i projekt START koji omogućava obveznicima, pravnim i fizičkim osobama pokretanje poslovanja na jednom mjestu.

Posebno značenje imali su poslovi na uspostavi odnosno proširenju elektroničke razmjene podataka s državnim i javnim institucijama te su tijekom 2019. potpisani sporazumi o poslovnoj suradnji s:

- Ministarstvom pravosuđa - o međusobnoj suradnji u razmjeni podataka o zaposlenim osobama (osiguranicima) u trgovačkim društvima u provedbi stečajnog postupka
- Državnim zavodom za statistiku - o mjesečnoj razmjeni podataka o korisnicima i osiguranicima
- Državnim inspektoratom - o razmjeni podataka o radnopravnom statusu i prijavno-odjavnim podacima osiguranika.

II. Redovito poslovanje

Mirovinsko osiguranje

Zavod redovito razmjenjuje podatke s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje o prijavama/odjavama na mirovinsko osiguranje koje su dostavljene elektroničkom razmjenom tom tijelu, ujedno i prijave/odjave na obvezno zdravstveno osiguranje. Podaci se razmjenjuju i s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje radi praćenja posljednjeg statusa osoba prijavljenih u tom Zavodu, zatim sa Središnjim registrom osiguranika (REGOS), s Poreznom upravom radi kontrole uspostavljanja JOPPD Obrasca i ostalih poslova vezanih uz evidentiranje, kontrolu i naplatu doprinosa, s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo radi vođenja očevidnika zaposlenih osoba s invaliditetom te s Hrvatskom liječničkom komorom. Putem web-servisa omogućen je izravan pristup podacima Zavoda radnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Inspektorima rada u provedbi inspekcijskog nadzora omogućen je izravan uvid u podatke o prijavljenim osiguranicima pojedinih obveznika uz postavljene parametre za razdoblja za koja se traže podaci putem posebne web-aplikacije, te uvid u podatke po pojedinom osiguraniku putem web-servisa. Zavodu je omogućen izravan pristup OIB sustavu putem web-servisa, pa je na taj način unaprijeđeno poslovanje Zavoda (preuzimanje podataka o datumu smrti osiguranika i korisnika te datumu brisanja pravnih osoba iz sudskog registra).

Tijekom 2019. dovršena je web-aplikacija namijenjena pravnim i fizičkim osobama, korisnicima elektroničkih usluga Zavoda putem koje je omogućeno podnošenje zahtjeva i dobivanje potvrde o dužniku za potrebe ovršnog postupka.

U okviru poslova mirovinskog osiguranja i matične evidencije obavljani su planirani poslovi kontrole staža, plaća i osnovica za pravne i fizičke osobe prema odredbama Pravilnika o postupku i načinu kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja. U sklopu redovitih poslova

obavljena je kontrola obveznika i sastavljeni su zapisnici te su prikupljane nedostajuće prijave o utvrđenom stažu osiguranja i plaći. Postignuta je ažurnost podataka od 98,42% za razdoblje 1970. - 2002. te 97,42% za razdoblje 2003. - 2016. Dovršena je obrada podataka o stažu i plaći za 2018. godinu te konačne obrade podataka za 2015., 2016. i 2017. godinu. Izvedeni su podaci za sezonske radnike u poljoprivredi za razdoblje od 2012. do 2016. godine.

Ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu

Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (skraćeno: ZOHBDR) stupio je na snagu 14. prosinca 2017., ali su odredbe novoga ZOHBDR-a koje uređuju prava iz mirovinskog osiguranja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, a jednako tako i prava iz mirovinskog osiguranja pripadnika Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji, stupile na snagu 1. siječnja 2019. Kako je riječ o iznimno složenom propisu, njegova provedba podijeljena je u nekoliko faza. U veljači 2019. obavljeno je automatsko prevođenje invalidskih mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti zaposlenim hrvatskim braniteljima - automatskim putem prevedeno je 1038 mirovina, a ručno su prevedene dvije mirovine.

Prilagođene su transakcije izračuna mirovine za sve osiguranike hrvatske branitelje kojima se pravo na mirovinu priznaje prema odredbama ZOMO-a uz primjenu ZOHBDR-a, a datum priznanja prava na mirovinu je 1. siječnja 2019. i kasnije, prilagođen je unos podataka u Bazu podataka umirovljenika, izmijenjene su odnosno dopunjene postojeće formalne i logičke kontrole, a izrađene su i nove i dopunjene postojeće tiskalice rješenja. Budući da je odredbama novog ZOHBDR-a za određene korisnike mirovina propisana mogućnost zaposlenja bez obustave isplate mirovine, izmijenjen je projekt automatskog uparivanja podataka ažuriranih u Bazi podataka osiguranika i Bazi podataka umirovljenika radi obustave isplate mirovina korisnicima koji se ponovo zaposle te je dopunjen postojeći projekt automatske dodjele indikatora u Bazi podataka umirovljenika korisnicima starosnih mirovina koji se zaposle do polovice punog radnog vremena za hrvatske branitelje i za pripadnike Hrvatskog vijeća obrane.

U lipnju 2019. uspostavljena je razmjena podataka s Ministarstvom hrvatskih branitelja radi pribavljanja podataka o broju dana borbenog sektora koji su bili potrebni kako bi se obavilo prevođenje invalidskih mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u starosne mirovine, u skladu s člankom 36. ZOHBDR-a. Prevođenje je obavljeno 18. lipnja 2019. te su automatskim putem prevedene 3022 mirovine i svim korisnicima izrađena su automatska rješenja o prevođenju. Ujedno je stavljena u produkciju linija mjesečnih automatskih prevođenja invalidskih mirovina zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti u starosne mirovine te linija automatskih rješenja za to prevođenje.

Radi provedbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 115/18) izvršene su brojne izmjene u Banci podataka umirovljenika i Banci izračuna mirovina: izmjene uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu u prijelaznom razdoblju, izmjene uvjeta za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu u prijelaznom razdoblju, izmjene uvjeta za izračun starosne mirovine za dugogodišnje osiguranike, izmjene uvjeta za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu – stečaj, izmjene uvjeta za ostvarivanje prava na starosnu mirovinu i

prijevremenu starosnu mirovinu od 1. siječnja 2028., izmjene izračuna najniže mirovine, izmjene polaznog faktora za korisnike koji prvi put stječu mirovinu nakon navršene starosne dobi propisane za stjecanje prava na starosnu mirovinu i imaju 35 godina mirovinskog staža, izmjene polaznog faktora kod ponovnog određivanja mirovine za dugogodišnjeg osiguranika nakon zaposlenja, izmjene polaznog faktora kod ponovnog određivanja mirovine za dugogodišnjeg osiguranika nakon zaposlenja - posebni propis (DVO, PS i OSO te razminiranje), izmjene vezane uz promjene u stažu s povećanim trajanjem te uz dodani staž za izračun mirovine, izmjene u informativnom izračunu i na informativnom izračunu na internetskim stranicama Zavoda te izmjene u izračunu osnovne mirovine zbog uvođenja dodataka na osnovnu mirovinu. Osim toga, uspostavljen je i novi poslovni proces vezan uz izbor mirovine korisnika koji su osigurani u drugom stupu te je osigurano povezivanje s REGOS-om putem web-servisa radi dostave podataka potrebnih za izbor mirovine. Obavljeno je prevođenje korisnika mirovina kojima je određena osnovna mirovina u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2018.

U skladu s odredbama ZOMO-a obavljeno je automatsko prevođenje novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja za 11 843 korisnika te automatsko prevođenje najnižih mirovina za 228 684 korisnika.

U provedbi Zakona o doplatku za djecu obavljeno je prevođenje doplatka za djecu od 1. ožujka 2019., izrađena su automatska rješenja o prevođenju, izrađene su nove te prilagođene postojeće transakcije u BPDD-u te provedbene upute. Zavod je aktivno sudjelovao i u izradi Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu. Za provedbu mjera definiranih Nacionalnim programom reformi 2018. Vlada R Hrvatske je 2018. donijela Akcijski plan unaprjeđenja sustava socijalnih naknada za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Za provedbu tih reformskih mjera nadležno je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a Akcijskim planom Zavod je određen za nositelja provedbe mjere 3.1., prema kojoj treba uspostaviti novu e-uslugu za podnošenje zahtjeva za doplatku za djecu putem servisa e-Građani.

U tuzemnom osiguranju u 2019. u prvom i drugom stupnju podneseno je 143 565 novih zahtjeva, što je značajno povećanje broja novih zahtjeva (gotovo 8%) u odnosu na prethodnu godinu kada ih je bilo 133 490. Na rješavanju je bilo ukupno 177 790 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga je riješeno 150 055 zahtjeva ili 84,40%, što je više nego prethodne godine s obzirom na povećan broj zahtjeva.

Kao što je predviđeno Godišnjim planom rada za 2019. godinu, u tuzemnom osiguranju u prvom stupnju na rješavanju je bilo nešto manje od 400 000 predmeta – ukupno 395 510 (mirovine i doplatku za djecu). Zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine, na rješavanju u tuzemnom osiguranju, u prvom i drugom stupnju (bez doplatka za djecu), bilo je ukupno 177 790 predmeta, što je 7 004 predmeta na rješavanju više nego prethodne godine kada je na rješavanju bilo 170 786 predmeta. Od tog ukupnog broja riješeno je 150 055 ili 84,40% predmeta, što je bolje izvršenje nego prethodne godine kada je riješeno 136 597 predmeta ili 79,98%.

U prvom stupnju na rješavanju je bilo 217 720 zahtjeva za priznanje prava na doplatku za djecu. Od toga je riješeno je 214 660 zahtjeva ili 98,59%, što pokazuje konstantnu ažurnost u rješavanju

zahtjeva za doplatak za djecu. Tijekom 2019. ukupno su na rješavanju bile 692 žalbe na tuzemna prvostupanjska rješenja o doplatku za djecu, a riješeno je 585 žalbi ili 84,54%.

Provedba propisa Europske unije i međunarodnih ugovora koji se odnose na mirovinsko osiguranje, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatak za djecu

U okviru ovog dijela poslovanja Zavoda, tijekom 2019. održani su razgovori tijela za vezu s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja. Predstavnici Zavoda sudjelovali su na sastancima radnih tijela Administrativne komisije EU te u radu Stalne međuresorne skupine za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava i održano je ukupno 20 međunarodnih savjetodavnih dana predstavnika Zavoda i stranih nositelja mirovinskog osiguranja.

Tijekom 2019. zaprimljeno je 44 977 novih zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, što je u skladu s planiranim brojem (45 000). Od ukupnog broja zahtjeva na rješavanju riješena su 44 933 zahtjeva, odnosno 71%, što je 5% više nego u 2018. godini (42 799).

U Zavodu je zaprimljeno 74 170 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva (izdavanje potvrde A1- izaslani radnici te čl. 16. Uredbe EU 883/2004). Zajedno s prenesena 1 772 neriješena zahtjeva iz 2018. godine, na rješavanju su ukupno bila 75 942 zahtjeva (što je manje od očekivanog broja tih postupaka – 80 000). Od toga je riješeno 74 527 zahtjeva, odnosno 98%, uz napomenu da je 95% zahtjeva riješeno u roku do dva mjeseca (u pravilu se zahtjevi za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika rješavaju u najkraćem mogućem roku, često i u roku od 24 sata). Neriješena su ostala 1 772 zahtjeva, što je 61% neriješenih zahtjeva manje nego na kraju 2018. godine.

Zaprimljena su 6 124 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU (čak 41% više nego u 2018. godini). Iz 2018. ostalo je neriješeno 3 356 zahtjeva, tako da je tijekom 2019. ukupno bilo na rješavanju 9 480 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu primjenom uredbi EU. Od ukupnog broja riješeno je 5 850, što je 75% više riješenih zahtjeva nego u 2018. godini. Uz zahtjeve za priznanje prava na doplatak za djecu u Republici Hrvatskoj (upravni postupci) u Zavodu se u skladu s uredbama EU vode i nepravni postupci vezani uz ostvarivanje prava na doplatak u nekoj drugoj državi EU u kojoj su zaposleni državljani Republike Hrvatske. Iz godine u godinu u Zavodu se bilježi značajan porast takvih postupaka te je samo u 2019. godini, uz 9 839 neriješenih iz 2018. godine, zaprimljeno novih 14 688 predmeta (49% više nego u 2018.), tako da je ukupno na rješavanju bilo 24 527 predmeta. Riješeno je 15 846 predmeta (2,75 puta više nego u 2018. – 5 757), a neriješen je ostao 8 681 predmet (12% manje nego na kraju 2018. godine).

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je 1 875 žalbi na rješenja donesena primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (mirovine, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatak za djecu). Uz 798 neriješenih žalbi iz 2018., na rješavanju u 2019. godini bile su ukupno 2 673 žalbe. Riješene su 1 662 žalbe, što je 62% od ukupnog broja žalbi na rješavanju. Neriješeno je ostalo ukupno 1 011 žalbi, i to 997 žalbi iz područja mirovinskog osiguranja, 4 žalbe iz područja mjerodavnog zakonodavstva i 10 žalbi iz područja doplatka za djecu. U odnosu prema ukupnom broju

od 125 310 riješenih zahtjeva u prvom stupnju (mirovine, mjerodavno zakonodavstvo i doplatka za djecu – upravni postupak), ukupan broj podnesenih žalbi (1 875) je relativno malen - svega 1,5%.

Pravni poslovi

Pravni poslovi obavljali su se u utvrđenim rokovima, uz dinamiku i intenzitet uvjetovan radom sudova i drugih državnih tijela. U okviru pravnih poslova, od planiranih poslova obavljani su poslovi zastupanja Zavoda u postupcima na sudovima u radnim i drugim pasivnim sporovima pokrenutim protiv Zavoda, vođenja izvansudskih i sudskih postupaka za naknadu štete i povrat nepripadno isplaćenih mirovinskih primanja te poslovi vođenja sudskih postupaka u vezi s naplatom dividende, pružanja pravne pomoći u izvansudskom postupku njemačkom nositelju socijalnog osiguranja vezano uz preplatu renti (mirovina), zatim poslovi izrade aktuarskih obračuna i obračuna na temelju Zakona o mirovinskom osiguranju (razmjerni iznos mirovine), poslovi u vezi s popisom i prijavom ratne štete, vođenja registra i evidencija sklopljenih ugovora Zavoda te poslovi kontrole i instruktaze imovinskopravnog poslovanja Zavoda.

Ljudski potencijali

Tijekom 2019. obavljani su redoviti poslovi u vezi sa školovanjem, stručnim usavršavanjem i obrazovanjem radnika Zavoda u okviru raspoloživih financijskih sredstava, poslovi u vezi sa zasnivanjem radnog odnosa, uređivanjem prava i obveza radnika iz radnog odnosa, ažuriranjem podataka o radnicima u programima i aplikacijama i registrima, vođenjem potrebnih evidencija iz područja rada i zapošljavanja, poslovi izrade pravila odijevanja radnika Zavoda, poslovi provedbe internih natječaja, poslovi izrade i provedbe novih akata o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji, poslovi provedbe ispitivanja organizacijske klime i zadovoljstva radnika u pojedinim ustrojstvenim jedinicama te drugi poslovi koji se odnose na upravljanje ljudskim potencijalima. U odnosu na prethodne godine povećan je broj novozaposlenih radnika u Zavodu. Objavljena su 3 javna natječaja u 2019. godini za ukupno 325 izvršitelja, obrađene ukupno 4 432 prijave pristigle na objavljene natječaje te su zaposlena ukupno 323 nova radnika, od toga prema natječajima objavljenim u 2018. godini 137 radnika, a prema natječajima objavljenim u 2019. godini 186 radnika.

Započelo se s provedbom projekta Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje korištenjem sredstava Europskog socijalnog fonda (link: www.esf.hr) kroz provedbu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., Prioritetne osi 1. Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage Specifičnog cilja 8.vii.2. Povećanje dostupnosti i kvalitete javno dostupnih informacija i usluga na tržištu rada, uključujući mjere APZ-a. Svrha Projekta je uspostava cjelovitog, modernog sustava za upravljanje ljudskim potencijalima Zavoda, odnosno uvođenje tzv. HRM sustava (engl. Human Resource Management). Opći cilj Projekta je povećati učinkovitost poslovanja i podići razinu produktivnosti radnika Zavoda modernizacijom sustava upravljanja ljudskim potencijalima radi kvalitetnijeg pružanja usluga korisnicima. Projektom će se unaprijediti procesi i procedure za upravljanje ljudskim potencijalima, uvesti novi IT sustav za upravljanje ljudskim potencijalima (HRM sustav), educirati radnici te uspostaviti i opremiti centri za

razvoj karijera i selekciju. Provedbom Projekta unaprijedit će se kvaliteta postojećih usluga koje pruža Zavod, osnaživanjem ljudskih potencijala i uvođenjem novog, modernijeg sustava upravljanja ljudskim potencijalima. Implementaciju Projekta financira Europska unija iz sredstava Europskog socijalnog fonda (link: www.strukturnifondovi.hr) u iznosu od 19.845.000,15 kuna, što je i ukupna vrijednost Projekta, koji će se provoditi u razdoblju od 18. srpnja 2019. do 18. srpnja 2021.

Ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje

Prema Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti za proračunsku godinu 2019. kojim su utvrđene aktivnosti koje se planiraju provesti, s planiranim rokovima provedbe i odgovornim osobama za njihovu provedbu, poduzimane su aktivnosti za unaprjeđenje sustava unutarnjih kontrola. Ažuriran je opći akt koji se odnosi na ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda, donesena je nova uputa za provjeru i plaćanje računa materijalnog poslovanja i ostalih obveza u uvjetima korištenja aplikacije za obradu dokumenata e-račun, sastavljen je Korisnički priručnik o kriterijima za provođenje obrada doznaka mirovinskih primanja i za transakcije za unos podataka za doznaku mirovinskih primanja radi dokumentiranja i pohrane transakcija i aktivnosti te osiguranja praćenja i nadzora. Poduzimane su aktivnosti za provedbu preporuka iz izvješća Ureda unutarnje revizije te druge mjere radi daljnjeg razvoja sustava unutarnjeg upravljanja i kontrola.

Testirana je i implementirana nova Aplikacija za obračun kamata kojom je omogućen pregled i ispis obračuna prema zadanim podacima u PDF formatu, omogućene su funkcionalnosti arhive te odabir vrste stopa i visine kamatne stope kroz padajući izbornik, i time je osiguran jednostavniji i brži rad radnika ovlaštenih za obračun kamata.

Od srpnja 2019. u produkciji je projekt SEPA radi plaćanja ustega obračunatih od mirovinskih primanja iz svih obrada kojim je značajno olakšan rad unutarnjim ustrojstvenim jedinicama mjerodavnim za poslove obračuna mirovinskih primanja i doplatka za djecu, jer je gotovo u cijelosti ukinuto ručno plaćanje ustega. Formiranjem SEPA datoteke radi plaćanja ustega obračunatih iz obrade redovne doznake mirovinskih primanja zamijenjeno je ispisivanje 11 634 naloga za plaćanje (obrazaca HUB 3) i time ubrzan i pojednostavljen postupak plaćanja ustega, a dostavom FINA-i datoteke na elektroničkom mediju ubrzana je i obrada same datoteke.

Od rujna 2019. u produkciji je III. faza Projekta automatskog obračuna zaostalih mirovinskih primanja kojim je umjesto ručnog obračuna omogućen automatski obračun razlike mirovinskih primanja (koja se izvodi svaki dan) za korisnike kojima je doneseno konačno rješenje o određivanju pripadajuće svote mirovine nakon rješenja kojim je priznato pravo i određena isplata predujma mirovine te je znatno smanjen ručni obračun mirovinskih primanja po nalogima u PS/PU i ubrzana isplata zaostalih svota mirovinskih primanja.

U 2019. provedene su aktivnosti vezane uz isplatu mirovinskih primanja koje se odnose na provjeru pravilnosti obračuna poreza, prireza, dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje i obustave na mirovinama, koje su se obavljale radi primjene odredbe članka 36. i članka 37. stavka 3. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

U 2019. provedene su aktivnosti i propisan način evidentiranja u podatkovne baze Zavoda vezane uz promjenu načina postupanja u provedbi članka 4. stavka 1. Zakona o mirovinskom osiguranju u slučaju kada neisplaćena mirovinska primanja iza umrlih korisnika koji nemaju nasljednika pripadaju Republici Hrvatskoj odnosno državnom proračunu.

Također, provedene su aktivnosti vezane uz isplatu mirovinskih primanja korisnicima kojima je mirovina određena u skladu s odredbom članka 25. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju preuzimanjem koeficijenta osobnog odbitka elektroničkom razmjenom od Porezne uprave, uz obračun poreza, prireza, dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje i obustave na mirovinama korisnika.

U provedbi Zakona o nastavku isplate dokupljenih mirovina (Narodne novine, broj 130/17) Zavod je u 2019. nastavio isplaćivati dokupljene mirovine za 3 212 korisnika koje je do 31. svibnja 2014. isplaćivalo trgovačko društvo Royal međugeneracijska solidarnost d.d. Za 44 korisnika dokupljene mirovine, koji su naknadno dostavili izjavu da nisu podnijeli tužbu ili su tužbu povukli, i nasljednika korisnika dokupljene mirovine koji su to pravo stekli na temelju pravomoćnog rješenja o nasljeđivanju na temelju provedene izvanredne obrade podataka u veljači, ožujku i travnju isplaćen je dug dospjelih, a neisplaćenih dokupljenih mirovina, u skladu s člankom 5. Zakona o nastavku isplate dokupljenih mirovina za razdoblje od 1. lipnja 2014. do 28. veljače 2018.

U provedbi Zakona o prestanku važenja Zakona o Umirovljeničkom fondu za 25 nasljednika I. isplatnog reda koji ispunjavaju uvjete nakon smrti 19 udjelničara isplaćen je pripadajući dio udjela i evidentirani su troškovi koji su za račun bivšeg Umirovljeničkog fonda nastali u vezi s izvršenjem preostalih obveza proizašlih iz Zakona o provođenju Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998.

Unutarnja revizija

Tijekom 2019. obavljeno je pet planiranih revizija, a istovremeno je praćena i provedba 30 preporuka iz pet revizija obavljenih u ranijim razdobljima te učinci provedenih i neprovedenih preporuka na poslovanje Zavoda i o tomu su sastavljeni izvještaji.

Kao i proteklih godina, i u 2019. godini poduzimane su aktivnosti za osiguranje kvalitete rada unutarnje revizije. Ažurirane su interne procedure o Radnim postupcima za proces obavljanja pojedinačne unutarnje revizije i Radnim postupcima za praćenje provedbe preporuka. Izrađen je Program osiguranja kvalitete i unaprjeđenja aktivnosti Ureda za unutarnju reviziju i Upute za evidentiranje, arhiviranje i čuvanje dokumentacije koja nastaje u radu Ureda za unutarnju reviziju.

U sklopu Izjave o fiskalnoj odgovornosti sastavljen je izvještaj o poslovima i aktivnostima unutarnje revizije u 2019. i izraženo mišljenje o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola u Zavodu za revidirana područja, uključujući provedene i neprovedene preporuke.

Kontinuirano su se preispitivali i procjenjivali kapaciteti unutarnje revizije, kako broj, tako i kompetentnosti rada unutarnjih revizora. Stručno usavršavanje unutarnjih revizora ostvareno je sudjelovanjem na godišnjem seminaru unutarnjih revizora u javnom sektoru, na radionicama i

modulima u organizaciji Ministarstva financija, Sektora za harmonizaciju razvoja sustava unutarnjih kontrola te drugim seminarima i radionicama i o tomu su sastavljeni izvještaji.

U prosincu 2019. izrađen je Strateški plan Ureda za unutarnju reviziju za razdoblje 2020. – 2022. kojim su utvrđena prioritetna područja revidiranja na temelju provedenih analiza ciljeva i prioriteta Zavoda, očekivanih promjena u Zavodu, stanja financijskog upravljanja i kontrola i procjene rizika cjelokupnog poslovanja Zavoda. Na temelju prioriteta revidiranja i ciljeva unutarnje revizije utvrđenih u Strateškom planu za razdoblje 2020. - 2022. izrađen je Godišnji plan Ureda za unutarnju reviziju za 2020.

Poslovno-informacijska sigurnost, kontrola i nadzor

Poslovno-informacijska sigurnost

Radi daljnjeg razvoja sustava poslovno-informacijske sigurnosti i potpunije zaštite informacija u vlasništvu Zavoda, završen je projekt Uspostave ISMS sustava za upravljanje informacijskom sigurnošću kako bi se u Zavodu podigla razina sigurnosti u smislu zaštite od velikog broja prijetnji, kao što je neovlašteni pristup informacijskoj mreži, gubitak povjerljivih informacija, prisluškivanje, upadi u informacijske sustave, curenje povjerljivih informacija, virusni napadi i dr. odnosno kako bi se osiguralo stanje povjerljivosti, cjelovitosti i raspoloživosti informacija. Uspostava ISMS-a bila je preduvjet za dobivanje certifikata, tj. potvrde neovisnog certifikacijskog tijela da je Zavod implementirao informacijsku sigurnost u skladu s ISO 27001/2013 standardom.

Tijekom 2019. organizirani su seminari za osvježavanje i edukaciju na području sigurnosti te je provedeno i phishing testiranje u limitiranom opsegu.

Kontrola i nadzor

Postupci nadzora obuhvaćaju sve segmente poslovanja Zavoda radi ispitivanja pravilnosti obavljanja poslova iz djelatnosti Zavoda i otklanjanja uočenih nepravilnosti, a provode se po nalogu ravnatelja i zamjenika ravnatelja, na prijedlog pomoćnika ravnatelja i Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, na traženje državnih institucija (MUP, USKOK, Državno odvjetništvo i dr.) ili prema neposrednoj dojavi građana. Tijekom 2019. osnovana su 423 nova predmeta, što je 22% više nego tijekom 2018. Od navedenog broja najviše je bilo predmeta u kojima se provodila kontrola podataka o plaći i osnovici te kontrola neprikladnih isplata (136 ili 26%), predmeta osnovanih na temelju anonimnih prijava (47 ili 11%), na temelju potpisanih prijava građana (34 ili 8%), na zahtjeve državnih tijela (25 ili 6%), predmeta koji se odnose na pritužbe na rad Zavoda (17 ili 4%), pritužbe na rad radnika Zavoda (12 ili 3%), uznemiravanja i prijetnji službenim osobama Zavoda (11 ili 2,6%), poslove sigurnosti (13 ili 3,1%), povreda radne obveze (7 ili 1,7%), kaznene prijave (4 ili 0,9%) i dr.

Redovito se pratilo i koordiniralo postupanje po predstavkama zaprimljenima od pučke pravobraniteljice, kojih je u 2019. bilo 60. Na sve predstavke pučkoj pravobraniteljici odgovoreno je u zakonskom roku od 30 dana.

Na temelju godišnjeg programa rada i terminskog plana unutarnjih ustrojstvenih jedinica mjerodavnih za obavljanje poslova kontrole obavljeno je devet kontrola u područnim službama/uredima iz područja imovinskopravnih poslova, devet kontrola iz područja ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, četiri kontrole iz područja provedbe uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju i tri iz područja mirovinskog osiguranja. Zaprimiti izvještaji o provedenim kontrolama analizirani su radi utvrđivanja slabosti i propusta u kontroliranim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama te radi davanja mišljenja i prijedloga u svrhu ispravljanja uočenih nepravilnosti. Pratilo se postupanje po nalogima iz izvještaja o provedenim naknadnim kontrolama.

U skladu s obvezom propisanom Zakonom o zaštiti prijavitelja nepravilnosti donesen je Pravilnik o postupku prijavljivanja nepravilnosti u HZMO-u.

Upravljanje i gospodarenje nekretninama

U 2019. Zavod je nastavio s prodajom nekretnina koje nisu nužne za obavljanje redovite djelatnosti Zavoda, u skladu s odredbama Pravilnika o prodaji nekretnina i Pravilnika o uvjetima i načinu prodaje stanova u vlasništvu Zavoda te Pravilnika o uvjetima i načinu prodaje stanova u vlasništvu Zavoda zaštićenim najmoprimcima. Prodana su dva poslovna prostora (Bakačeva 5, Zagreb i I. B. Mažuranić 1, Ogulin), 109 praznih stanova, 21 stan koji su koristili radnici Zavoda ili umirovljenici te šest apartmana, a pokrenut je i postupak prodaje stanova koje koriste zaštićeni najmoprimci.

Na temelju sklopljenog Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za Energetsku obnovu zajedničke poslovne zgrade HZMO-a i HZZO-a u Osijeku, u kolovozu 2019. započelo se s izvođenjem radova na ugradnji dizala i obnovi vanjske ovojnice poslovne zgrade.

Informatički sustav Zavoda

U 2019. godini nastavljeno je redovito obnavljanje korisničke i infrastrukturne opreme. Intenzivno se radilo na provedbi projekta modernizacije računalnih komponenti (središnje računalo, računalna mreža, distribuirana okolina) nabavom nove opreme, konsolidiranjem postojeće te uvođenjem novih inačica operativnih sustava. Moderniziran je ispisni sustav prijelazom na pojedinačni ispis na A4 format (središnje računalo) te je konsolidirana ispisna okolina na razini Zavoda. Na području aplikativnog razvoja završeni su važni projekti radi podrške provedbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju i ostalih pratećih zakona u okviru mirovinske reforme od 1. siječnja 2019., kao i radi podrške provedbi Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Realizirani su projekti na području doplatka za djecu primjenom EU propisa te projekti kojima je poboljšana interakcija s korisnicima usluga Zavoda (npr. povezivanje informacijskog sustava Zavoda sa servisom START). Na području e-poslovanja proširen je broj institucija s kojima Zavod razmjenjuje podatke elektroničkim putem radi učinkovitijeg pružanja usluga korisnicima Zavoda (uspostava elektroničke komunikacije sa sudovima putem NIAS sustava). Povećan je i broj institucija s kojima se automatski razmjenjuju podaci (uključene su nove banke).

U 2019. godini nastavljena je provedba informatičkog školovanja radnika iz Sektora za informatiku koje je financirano sredstvima EU, a na području informacijske sigurnosti uveden je certificirani sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS) prema međunarodnoj normi ISO/IEC 27001:2013.

Javnost rada Zavoda

U Zavodu se kontinuirano, pa tako i u 2019., pridavala velika pozornost unaprjeđivanju javnosti rada i odnosa Zavoda s javnošću. Osobita pozornost usmjeravala se na približavanje rada Zavoda osiguranicima, korisnicima prava i medijima, odnosno ukupnoj javnosti, osiguravanjem dostupnosti aktualnih i traženih informacija na više načina, a najčešće: izravnim kontaktom s osiguranicima i korisnicima, organiziranjem tematske konferencije, okruglog stola, panel-rasprave, gostovanja u TV i radijskim emisijama, davanjem intervjua, preko internetskih stranica, društvenih mreža, web-servisa, od kojih je najznačajniji, već niz godina, onaj koji pruža mogućnost besplatnog informativnog izračuna svote mirovine, izdavanjem stručno-informativnih publikacija te brošura i letaka.

Najznačajnija aktivnost u interaktivnom odnosu s korisnicima odvijala se u okviru rada korisničkog infocentra kojim je omogućeno da se na svaki upit pozivatelja odgovori izravno, a kada je trebalo provjeriti i utvrditi činjenično stanje, odgovoreno je u kratkom roku. Medijski su promovirane značajnije aktivnosti Zavoda, kao što je pojačana kampanja vezana uz izmjene/dopune Zakona o mirovinskom osiguranju, Zakona o doplatku za djecu i Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, suradnja Zavoda i Hrvatske pošte te druge aktivnosti i događanja u Zavodu.

Posebne medijske i informativne aktivnosti (nastupi na radiju i televiziji, sudjelovanje na okruglim stolovima, posebnim skupovima i konferencijama), tzv. obavijesne kampanje vodile su se tijekom čitave 2019. godine, prema potrebi. Teme su se najčešće odnosile na informiranje javnosti o provedbi novog zakonodavnog okvira za cjelovito uređenje mirovinskog sustava generacijske solidarnosti i doplatka za djecu te određivanja mjerodavnog zakonodavstva i prijenosa mirovinskih prava kao i promociju elektroničkih usluga Zavoda u okviru usluge e-Građani.

Medijske objave pratile su se radi bolje pripreme tema važnih za javnost te zbog ocjene medijske uspješnosti predstavljanja rada Zavoda javnosti. Prema analizama, Zavod je i u 2019. postigao pozitivan medijski (PR) učinak.

IX. SAŽETAK

1. Uvod

Predmet ovoga Izvješća je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti i rad Zavoda. Poslovi iz mjerodavnosti Zavoda u protekloj godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda te prema Godišnjem planu rada Zavoda koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda. Na dan 31. prosinca 2019. u Zavodu je evidentirano 1 241 111 korisnika mirovine i 1 545 192 osiguranika. Omjer između korisnika i osiguranika u 2019. godini nešto je povoljniji nego u posljednjih nekoliko godina i bio je 1 : 1,25 (u 2017. godini omjer je bio 1 : 1,20, a u 2018. bio je 1 : 1,22).

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 42,806 mlrd. kn, a rashodi 42,724 mlrd. kn. Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 40,898 mlrd. kn, a u strukturi ostvarenih ukupnih rashoda čine 95,72%. U odnosu na 2018. godinu veći su za 4,2% (povećanje rashoda za mirovine i mirovinska primanja isto je kao 2018. i odnosu na 2017.).

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2019., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.507,03 kn, a udio te mirovine u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2019. iznosio je 38,22%. Prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.806,67 kn ili 42,79% prosječne netoplaće za prosinac 2019.

Prosječna starosna mirovina (ostvarena prema ZOMO-u) za prosinac 2019. iznosila je 2.718,08 kn ili 41,44% prosječne netoplaće za prosinac 2019., a prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila je 2.806,67 kn ili 42,79% prosječne netoplaće za prosinac 2019.

Osim mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke ostvarivanja prava na doplatak za djecu. Rashodi za doplatak za djecu za 2019. iznosili su 1,347 mlrd. kn, a u strukturi ukupnih rashoda čine 3,15%. U odnosu na 2018. godinu, rashodi za doplatak za djecu veći su za 40,645 mlrd. kn ili 3,1% zbog povećanog prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 8,5% i prosječnog broja djece za 6,4%. Doplatak za djecu je u 2019. koristilo prosječno 152 246 korisnika, za prosječno 295 257 djece, a doplatak za djecu iznosio je prosječno 379,90 kn po djetetu.

Tijekom 2019. Zavodu je podneseno ukupno 482 546 zahtjeva za priznanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga su 472 409 zahtjeva u prvom stupnju, a 10 137 zahtjeva u drugom stupnju. Zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2019. na rješavanju bilo ukupno 547 939 zahtjeva o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje) i doplatka za djecu, od kojih su riješena 492 272 zahtjeva ili 89,84%.

2. Stanje sustava mirovinskog osiguranja međugeneracijske solidarnosti

Na dan 31. prosinca 2019. u Zavodu su evidentirana 1 545 192 osiguranika. Od toga je evidentirano 689 059 (44,59%) osiguranika mlađih od 40 godina, 412 378 (26,69%) osiguranika u dobi od 40 do 49 godina, 347 186 (22,47%) osiguranika u dobi od 50 do 59 godina i 96 569 (6,25%) osiguranika u dobi od 60 i više godina.

U 2019. godini ukupno je evidentirano 50 220 korisnika koji su prvi put ostvarili pravo na mirovinu (37 102 starosne i prijevremene starosne mirovine, 2 454 invalidske mirovine i 10 664 obiteljske mirovine), što je smanjenje od 1,67% u odnosu na 2018. godinu, kada je evidentirano 51 075 novih korisnika.

Prosječan mirovinski staž korisnika starosne mirovine iznosi 32 godine, korisnika prijevremene starosne mirovine 36 godina, korisnika invalidske mirovine 22 godine te korisnika obiteljske mirovine 28 godina. Prosjek mirovinskog staža svih korisnika mirovina ostvarenih prema ZOMO-u iznosi 31 godinu, a u posljednjih deset godina prosječni mirovinski staž povećao se za jednu godinu.

U ukupnom broju korisnika mirovina prema ZOMO-u najveći broj korisnika je u dobnoj skupini od 65 do 69 godina (272 132 korisnika odnosno 23,72%), udio korisnika u mlađim dobnim skupinama blago se smanjuje, a istodobno se povećava udio korisnika u starijim dobnim skupinama.

Od ukupno 1 241 111 korisnika mirovine, u koje su uključeni i korisnici mirovina Hrvatske vojske, hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i Hrvatskog vijeća obrane, evidentirano je 823 069 (66,32%) korisnika starosne mirovine, u koji broj je uključeno 85 367 korisnika kojima je s navršenom životnom dobi za starosnu mirovinu invalidska mirovina prevedena na starosnu mirovinu. Invalidsku mirovinu ostvario je 181 871 korisnika (14,65%), a obiteljsku mirovinu 236 171 korisnik (19,03%).

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju za prosinac 2019., umanjena za porez, prirez i doprinos za zdravstveno osiguranje, iznosila je 2.507,03 kn, a njen udio u prosječnoj netoplaći u RH za prosinac 2019. iznosio je 38,22%. Prosječna mirovina bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju iznosila je 2.806,67 kn ili 42,79% prosječne netoplaće.

Od 1. siječnja 2019. mirovine su usklađene za 1,15%, a od 1. srpnja 2019. za 2,44%.

3. Ustrojstvo Zavoda, ljudski potencijali i informacijska tehnologija Zavoda

Ustrojstvo

Zavodom, prema Zakonu, upravlja Upravno vijeće (ima devet članova) koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, a djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti utvrđeni su Statutom koji donosi Upravno vijeće i potvrđuje Vlada Republike Hrvatske. Zavodom rukovodi ravnatelj, koji je odgovoran za zakonitost rada Zavoda. Ravnatelj ima zamjenika te šest pomoćnika (za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, za mirovinsko osiguranje, za provedbu uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, za pravne, opće i poslove gospodarenja imovinom Zavoda, za ekonomske poslove i za informatiku) koji vode, koordiniraju, organiziraju i kontroliraju poslove sektora kojim rukovode, pružaju stručnu pomoć ravnatelju u obavljanju poslova iz njihova djelokruga i ovlašteni su davati naloge i upute za rad iz svoga djelokruga predstojnicima područnih službi/ureda, načelnicima i drugim radnicima Zavoda. Ravnatelja, zamjenika i pomoćnike ravnatelja Zavoda imenuje Vlada Republike Hrvatske. Zavod obavlja poslove u jedinstvenoj stručnoj službi koja je organizirana prema teritorijalnom načelu u Središnju službu, smještenu u Zagrebu, područne službe (5), područne urede (14), uglavnom smještene u gradovima – sjedištima županija, i ispostave (92), smještene u gradovima i općinama u Republici Hrvatskoj.

Ljudski potencijali

Ljudski potencijali koji predstavljaju ukupna znanja, vještine, sposobnosti, kreativne mogućnosti i motivaciju kojom raspolaže Zavod, jedan su od ključnih resursa Zavoda. Upravljanje i razvoj ljudskih potencijala jedan je od zadanih ciljeva za ostvarenje vizije Zavoda kao moderne javne ustanove koja na najvišoj europskoj razini, poštujući najviše standarde ažurnosti i kvalitete te koristeći suvremenu tehnologiju i informatizaciju, pruža osiguranicima i korisnicima cjelovite i kvalitetne usluge u optimalnim rokovima, uz smanjenje ukupnih troškova poslovanja.

U skladu s uvođenjem nove koncepcije obavljanja poslovnih procesa, odnosno centralizacije potpornih poslovnih procesa u Zavodu, stupanjem na snagu novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje 1. studenoga 2019. u Uredu za upravljanje i razvoj ljudskih potencijala objedinjena je funkcija upravljanja i razvoja ljudskih potencijala i dosadašnja funkcija administrativno-kadrovskih poslova za cijeli Zavod.

Na radnopravni status radnika Zavoda primjenjuje se Zakon o radu, Zakon o plaćama u javnim službama, Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, Temeljni kolektivni ugovor za službenike i namještenike u javnim službama, Kolektivni ugovor za Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i opći akti Zavoda.

U okviru poslova upravljanja i razvoja u 2019. godini posebno se izdvajaju:

1. projekt Uspostava sustava za upravljanje ljudskim potencijalima HZMO-a
2. edukacije i razvoj zaposlenika Zavoda te unaprjeđenje procesa u području upravljanja ljudskim potencijalima
3. analiza i praćenje kadrovskih promjena i strukture zaposlenika Zavoda.

Na kraju 2019. u Zavodu su bila zaposlena 2742 radnika, 107 više nego na kraju 2018., odnosno broj zaposlenih povećan je za 3,99%. U navedenom razdoblju radni odnos prestao je za ukupno 201

radnika, i to: za 89 radnika zbog odlaska u mirovinu, za 66 radnika zbog sporazumnog prestanka ugovora o radu, za 27 radnika zbog isteka rada na određeno vrijeme, za 4 radnika zbog premještanja po potrebi službe u tijela državne uprave, odnosno jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, za 10 radnika zbog ostalih načina prestanka ugovora o radu, a 5 radnika je umrlo. Radi održavanja kontinuiteta poslovanja Zavoda u 2019., zbog prestanka radnog odnosa navedenih radnika, tijekom 2019. prema javnim natječajima iz 2018. i 2019., na temelju suglasnosti Ministarstva rada i mirovinskoga sustava, zaposlena su 323 radnika, i to: na poslovima VSS 136 radnika, na poslovima VSS 78 radnika i 109 radnika na poslovima SSS. Također, u 2019. godini 3 radnika su po potrebi službe premještena iz tijela državne uprave na rad u Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

Informacijska i komunikacijska tehnologija

Informacijska i komunikacijska tehnologija Zavoda bitni je i sastavni dio provedbe mirovinskog osiguranja. Poslovi provedbe mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u informatičkom sustavu Zavoda u 2019. ostvarivali su se u uvjetima pouzdanog informacijskog sustava kao podrške svim zahtjevima ovih poslovnih procesa. Tijekom 2019. informatički su podržavani postupci zaprimanja zahtjeva, kompletiranja spisa, izračuna mirovina, automatskog donošenja rješenja, automatske naknadne doznake i redovitih doznaka preko pošte i banaka. Informatička projektna rješenja usklađivala su se s informacijskim sustavom REGOS-a, informacijskim sustavom Porezne uprave i ostalim povezanim institucijama.

Tijekom 2019. poslovi upravljanja i podrške informacijskim sustavima Zavoda odvijali su se paralelno u području podrške informacijskim sustavima Zavoda i u području razmjene podataka s drugim institucijama i državama.

U 2019. u Sektoru za informatiku zaprimljeno je 2 609 pisanih korisničkih zahtjeva koji su se odnosili na održavanje postojećih aplikacija i na nove poslove/projekte.

Tijekom 2019. novo središnje računalo stavljeno je u punu funkciju. Povećan je kapacitet i napravljena reorganizacija arhivskih diskovnih sustava. DB2 i IMS sustav za upravljanje bazama podataka nadograđen je na novu inačicu u svim podsustavima (sistemski, testni i produkcijski). Virtualizirana poslužiteljska okolina povezana je sa središnjim diskovnim sustavom za pristup Oracle bazama podataka. Stavljeni su u funkciju novi IMB Power poslužitelji na kojima je napravljena migracija i konsolidacija Oracle baza podataka. Računalne komponente distribuirane okoline (poslužitelji, radne stanice) nadograđene su na nove inačice operativnih sustava i korisničkih aplikacija. Nastavljeno je s postupkom prelaska s fizičkih na virtualne poslužitelje te podizanja sigurnosti na razini cjelokupne računalno-komunikacijske okoline Zavoda.

Na temelju registriranih prijava u Servisnom centru, tijekom 2019. zaprimljena su 25 454 zahtjeva i radna naloga korisnika informatičke opreme Zavoda u vezi s instalacijom, podešavanjem, rukovanjem i premještanjem korisničke informatičke opreme, utvrđivanjem i otklanjanjem kvarova, pomoći pri uporabi aplikacija i informatičke opreme, otvaranjem korisničkih računa i dodjelom ovlasti za informatičke usluge.

Kontinuiranim nadzorom, upravljanjem resursima središnjeg računala u tri smjene i potporom korisnicima omogućeno je više od 880 različitih transakcija online obrade podataka na središnjem računalu, s ukupnim učinkom od 62 477 017 transakcija, uz korištenje 3 087 osobnih i prijenosnih računala, 1 517 laserskih pisača integriranih u informatičku mrežu koja povezuje 125 lokacija Zavoda. U 2019. s drugim subjektima (pošta, banke, FINA, REGOS, javni sektor, nositelji mirovinskog osiguranja iz drugih država i domovi umirovljenika) razmijenjeno je više od 10 000 datoteka.

Tehnička podrška za prijave i odjave osoba na mirovinsko osiguranje (e-prijave) u 2019. godini zaprimila je 4 500 zahtjeva koje je uspješno i zatvorila. U sklopu projekta modernizacije informacijskog sustava HZMO-a nabavljena je nova informatička korisnička oprema kojom je zamijenjena oprema starija od devet godina.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dobio je certifikat prema međunarodnoj normi ISO/IEC 27001:2013 za sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS). Zavod je provedbom projekta Implementacija ISMS sustava za upravljanje informacijskom sigurnošću implementirao cjelovit sustav upravljanja informacijskom sigurnošću (ISMS) prema međunarodnoj normi ISO/IEC 27001:2013 te tako postao prvo tijelo državne i javne uprave koje je u ovakvom opsegu implementiralo ISO 27001 normu.

4. Upravljanje Zavodom - rad Upravnog vijeća Zavoda

U 2019. Upravno vijeće održalo je 14 sjednica (od toga šest elektroničkim putem), a razmotrene su ukupno 54 točke dnevnog reda.

Vezano uz *opća pitanja*, Upravno vijeće donijelo je Izmjene i dopune Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Godišnji plan rada Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. te Izvješće o radu i poslovanju Zavoda za 2018., koje je upućeno Hrvatskom saboru, nadležnom ministarstvu te umirovljeničkim udrugama.

U sklopu problematike *financijskog poslovanja Zavoda*, Upravno vijeće donijelo je Odluku o usvajanju Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. godinu, Odluku o usvajanju Izmjena i dopuna Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2019. te Odluku o usvajanju Financijskog plana Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2020. godinu. Razmotrilo je i usvojilo Izvješće o financijskom poslovanju Zavoda za 2018. te Izvješće o financijskom poslovanju sredstvima doplatka za djecu za 2018. godinu. Upravno vijeće kontinuirano je nadziralo financijsko poslovanje Zavoda te je ocijenilo da se ono odvijalo u skladu i u okvirima financijskog plana, planiranih mjera štednje i u skladu s mjerama smanjenja materijalnih rashoda Zavoda.

Upravno vijeće donijelo je odluke o usklađivanju mirovina od 1. siječnja 2019. i 1. srpnja 2019., odluke o najnižoj mirovini za jednu godinu mirovinskog staža od 1. siječnja 2019. i 1. srpnja 2019., odluke o osnovici za određivanje naknade zbog tjelesnog oštećenja i o usklađivanju novčanih naknada zbog tjelesnog oštećenja od 1. siječnja 2019. i 1. srpnja 2019., Odluku o visini najniže mirovine hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata za godinu 2019., Odluku o osnovicama za utvrđivanje vrijednosnog boda prema osobnom činu, ustrojbenom mjestu i zvanju hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata za godinu 2018. te Odluku o faktoru osnovne mirovine od 1. siječnja 2019.

Vezano uz *normativnu djelatnost*, Upravno vijeće donijelo je pet (5) pravilnika, i to: *Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vođenju matične evidencije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje*; *Pravilnik o uvjetima i načinu prodaje stanova u vlasništvu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje zaštićenim najomprimcima*; *Pravilnik o izmjeni Pravilnika o postupku naknadne uplate doprinosa otpisanih zbog zastare ili nenaplativosti za osiguranike koji su sami za sebe obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa*; *Pravilnik o imovinskopравnim tražbinama* i *Pravilnik o postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje*.

Sjednice Upravnog vijeća prezentirane su javnosti priopćenjima upućenima sredstvima javnog priopćavanja (medijima) te objavom donesenih općih akata na internetskoj stranici Zavoda.

5. Ostvarivanje prava i rad stručne službe Zavoda

Rješavanje o pravima iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu u upravnom postupku

U tuzemnom osiguranju, u izvještajnom je razdoblju u prvom i drugom stupnju podneseno 143 565 novih zahtjeva, što je znatno povećanje broja novih zahtjeva (gotovo 10%) u odnosu na prethodnu godinu, kada je bilo 133 490 novih zahtjeva. Na rješavanju je bilo ukupno 177 790 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja, od toga je riješeno 150 055 zahtjeva ili 84,40%, što je bolje izvršenje nego prethodne godine, a posebno s obzirom na povećani broj zahtjeva.

U inozemnom osiguranju, u izvještajnom su razdoblju u prvom i drugom stupnju podnesena 120 992 zahtjeva, što je 9 441 zahtjev više nego u 2018. godini. Ukupno s prenesenim zahtjevima iz prethodne godine na rješavanju je bilo 142 217 zahtjeva, od toga su riješena 121 092 zahtjeva ili 85,15%.

Tijekom 2019., u Zavodu je na rješavanju bilo ukupno 547 939 zahtjeva za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje i doplatka za djecu, matična evidencija, prvi i drugi stupanj), a ukupno su riješena 492 272 zahtjeva ili 89,84%, što je više u odnosu na prethodnu godinu kada je riješeno 483 768 zahtjeva (ili 88,11% od ukupnog broja zahtjeva na rješavanju).

U Zavodu su se u 2019. vodila ukupno 13 403 drugostupanjska postupka, u koje su uključeni i postupci prema zahtjevima za određivanje mjerodavnog zakonodavstva primjenom uredbi Europske unije, kao i mjerodavnog zakonodavstva primjenom pravnih propisa Europske unije, a u podatke o doplatku za djecu uključeni su i podaci o žalbama na rješenja o priznavanju prava na doplatka za djecu primjenom uredbi Europske unije. Tijekom 2019., od ukupnog broja predmeta riješeno je 10 497 ili 78,32%, što je više nego prethodne godine, kada je riješeno 9 489 žalbi ili 74,39%.

Tijekom 2019., na rješavanju je bilo ukupno 618 tužbi na drugostupanjska tuzemna rješenja Zavoda, što je znatno povećanje u odnosu na prethodnu godinu, kada ih je bilo 488. Od toga je riješeno, tj.

odgovoreno je na tužbu i spis je upućen na regionalne upravne sudove radi donošenja presude, odnosno Visokom upravnom sudu radi rješavanja žalbe na prvostupanjsku presudu u ukupno 550 ili 89,00%, što je više nego prethodne godine, bez obzira na povećani broj predmeta koji su na rješavanju (83,40%). Na kraju 2019. ostalo je neriješenih 68 spisa u kojima se vodi upravni spor.

U provedbi Zakona o doplatku za djecu u 2019. na rješavanju je u prvom i drugom stupnju u tuzemnom osiguranju zajedno s neriješenim zahtjevima iz prethodne godine bilo ukupno 218 412 zahtjeva. Od toga je ukupno riješeno 215 245 zahtjeva ili 98,55%.

Provedba uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju

U 2019. godini zaprimljeno je 44 977 novih zahtjeva za priznanje prava na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, što je 7% više nego u 2018. (42 033). Iz 2018. godine ostalo je neriješeno 18 665 zahtjeva, tako da je u 2019. godini bilo ukupno na rješavanju 63 642 zahtjeva. Od ukupnog broja riješena su 44 933 zahtjeva, odnosno 71%, što je 5% više nego u 2018. godini (42 799).

Tijekom 2019. Zavod je zaprimio 74 170 zahtjeva za određivanje mjerodavnog zakonodavstva (izdavanje potvrde A1- izaslanici radnici te čl. 16. Uredbe EU 883/2004), što je 9% više nego u 2018. godini. Zajedno s prenesena 1 772 neriješena zahtjeva iz 2018. godine, na rješavanju su ukupno bila 75 942 zahtjeva. Od toga je riješeno 74 527 zahtjeva, odnosno 98%, a 95,5% zahtjeva riješeno je u roku do dva mjeseca (u pravilu se zahtjevi za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje na osiguranika rješavaju u najkraćem mogućem roku, često i u roku 24 sata). Neriješeno je ostalo 1 415 zahtjeva, što je 20% neriješenih zahtjeva manje nego na kraju 2018. godine.

U 2019. zaprimljena su 6 124 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatku za djecu primjenom uredbi EU, što je 41% više nego u 2018. godini (4 330). Iz 2018. ostalo je neriješeno 3 356 zahtjeva, tako da je tijekom 2019. ukupno bilo na rješavanju 9 480 zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatku za djecu primjenom uredbi EU. Od ukupnog broja riješeno je 5 850 (62%), što je 75% više riješenih predmeta nego u 2018. godini.

Uz zahtjeve za priznanje prava na doplatku za djecu u Republici Hrvatskoj (upravni postupci), u Zavodu se u skladu s uredbama EU vode i nepravni postupci za ostvarivanje prava na doplatku u nekoj drugoj državi EU u kojoj su zaposleni državljani Republike Hrvatske. Iz godine u godinu u Zavodu se bilježi znatan porast takvih postupaka te je samo u 2019. godini zaprimljeno novih 14 688 predmeta (49% više nego u 2018.), tako da je ukupno na rješavanju bilo 24 527 predmeta. Riješeno je 15 846 predmeta (64% od ukupnog broja na rješavanju), što je 2,75 puta više nego u 2018. (5 757).

Tijekom 2019. godine zaprimljeno je ukupno 1 875 žalbi na rješenja donesena primjenom pravnih propisa EU i međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju (mirovine, određivanje mjerodavnog zakonodavstva i doplatku za djecu), što je 17% više nego u 2018. godini.

Matična evidencija osiguranika i staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem

Na dan 31. prosinca 2019. u matičnoj evidenciji evidentirana su 1 545 192 aktivna osiguranika.

Sustav e-prijava znatno je unaprijeđen, a usluga je proširena na sve kategorije obveznika i osiguranika. Omogućeno je automatsko ažuriranje e-prijava u baze Zavoda. Udio e-prijava u ukupnom broju prijava je 90,17%. Ujedno, Zavod je svojim korisnicima omogućio uvid u osobne podatke, podatke o radnopravnom statusu, izdavanje ERPS potvrda, potvrde o stažu osiguranja i plaći te obavijesti o ostvarenom drugom dohotku putem sustava e-Građani.

U elektroničkoj usluzi Zavoda za uspostavljanje e-prijava na mirovinsko osiguranje uvedena je nova funkcionalnost za registraciju korisnika: e-pristupni list.

Tijekom 2019. redovito su se obrađivale sve vrste različitih prijava koje se odnose na osiguranje. Prijavno-odjavni podaci obrađeni su u matičnoj evidenciji u propisanim rokovima, a povećanje obuhvata prijava o stažu i plaći bio je jedan od prioritetnih poslova Zavoda. Prosječni obuhvat prijava o utvrđenom stažu osiguranja i plaći za zaposlene radnike u odnosu na prijave na osiguranje je 97,92% za razdoblje od 1970. do 2017.

Tijekom 2019. prikupljeno je 33 886 prijava MPP-1 za razdoblje 1970.-2002. te 22 964 prijave u postupku pretkompletiranja prema izrađenim ispisima. Izvedeni su podaci o stažu osiguranja i osnovicama za 2018. za radnike zaposlene kod pravnih i fizičkih osoba s obuhvatom od 96,09%. Također su izvedene konačne obrade podataka za 2015., 2016. i 2017. godinu te obrada podataka za sezonske radnike u poljoprivredi za razdoblje 2012. - 2016. godine.

U postupcima kontrole podataka o kojima ovise prava iz mirovinskog osiguranja, redovitom kontrolom obuhvaćena su 827 058 osiguranika zaposlena kod 16 835 obveznika (pravnih i fizičkih osoba) te su izrađena 21 969 zapisnika o obavljenoj kontroli. Od tog broja, 1 357 zapisnika dostavljeno je Poreznoj upravi na daljnju nadležnost zbog utvrđenih nepravilnosti. Za kontrolirane godine ukupno je izvedeno/prikupljeno 736 409 prijava MPP-1, odnosno 17 003 prijave o promjeni podataka o stažu osiguranja i plaći.

U okviru poslova matične evidencije ažurno su vođeni postupci donošenja rješenja o utvrđivanju svojstva osiguranika i prijavno-odjavni podaci. Tijekom 2019. riješeno je ukupno 16 330 zahtjeva za utvrđivanje staža i svojstva osiguranika te 1 631 zahtjev za utvrđivanje staža osiguranja sezonskih radnika u poljoprivredi.

Također, obavljani su i poslovi kompletiranja podataka u povodu obavijesti osiguranika o namjeri podnošenja zahtjeva za priznanje prava na starosnu odnosno prijevremenu starosnu mirovinu te je tijekom 2019. zaprimljeno 23 867 zahtjeva (obavijesti), a riješena su 18 884 zahtjeva.

U nadležnosti područnih službi/ureda izdano je tijekom 2019. ukupno 96 060 potvrda za potrebe ovršnog postupka, izdana je 93 561 potvrda o stažu osiguranja i plaći, od toga je 91 965 potvrda u elektroničkom obliku te 12 162 obavijesti o ostvarenom drugom dohotku, od toga 11 568 u elektroničkom obliku. Isto tako izdano je 894 720 potvrda o radnopravnom statusu osiguranika, od toga je 272 926 potvrda izdano u elektroničkom obliku (48 252 više nego u 2018.).

U 2019., u drugostupanjskom postupku u matičnoj evidenciji riješen je 991 predmet, a u postupku revizije predmeta o priznatom svojstvu osiguranika odnosno mirovinskom stažu, koja se obavljala u skladu s člankom 136. ZOMO-a, riješeno je ukupno 10 357 predmeta.

Imovinskopravno poslovanje

Imovinskopravno poslovanje Zavoda obuhvaća rješavanje predmeta naknade štete i stjecanja bez osnove, u skladu s člankom 161. i člankom 166. ZOMO, raskide ugovora i povrat neopravdanih sredstava dodijeljenih za zapošljavanje invalida rada, sudske sporove u vezi s nekretninama, zastupanje Zavoda u predmetima koji se vode protiv Zavoda (tzv. pasivni sporovi), pružanje pravne pomoći stranim nositeljima osiguranja, postupke u vezi sa Zakonom o nastavku isplate dokupljenih mirovina (Royal međugeneracijska solidarnost) itd.

Tijekom 2019. godine nastavljen je rad na predmetima prisilne naplate tražbina u inozemstvu putem angažiranih odvjetničkih ureda u BiH i R Sloveniji, s obzirom na to da pravni zastupnici koji zastupaju Zavod nemaju ovlasti, odnosno zakonske mogućnosti za zastupanje Zavoda na stranim sudovima.

Nadalje, tijekom 2019. intenzivirani su poslovi vezani uz gospodarenje nekretninama Zavoda, poslovi naplate, odnosno povrata troškova upravnog spora plaćenih bez pravne osnove te poslovi davanja pravnog mišljenja vezano uz isplate udjela u Umirovljeničkom fondu.

Najznačajniji dio imovinskopravnog poslovanja i nadalje se odnosi na naknadu štete nanесene Zavodu isplatom invalidske i obiteljske mirovine te isplatom naknade zbog tjelesnog oštećenja. Ovu štetu Zavod potražuje prema isplatama mirovinskih primanja koja se odnose na određeno razdoblje ili potražuje ukupnu odnosno kapitaliziranu štetu u mirnom postupku podnošenjem odštetnog zahtjeva, a u slučaju neuspjeha, ako se šteta ne podmiri u mirnom postupku, pokreću se sudski postupci prema odgovornima za štetu (osiguravajućim društvima, poslodavcima ili fizičkim osobama).

U predmetima naknade štete s inozemnom oznakom (INZ) rješavaju se odštetni zahtjevi uz postojanje inozemnog elementa u slučajevima kada se ozljeda dogodila u inozemstvu ili ju je u Republici Hrvatskoj prouzročio strani državljanin – osiguranik inozemnog osiguravajućeg društva. Odštetni zahtjev tada se podnosi izravno stranom osiguravajućem društvu ili poslodavcu, odnosno Hrvatskom uredu za osiguranje ili nekom hrvatskom osiguravajućem društvu (ovisno o Zakonu o osiguranju).

U 2019. Zavod je u predmetima naknade štete i nepripadnih isplata mirovinskih primanja i doplatka za djecu naplatio iznos od ukupno 52.572.241,60 kn. Na osnovi preuzetih obveza od "Royal međugeneracijske solidarnosti" od dužnika pravne osobe Luka Rijeka d.d. u 2019. naplaćeno je približno 4.000.000,00 kn potraživanja za dokupljeni staž.

Javnost rada Zavoda i odnosi s javnošću

Poslovi koji proizlaze iz javnosti rada Zavoda u 2019. godini obuhvaćali su suradnju s medijima, komunikaciju s osiguranicima i korisnicima prava putem infotelefona i elektroničkom poštom, objavu podataka i informacija u Narodnim novinama, publikacijama i na internetskoj stranici Zavoda,

rješavanje zahtjeva za pristup informacijama te izdavanje stručno-informativnih publikacija Zavoda (pisanih i elektroničkih). Interno obavješćavanje radnika Zavoda provodilo se objavom na oglasnim pločama i na intranetskoj mreži Zavoda.

U sklopu odnosa s *medijima*, Zavod je javnosti davao priopćenja o aktualnim informacijama o radu i poslovanju, o radu njegovih tijela te o radu stručne službe. U 2019. poslana su 33 priopćenja za medije te je odgovoreno na 120 (pisanih) upita novinara.

Komunikacija s osiguranicima odvijala se putem redovitih komunikacijskih kanala Zavoda, tj. infotelefona, internetskih stranica Zavoda te pisanim i elektroničkim putem, a dinamika i intenzitet bili su vezani uz aktualnost problematike. Putem *infotelefona* u 2019. preuzeto je 43 945 poziva (8 214 poziva više nego u 2018.).

U 2019., na internetskoj stranici Zavoda zabilježeno je 1 284 246 posjeta korisnika, koji su pregledali 9 353 572 stranice. O radu Zavoda javnost je informirana i preko profila Zavoda na društvenim mrežama LinkedIn (67 objava), Facebook (95 objava), Twitter (39 objava) i YouTube (9 videomaterijala). U rubrici Postavite pitanje (web-obrazac), elektroničkim putem u 2019. odgovoreno je na 18 578 pitanja (14,20% više nego u 2018.).

Pisanim putem odgovaralo se na *zahtjeve za pristup informacijama*. Zavodu su u 2019. podnesena 32 zahtjeva prema Zakonu o pravu na pristup informacijama, od toga je riješeno 29 zahtjeva, a ustupljena 3 zahtjeva. Svi zahtjevi obrađeni su, a odgovoreno je na način i u roku (15 dana) utvrđenim Zakonom.

U ostvarivanju javnosti rada važno mjesto i u 2019. godini imalo je *izdavanje stručno-informativnih publikacija* Zavoda. Zbog iznimne važnosti, digitalna publikacija *Statističke informacije HZMO-a* (koja je izlazila tromjesečno) u 2019. počinje izlaziti mjesečno. Također, redovito je objavljivana i mjesečni prilog *Mirovinski vodič HZMO u Hrvatskom umirovljeničkom listu i info.HZMO u publikaciji SUH-a Glas umirovljenika*. Izrađeno je 20 informativnih brošura iz različitih područja rada Zavoda, koje su dostupne na infošalterima u područnim službama/uredima i Središnjoj službi te na internetskoj stranici Zavoda.

6. Financijsko poslovanje

Financijsko poslovanje Zavoda

Ukupni prihodi i primici Zavoda za 2019. ostvareni su u iznosu od 42.806.056.406 kn i u odnosu na 2018. godinu veći su za 4,4%. Ukupni rashodi i izdaci za 2019. ostvareni su u iznosu od 42.724.709.586 kn i u odnosu na 2018. veći su za 4,2%. Višak prihoda i primitaka iznosi 81.346.820 kn.

Rashodi za mirovine i mirovinska primanja iznosili su 40.898.172.541 kn, što čini 95,72% ukupnih rashoda i u odnosu na 2018. veći su za 4,2%.

Financijski rashodi za 2019. godinu iznosili su 24.161.189 kn, od toga se 23.276.244 kn odnosi na financijske rashode za isplatu mirovina, a 884.945 kn na ostale financijske rashode Zavoda (bankarske usluge, usluge platnog prometa, zatezne kamate i kamate za primljene kredite i zajmove). U strukturi ukupnih rashoda financijski rashodi čine 0,06%. U odnosu na 2018. godinu manji su za 11,4% zbog smanjenog broja korisnika kojima se mirovina isplaćuje preko pošte.

Rashodi za doplatu za djecu za 2019. iznosili su 1.346.880.295 kn, a u strukturi ukupnih rashoda čine 3,15%. U odnosu na 2018. godinu veći su za 3,1% zbog povećanog broja korisnika i broja djece radi povećanja trećeg cenzusa prema Izmjenama i dopunama Zakona o doplatku za djecu od 1. srpnja 2018.

Rashodi za zaposlene za 2019. godinu iznosili su 308.827.247 kn, čine 0,72% ukupnih rashoda Zavoda, a u odnosu na 2018. godinu veći su za 6,2% ili 18.078.885 kn.

Materijalni rashodi u 2019. godini iznosili su 85.387.731 kn i u odnosu na 2018. godinu manji su za 0,1%, a u strukturi ukupnih rashoda čine 0,20%. Vrijednosno najznačajniji materijalni rashodi najvećim se dijelom odnose na rashode za usluge koji su u odnosu na 2018. godinu veći za 2,4%, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za računalne usluge, usluge tekućeg i investicijskog održavanja i rashoda za zdravstvene usluge.

Poslovanje sredstvima za doplatku za djecu

Prema odredbama članka 31. Zakona o doplatku za djecu, sredstva za financiranje doplatka za djecu osiguravaju se u državnom proračunu. Sredstva za doplatku za djecu za 2019. godine ostvarena su u iznosu od **1.346.880.295 kn** i u odnosu na 2018. godinu veća su za 3,1%.

Ukupni prihodi za 2019. ostvareni su u iznosu od 1.346.948.917 kn i u odnosu na 2018. godinu veći su za 40.645.331 kn ili 3,1%.

Ukupni rashodi doplatka za djecu za 2019. ostvareni su u iznosu od 1.346.880.295 kn i u odnosu na 2018. godinu veći su za 3,1% zbog povećanog prosječnog broja korisnika doplatka za djecu za 8,5% i prosječnog broja djece za 6,4%, a prosječan iznos doplatka za djecu manji je za 3,0%.

Unutar ukupnih rashoda doplatka za djecu uključena su i sredstva za isplatu pronatalitetnog dodatka (prema članku 18. Zakona o doplatku za djecu) koja su u 2019. godini iznosila 286.399.500 kn.

7. Portfelj Zavoda

Na dan 31. prosinca 2019. ukupna nominalna vrijednost portfelja Zavoda, koji obuhvaća 26 trgovačkih društava, iznosila je **1.593.764.893,00 kuna**. Na listu Zagrebačke burze uvršteno je 10 društava.

Vrijednost ukupnog portfelja Zavoda u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. smanjena je za 17.893.312,00 kuna.

U 2019. godini od gospodarenja portfeljem naplaćeno je ukupno 85.557.354,30 kn, od toga s osnove naplate dividende 38.655.388,14 kn te od prodaje portfelja 46.901.966,16 kn.

Na dan 31. prosinca 2019. potraživanja vezana uz portfelj Zavoda iznosila su 2.867.304,16 kn, od toga 2.852.754,16 kn odnosi se na potraživanje od CERP-a po osnovi prodaje dionica ili udjela te 14.550,00 kn na potraživanje po osnovi dividendi.

Hrvatsko mirovinsko investicijsko društvo d.o.o. za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (HMID) je tvrtka u 100%-tnom vlasništvu Zavoda. Svrha i djelatnost Društva je osnivanje i upravljanje investicijskim, odnosno alternativnim investicijskim fondom, u koji je prenesen dio portfelja Zavoda. HMID upravlja s dva alternativna investicijska fonda, a to su Kapitalni fond d. d. zatvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom i od studenoga 2018. HMID PLUS otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom. Nadzor nad radom HMID-a, kao i nad fondovima pod upravljanjem (Kapitalni fond i HMID PLUS) obavlja HANFA. HMID PLUS je otvoreni alternativni investicijski fond s privatnom ponudom, čije je osnivanje odobrila HANFA 17. listopada 2018., a s operativnim poslovanjem započeo je 21. studenoga 2018. Ulagatelji u Fond mogu biti pravne osobe i/ili poslovni subjekti pod uvjetom da su kvalificirani, odnosno profesionalni ulagatelji. Fond nije namijenjen malim ulagateljima. Ukupno djelovanje HMID-a u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. može se definirati kao nastavak provedbe investicijskog cilja fondova pod upravljanjem, a to je povećanje vrijednosti imovine koja je u njegovom portfelju na dulji rok. Investicijski cilj ostvaruje se ulaganjem imovine pretežito u uvrštene vlasničke vrijednosne papire (dionice), prilagođavajući pritom strukturu ulaganja tržišnim uvjetima. Od početka rada HMID-a do danas, vlasniku (Zavodu) je isplaćeno sveukupno 239,7 milijuna kuna dobiti iz poslovanja HMID-a.

Kapitalni fond d. d. je zatvoreni alternativni investicijski fond, osnovan 26. ožujka 1999. prijenosom dijela dionica iz portfelja Zavoda, koji je Zavodu pripao na temelju Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća. Stoga je Zavod 100%-tni vlasnik Kapitalnog fonda. Neto imovinska vrijednost (NIV) Kapitalnog fonda na dan 31. prosinca 2019. iznosila je 1.385.616.433 kuna. U 2019. godini Kapitalni fond ostvario je neto dobitak od 10.847.605 kuna. Ostala sveobuhvatna dobit iznosi 177.034.422 kuna, a ukupna sveobuhvatna dobit u 2019. godini iznosi 187.882.027 kuna. Vrijednost neto imovine Fonda u 2019. godini je za 187.874.186 kuna ili 15,69% viša nego prethodne godine. Od početka poslovanja neto imovina Kapitalnog fonda rasla je po prosječnoj godišnjoj stopi od 8,04%. Ukupno je od početka rada Kapitalni fond povećao svoju imovinu za **274,60%** ili za **1.015,5 milijuna kuna** i isplatio dioničaru **166,34 milijuna kuna dividende**.

8. Osvrt na izvršenje Godišnjeg plana Zavoda za 2019.

Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2019. - 2021. utvrđeni su zadaci i aktivnosti kojima će se postići provedba **općeg cilja: Osiguranje održivosti mirovinskog sustava**, definiranog Strateškim planom Ministarstva rada i mirovinskoga sustava za razdoblje 2019. - 2021. Unutar općeg cilja, kao **poseban cilj** za provedbu kojega je mjerodavan Zavod, definirano je **Unaprjeđenje provedbe mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti**.

Radi provedbe posebnog cilja, Strateškim planom Zavoda za razdoblje 2019. - 2021. utvrđeni su specifični ciljevi i definirane aktivnosti radi provedbe specifičnih ciljeva u razdoblju za koje je Strateški plan donesen, a Godišnjim planom rada Zavoda za 2019. utvrđeni su specifični ciljevi u 2019. i aktivnosti unutarnjih ustrojstvenih jedinica Zavoda kojima su se tijekom 2019. ostvarivali ciljevi definirani Strateškim planom Zavoda.

Specifični ciljevi Zavoda za razdoblje 2019. - 2021.:

- 1. Povećanje ažurnosti poslovanja Zavoda**
- 2. Unaprjeđenje administrativno-tehničke podrške sustavu.**

Radi ostvarenja navedenih specifičnih ciljeva, Godišnjim planom rada Zavoda za 2019. planirana je provedba projekata vezanih uz zakonske izmjene i projekata za unaprjeđenje rada i poslovanja Zavoda te aktivnosti u okviru redovitog poslovanja (mirovinsko osiguranje, ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu, provedba međunarodnih ugovora i propisa Europske unije koji se odnose na mirovinsko osiguranje i doplatka za djecu, pravni poslovi, uredsko poslovanje i normativna djelatnost u mjerodavnosti Zavoda, kadrovska politika i ljudski potencijali, upravljanje i gospodarenje imovinom Zavoda, ekonomsko-financijsko poslovanje Zavoda i financijsko upravljanje, nabava i investicije te održavanje i zaštita na radu, unutarnja revizija, kontrola i nadzor, informatički sustav Zavoda, javnost rada Zavoda).

Svi ključni planirani poslovi obavljeni su planiranom dinamikom i u utvrđenim rokovima.

* * *

X.

TABLIČNI PRILOG – POPIS TABLICA

	Redni broj tablice
<i>Stanje općih podataka o Zavodu (stanje 31. prosinca 2019.)</i>	1
<i>Pregled broja osiguranika i korisnika mirovina prema godinama i vrstama osiguranja</i>	2
<i>Pregled broja korisnika i prosječnih svota mirovina (korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)</i>	3
<i>Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) i izdaci za mirovinsko osiguranje prema godinama</i>	4
<i>Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj).</i>	5
<i>Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj)</i>	6
<i>Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)</i>	7
<i>Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju</i>	8
<i>Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)</i>	9
<i>Pregled medicinskog vještačenja</i>	10
<i>Pregled medicinskog vještačenja (tuzemno osiguranje)</i>	11
<i>Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora</i>	12
<i>Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu primjenom uredbi EU (prvi i drugi stupanj, upravni postupak i nepravni postupak)</i>	13
<i>Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj) bez doplatka za djecu</i>	14
<i>Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu – upravni postupak (prvi i drugi stupanj) doplatka za djecu</i>	15

* * *

STANJE OPĆIH PODATAKA O ZAVODU
stanje: 31. prosinca 2019.

Tablica 1

Redni broj	Područna služba / područni ured	OSIGURANICI		KORISNICI MIROVINA					Broj korisnika mirovina na 1000 osiguranika	DOPLATAK ZA DJECU		
		Broj	Indeks 31.12.2019. 31.12.2018.	UKUPNO			Starosna	Invalidska		Obiteljska	Broj djece	Broj korisnika
				Broj	Indeks 31.12.2019. 31.12.2018.							
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1.	BJELOVARU	31504	100,7	32601	99,4	22480	3318	6803	1035	10757	5441	
2.	DUBROVNIKU	45638	105,6	32592	101,3	24263	2232	6097	714	8882	4579	
3.	GOSPIĆU	15283	103,7	15047	99,8	10133	1224	3690	985	3368	1739	
4.	KARLOVCU	35635	100,8	36864	100,4	27019	2685	7160	1034	8131	4328	
5.	KOPRIVNICI	34113	100,3	28073	99,6	19295	3475	5303	823	10875	5430	
6.	OSIJEKU - PS	89014	101,5	80266	99,6	54415	8196	17655	902	24883	13411	
7.	POŽEGI	87911	455,4	19064	100,3	12550	2427	4087	217	9419	5166	
8.	PULJ-POLI	113630	133,0	57262	101,5	42968	4369	9925	504	11649	6729	
9.	RIJECI - PS	40729	36,6	90772	101,0	68026	6365	16381	2229	12701	6622	
10.	SISKU	39200	97,4	50016	100,4	33488	4485	12043	1276	14652	7548	
11.	SL. BRODU	19405	50,0	34628	100,4	22536	3481	8611	1784	7575	3897	
12.	SPLITU - PS	151743	102,9	109594	100,3	73683	14444	21467	722	37364	19582	
13.	ŠIBENIKU	31720	104,8	31385	100,5	21373	2759	7253	989	7989	4322	
14.	VARAŽDINU - PS	107426	102,4	66984	100,3	46132	9619	11233	624	22310	10950	
15.	VIROVITICI	21095	102,9	15695	101,5	10124	1818	3753	744	8505	4659	
16.	VUKOVARU	42589	102,1	36099	100,8	24627	3799	7673	848	17143	8710	
17.	ZADRU	55123	104,0	42101	100,9	30912	3257	7932	764	13923	7224	
18.	ZAGREBU - PS *	583434	102,7	368396	100,2	270549	35174	62673	631	68635	34993	
	UKUPNO	1545192	102,5	1147439	7596,9	814573	113127	219739	743	298761	155330	
19.	HRVATSKA VOJSKA	-	-	15647	22,0	6054	8493	1100	-	-	-	
20.	HRVATSKI BRANITELJI	-	-	71293	1053,9	2442	54301	14550	-	-	-	
21.	HRVATSKO VIJEĆE OBRANE	-	-	6732	0,5		5950	782	-	-	-	
	SVEUKUPNO	1545192	102,5	1241111	93,4	823069	181871	236171	803	298761	155330	

NAPOMENA:

Prema Statutu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN br. 117/12) status područne službe imaju: Osijek, Rijeka, Split, Varaždin i Zagreb (dodatna oznaka - PS).

Ostale ustrojstvene jedinice Zavoda imaju status područnog ureda.

* Primjena Statuta Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (NN br. 28/14) i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu HZMO-a od 1. rujna 2014.

PREGLED BROJA OSIGURANIKA I KORISNIKA MIROVINA PREMA GODINAMA I VRSTAMA OSIGURANJA

stanje na dan: 31. prosinca

Tablica 2

Godine	Radnici kod pravnih i fizičkih osoba			Obrtnici			Poljoprivrednici			Ukupno		
	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos	Broj osiguranika	Broj korisnika	Odnos
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001.	1249709	929371	1,34	78783	20355	3,87	73610	82394	0,89	1402102	1032120	1,36
2002.	1274293	939214	1,36	80471	20737	3,88	67217	82241	0,82	1421981	1042192	1,36
2003.	1301994	948523	1,37	82775	21355	3,88	59226	84671	0,70	1443995	1054549	1,37
2004.	1324474	958810	1,38	83840	21958	3,82	51791	84887	0,61	1460105	1065655	1,37
2005.	1368402	973793	1,41	83749	22528	3,72	46726	84250	0,55	1498877	1080571	1,39
2006.	1412215	993460	1,42	82736	23476	3,52	43219	83150	0,52	1538170	1100086	1,40
2007.	1457676	1015766	1,44	81963	24252	3,38	39824	81522	0,49	1579463	1121540	1,41
2008.	1488922	1043262	1,43	79149	25299	3,13	36777	79729	0,46	1604848	1148290	1,40
2009.	1421376	1069059	1,33	75051	26433	2,84	33806	78322	0,43	1530233	1173814	1,30
2010.	1373044	1095354	1,25	70616	27924	2,53	31703	77108	0,41	1475363	1200386	1,23
2011.	1369757	1109336	1,23	67998	29100	2,34	30378	74685	0,41	1468133	1213121	1,21
2012.	1339933	1115867	1,20	65252	29767	2,19	27555	72058	0,38	1432740	1217692	1,18
2013.*	1314437	1091008	1,20	62399	30402	2,05	23795	69405	0,34	1400631	1190815	1,18
2014.*	1315535	1125773	1,17	59951	31170	1,92	21914	66795	0,33	1397400	1223738	1,14
2015.*	1335123	1132614	1,18	57696	31657	1,82	20818	63749	0,33	1413637	1228020	1,15
2016.*	1363997	1140004	1,20	56558	32357	1,75	19633	61014	0,32	1440188	1233375	1,17
2017.*	1398144	1141667	1,22	57412	32920	1,74	19488	58064	0,34	1475044	1232651	1,20
2018.*	1427622	1147442	1,24	59853	33481	1,79	19437	55335	0,35	1506912	1236258	1,22
2019.*	1460981	1154346	1,27	64998	34261	1,90	19213	52504	0,37	1545192	1241111	1,25

* Provedba Zakona o mirovinskom osiguranju - članak 95. (NN broj 157/13)

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA
(korisnici mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju)

stanje: 31. prosinca 2019.

Tablica 3

Vrste mirovina	Broj korisnika mirovina	Prosječna netomirovina			Udio prosječne netomirovine u netoplaći za prosinac 2019. (6.559)
		1	2	3	
0					
Starosna	498815		2.718,08		41,44
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35.	32028		3.663,34		55,85
Starosna mirovina prevedena iz invalidske	84381		2.394,50		36,51
Ukupno starosna	615224		2.722,90		41,51
Prijevremena starosna mirovina	199032		2.601,76		39,67
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36.	317		2.848,02		43,42
Sveukupno starosna	814573		2.693,35		41,06
Invalidska	113127		2.045,97		31,19
Obiteljska	219739		2.053,70		31,31
UKUPNO	1147439		2.507,03		38,22

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD REPUBLIKE HRVATSKE (BDP) I IZDACI ZA MIROVINSKO OSIGURANJE PREMA GODINAMA

Tablica 4
u 000 000 kn

Redni broj		G O D I N E														
		1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) tržišne cijene - tekuće (<i>godišnji obračun*</i>)	117.105	128.671	146.758	161.832	166.321	180.241	194.271	211.500	232.444	250.565	269.779	294.150	322.464	347.750	331.367
2.	Ukupni rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	10.667	12.343	15.448	16.536	19.047	20.225	22.967	23.723	24.691	26.011	27.298	28.919	30.519	33.515	35.072
3.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u BDP-u (%)	9,11	9,59	10,53	10,22	11,45	11,22	11,82	11,22	10,62	10,38	10,12	9,83	9,46	9,64	10,58
4.	Rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mirovinska primanja	7.976	9.976	13.154	15.535	18.296	19.470	22.281	23.090	24.111	25.412	26.703	28.270	29.865	32.783	34.399
5.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mir. primanja u BDP-u %	6,81	7,75	8,96	9,60	11,00	10,80	11,47	10,92	10,37	10,14	9,90	9,61	9,26	9,43	10,38

Redni broj	Opis	G O D I N E									
		2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
0	1	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1.	Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske (BDP) tržišne cijene - tekuće (<i>godišnji obračun*</i>)	329.143	333.457	330.825	331.785	331.570	339.616	351.349	365.643	381.799	400.102
2.	Ukupni rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje	35.477	35.555	35.731	36.604	36.806	38.683	38.683	38.070	39.685	41.378
3.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u BDP-u (%)	10,78	10,66	10,80	11,03	11,10	11,39	11,01	10,41	10,39	10,34
4.	Rashodi Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mirovinska primanja	34.877	34.952	35.198	36.120	36.366	36.682	36.805	37.671	39.247	40.898
5.	Udio rashoda Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za mirovine i mir. primanja u BDP-u %	10,60	10,48	10,64	10,89	10,97	10,80	10,48	10,30	10,28	10,22
6.	Rashodi doplatka za djecu						1.588	1480	1363	1306	1347
	Udio rashoda doplatka za djecu u BDP-u %						0,47	0,42	0,37	0,34	0,34

u 000 000 kn

IZVOR PODATAKA: Državni zavod za statistiku (DZS) i Odjel za poslove planiranja i analize (HZMO).

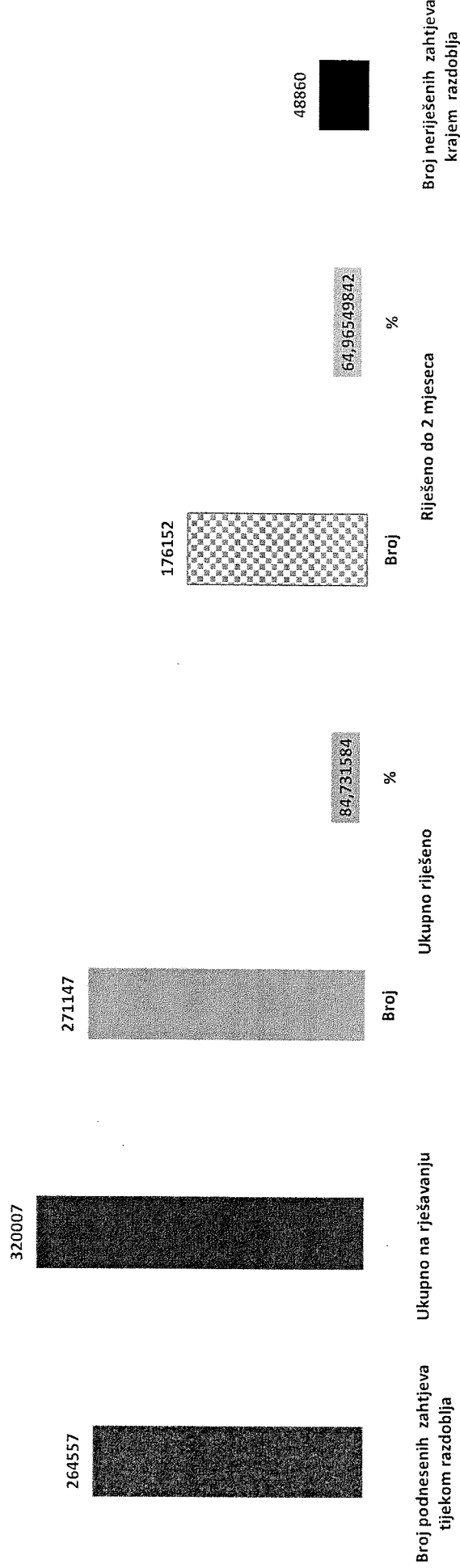
Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 5

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju		Ukupno riješeno		Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
			Broj	%	Broj	%	Broj	%	
0	1	2	3	5	4	6	7	8	
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	143.565	177.790	84,40	150.055	81.106	54,05	27.735	
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	120.992	142.217	85,15	121.092	95.046	78,49	21.125	
3.	Doplatak za djecu	217.989	227.932	97,01	221.125	120.898	54,67	6.807	
	UKUPNO	482.546	547.939	89,84	492.272	297.050	60,34	55.667	
	Mirovinsko TUZ+INZ	264.557	320.007	84,73	271.147	176.152	64,97	48.860	

Pregled ukupnog broja vođenih postupaka prema vrstama postupaka (prvi i drugi stupanj)

Pregled ukupnog broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj)

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 6

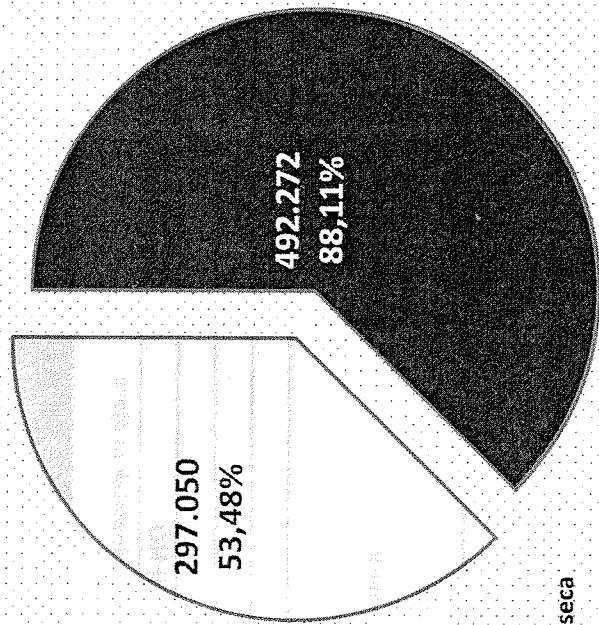
Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
						Broj riješenih do 2 mjeseca	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	472.409	534.536	481.775	90,13	293.704	60,96	52.761
2.	Drugi stupanj	10.137	13.403	10.497	78,32	3.346	31,88	2.906
	UKUPNO	482.546	547.939	492.272	89,84	297.050	60,34	55.667

Napomena: uključeno tuzemno i inozemno osiguranje, doplati za djecu i matična evidencija.

Pregled ukupno riješenih zahtjeva u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj)

Broj riješenih zahtjeva prvog i drugog stupnja

90,13

■ Broj ukupno riješenih zahtjeva

□ Broj riješenih zahtjeva do 2 mjeseca

78,32

10.497

481.775

Prvi stupanj

Drugi stupanj

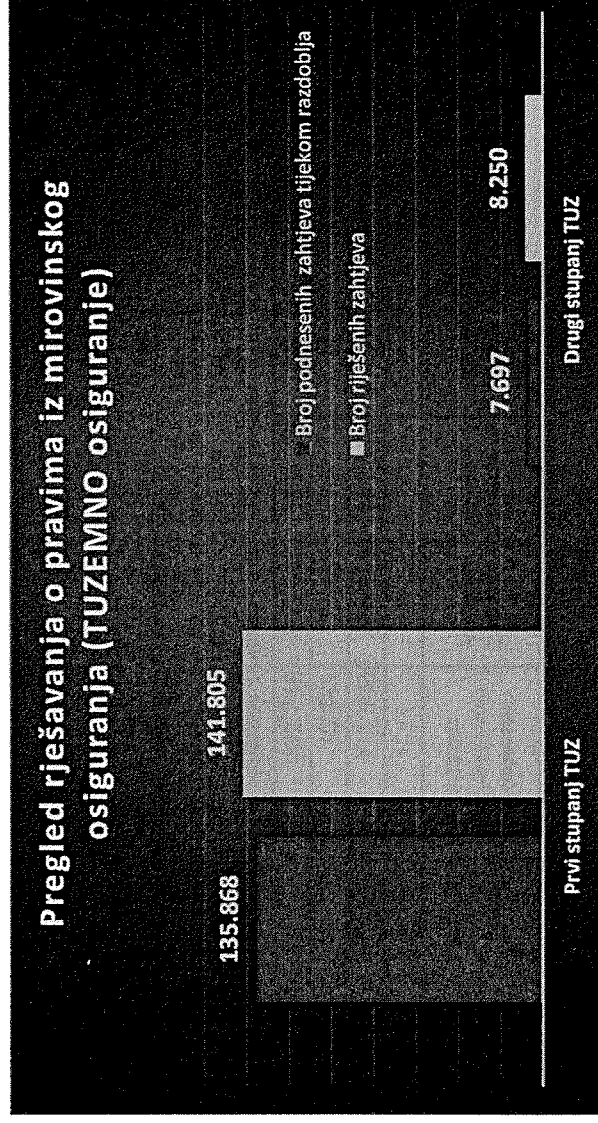
Pregled rješavanja o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno osiguranje)

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 7

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
						Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj TUZ	135.868	167.752	141.805	84,53	78.540	55,39	25.947
2.	Drugi stupanj TUZ	7.697	10.038	8.250	82,19	2.566	31,10	1.788
	UKUPNO	143.565	177.790	150.055	84,40	81.106	54,05	27.735

Napomena: nije uključen doplatnik za djecu

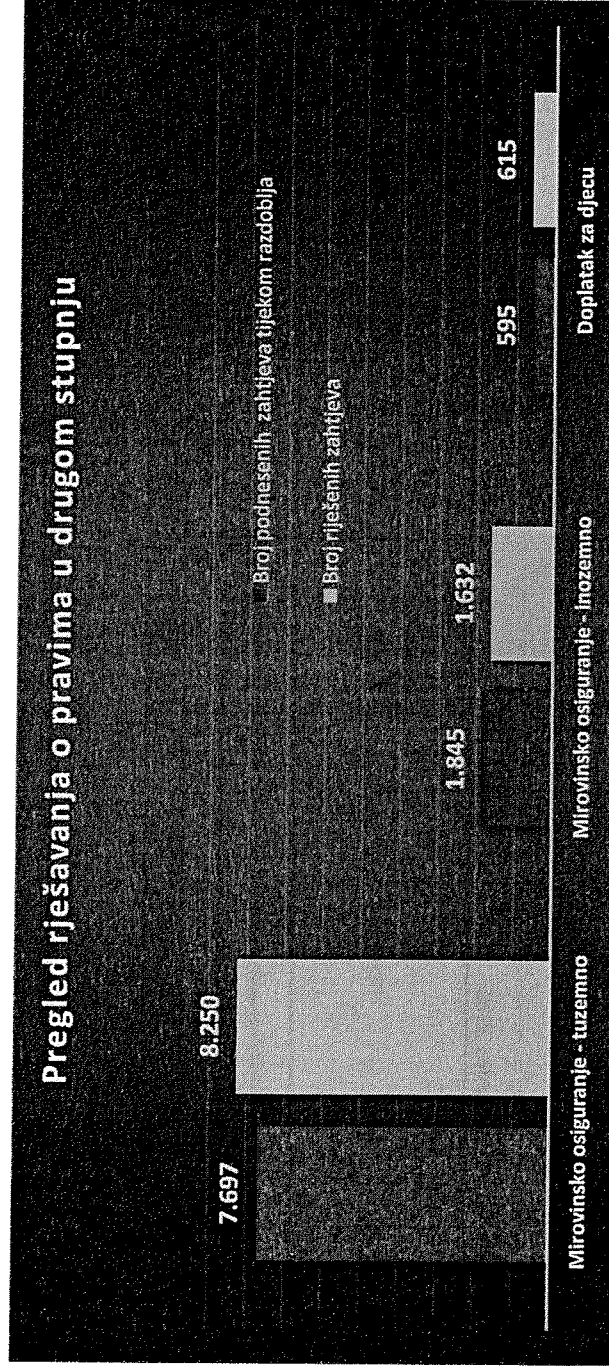

Pregled rješavanja o pravima u drugom stupnju

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 8

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
						Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mirovinsko osiguranje - tuzemno	7.697	10.038	8.250	82,19	2.566	31,10	1.788
2.	Mirovinsko osiguranje - inozemno	1.845	2.633	1.632	61,98	473	28,98	1.001
3.	Doplatak za djecu	595	732	615	84,02	307	49,92	117
	UKUPNO	10.137	13.403	10.497	78,32	3.346	31,88	2.906

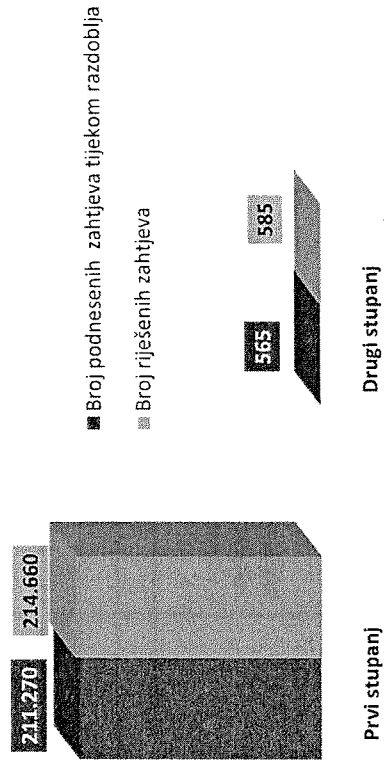

Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu (tuzemno osiguranje)

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 9

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prvi stupanj	211.270	217.720	214.660	98,59	3.060
2.	Drugi stupanj	565	692	585	84,54	107
	UKUPNO	211.835	218.412	215.245	98,55	3.167

Pregled rješavanja o pravima na doplatak za djecu
(tuzemno osiguranje)

Pregled medicinskog vještačenja

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja		Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
		2	3				8
0	1				4	5	
1.	Prvi stupanj	42.944	62.732	46.499	74,12		16.233
2.	Drugi stupanj	4.080	5.814	4.973	85,53		841
	UKUPNO	47.024	68.546	51.472	75,09		17.074

Napomena: uključeno tuzemno i inozemno osiguranje i doplati za djecu

Pregled medicinskog vještačenja (tuzemno osiguranje)

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja		Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
		2	3				8
0	1				4	5	
1.	Prvi stupanj	34.018	49.072	35.559	72,46		13.513
2.	Drugi stupanj	3.416	4.850	4.209	86,78		641
	UKUPNO	37.434	53.922	39.768	73,75		14.154

Napomena: nije uključen doplati za djecu

Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 12

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
						Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj - mirovine	44.977	63.642	44.933	70,60	23.423	52,13	18.709
2.	Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU i primjena članka 16.	74.170	75.942	74.527	98,14	71.150	95,47	1.415
3.	Drugi stupanj	1.845	2.633	1.632	61,98	473	28,98	1.001
	UKUPNO	120.992	142.217	121.092	85,15	95.046	78,49	21.125

Napomena: nije uključen doplati za djecu

Pregled rješavanja o pravima primjenom uredbi EU i međunarodnih ugovora

Drugi stupanj		1.632	1.845
		Broj riješenih zahtjeva	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja

Mjerodavno zakonodavstvo prema propisima EU i primjena članka 16.		74.527
		74.170

Prvi stupanj - mirovine		44.933
		44.977

Pregled rješavanja o pravima na doplatu za djecu primjenom uredbi EU
(prvi i drugi stupanj, upravni postupak i neupravni postupak)

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 13

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
						Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj - upravni postupak DD EU	6.124	9.480	5.850	61,71	2.312	39,52	3.630
2.	Drugi stupanj - upravni postupak DD EU	30	40	30	75,00	10	33,33	10
3.	Neupravni postupak DD EU	14.688	24.527	15.846	64,61			8.681
	UKUPNO	20.842	34.047	21.726	63,81	2.322	10,69	12.321

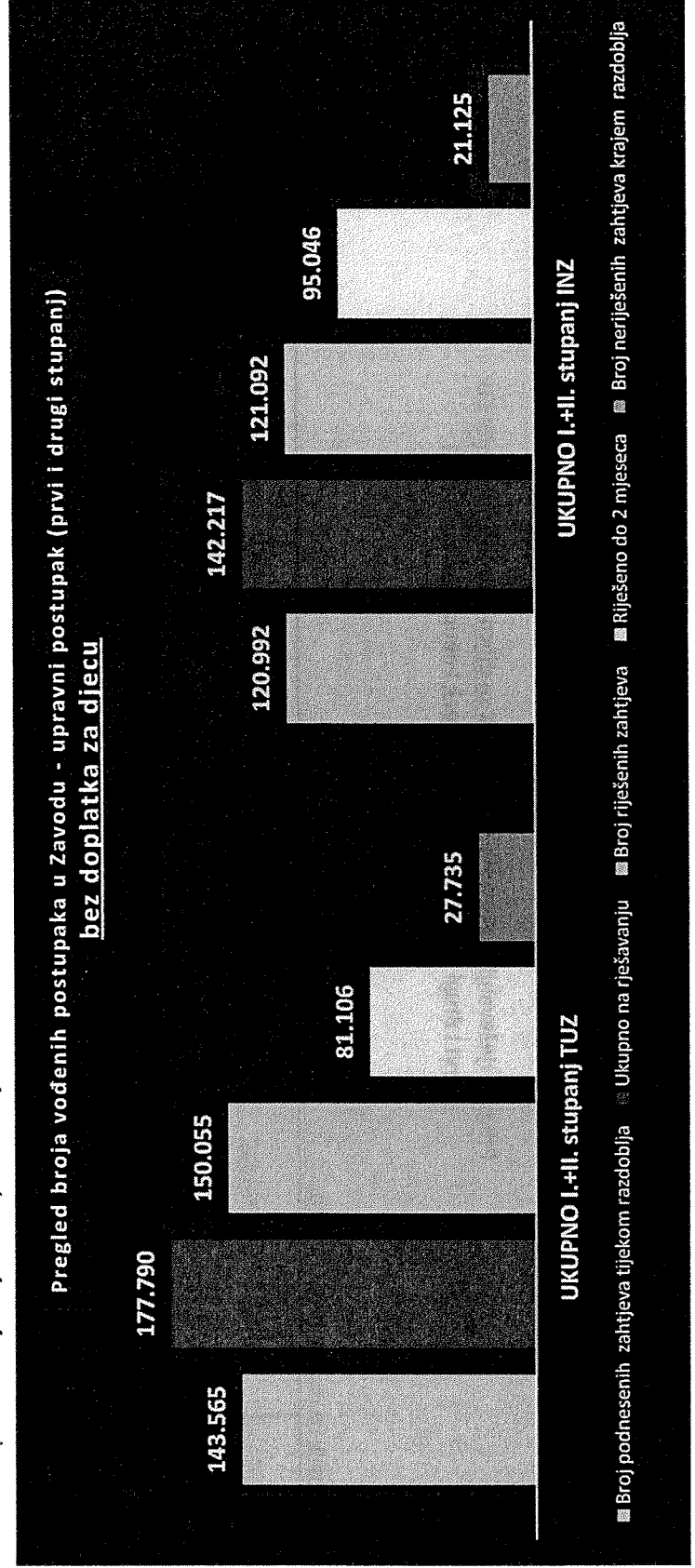
Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj) bez doplatka za djecu

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 14

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Riješeno do 2 mjeseca		Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
						Broj	%	
0	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Prvi stupanj	255.015	307.336	261.265	85,01	173.113	66,26	46.071
	* TUZ	135.868	167.752	141.805	84,53	78.540	55,39	25.947
	* INZ	119.147	139.584	119.460	85,58	94.573	79,17	20.124
2.	Drugi stupanj	9.542	12.671	9.882	77,99	3.039	30,75	2.789
	* TUZ	7.697	10.038	8.250	82,19	2.566	31,10	1.788
	* INZ	1.845	2.633	1.632	61,98	473	28,98	1.001
	UKUPNO I.+II. stupanj (bez DD)	264.557	320.007	271.147	84,73	176.152	64,97	48.860
	UKUPNO I.+II. stupanj TUZ	143.565	177.790	150.055	84,40	81.106	54,05	27.735
	UKUPNO I.+II. stupanj INZ	120.992	142.217	121.092	85,15	95.046	78,49	21.125

Napomena: nije uključen doplatka za djecu

Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj) doplatka za djecu

stanje na dan 31. prosinca 2019.

Tablica 15

Redni broj	Postupci	Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja	Ukupno na rješavanju	Broj riješenih zahtjeva	Postotak riješenih zahtjeva %	Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja
0	1	2	3	4	5	8
1.	Prvi stupanj	217.394	227.200	220.510	97,06	6.690
	* Tuz	211.270	217.720	214.660	98,59	3.060
	* INZ	6.124	9.480	5.850	61,71	3.630
2.	Drugi stupanj	595	732	615	84,02	117
	* Tuz	565	692	585	84,54	107
	* INZ	30	40	30	75,00	10
	UKUPNO I.+II. stupanj doplatka za djecu	217.989	227.932	221.125	97,01	6.807
	UKUPNO I.+II. stupanj Tuz	211.835	218.412	215.245	98,55	3.167
	UKUPNO I.+II. stupanj INZ	6.154	9.520	5.880	61,76	3.640

Pregled broja vođenih postupaka u Zavodu - upravni postupak (prvi i drugi stupanj)
DOPLATAK ZA DJECU

UKUPNO I.+II. stupanj Tuz

UKUPNO I.+II. stupanj INZ

■ Broj podnesenih zahtjeva tijekom razdoblja ■ Ukupno na rješavanju ■ Broj riješenih zahtjeva ■ Broj neriješenih zahtjeva krajem razdoblja

